

Απίστευτο!

Στεγαστικό Δάνειο

Συνολικό Ετήσιο Ποσοστό Επιβάρυνσης (Σ.Ε.Π.Ε.)

3,30%

αυτό συμπεριλαμβάνει όλες τις χρεώσεις και έξοδα

- Σταθερό επιτόκιο για δύο χρόνια 1,95% στη συνέχεια Euribor 6 μηνών+ 2,45%.
- Περίοδος αποπληρωμής από 15 - 40 χρόνια.
- Περίοδος χάριτος μέχρι και 2 χρόνια.
- Δικαίωμα αναστολής μέχρι και 2 φορές το χρόνο χωρίς οποιαδήποτε έξοδα.
- Διαμόρφωση δόσης ανάλογα με τις οικονομικές σας δυνατότητες.
- Μέγιστο ποσό δανείου €600.000

Τι πρέπει να ξέρετε για το δάνειό σας:

Το Συνολικό Ετήσιο Ποσοστό Επιβάρυνσης έχει υπολογιστεί στις 16/09/2009 για δάνειο €100.000, με 20 χρόνια αποπληρωμή, σταθερό επιτόκιο 1,95% για 2 χρόνια και ακολούθως Euribor 6 μηνών (1,0400%) + 2,45% = 3,49%. Έξοδα διευθέτησης 0,5% + έξοδα ετοιμασίας συμβολαίων €50. Η πιο πάνω τιμολόγηση ισχύει για μόνιμους κατοίκους Κύπρου για ιδιοκατοίκηση. Η χορήγηση των διευκολύνσεων υπόκειται στην παραχώρηση από τον αιτητή ικανοποιητικών για την Τράπεζα εμπράγματων εξασφαλίσεων.

Διατρέχετε τον κίνδυνο να χάσετε την ακίνητη περιουσία σας αν δεν πληρώνετε κανονικά τις δόσεις της υποθήκης ή οποιοδήποτε άλλου δανείου το οποίο είναι εξασφαλισμένο με υποθήκη πάνω στην ακίνητη ιδιοκτησία σας.

Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της και να αποσύρει το σχέδιο ανά πάσα στιγμή.

Έκπτωση 20% - 30% στην ασφάλιση της κατοικίας σας τον πρώτο χρόνο του δανείου και στη συνέχεια έκπτωση 10% - 22,5%, από τις Γενικές Ασφάλειες Κύπρου.

Σκέψου το. Γίνεται.

Τράπεζα Κύπρου

Μη μένετε στα όνειρα.

Τώρα, μπορείτε να τα πραγματοποιήσετε.

Εδώ και 50 χρόνια, εμπιστεύεστε τη **Χαρ. Πηλακούτας Λτδ** για την αγορά δυναμικών και ποιοτικών αυτοκινήτων με τη δυνατότητα να προσφέρουν απόλυτη οδηγική απόλαυση. Σήμερα, ανταμείβουμε την αφοσίωσή σας προσφέροντας εξαιρετικά προνομιακές τιμές.

Μοντέλο	Ισχύουσα Τιμή	Όφελος	Νέα Τιμή
116i (3drs)	20.830 €	4.930 €	15.900 €
116i (5drs)	22.440 €	5.540 €	16.900 €
316i Sedan	30.250 €	8.350 €	21.900 €
320i Sedan	39.400 €	8.300 €	31.100 €
316i Coupe	33.450 €	7.550 €	25.900 €
X3 2.0d	47.700 €	9.800 €	37.900 €

Τα οφέλη όμως, δεν σταματάνε εδώ. Τώρα, όλα τα μοντέλα BMW εφαρμόζουν την πρωτοποριακή τεχνολογία **BMW EfficientDynamics** προσφέροντάς σας μέγιστη απόδοση με χαμηλότερη κατανάλωση καυσίμων. Στις πιο πάνω τιμές περιλαμβάνεται το **Basic Service Inclusive**, που σας προσφέρει service για **5 χρόνια** ή μέχρι τη συμπλήρωση 100,000 χιλιομέτρων, χωρίς κανένα δικό σας κόστος.

Οι προνομιακές τιμές ισχύουν και για άλλα μοντέλα.

Χαρ. Πηλακούτας Λτδ.

Παγκύπριος αριθμός: 77 77 16 00

- Οι τιμές ισχύουν και για νέες παραγγελίες - Στις τιμές δεν συμπεριλαμβάνεται το κόστος εγγραφής και η άδεια κυκλοφορίας - Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας

BMW 116i: Fuel Consumption 5,8 / 6,4 L / 100km (combined), CO₂ Emissions 139/152 g/km, BMW 316i Sedan: Fuel Consumption 6,3 L / 100km (combined) CO₂ Emissions 151g/km, BMW 320i Sedan: Fuel Consumption (combined) 6.1 l/100km, CO₂ Emissions (combined) 146-156 g/km, BMW 316i Coupe: Fuel Consumption 5,9 l/100km (combined), CO₂ Emissions 142 g/km, BMW X3 2.0d: Fuel Consumption (combined) 6.5 l/100km, CO₂ Emissions (combined) 172-178 g/km

Τι κρύβουν τα «ανοίγματα» της Τουρκίας

Η σκοπιμότητα της μετακίνησης της κυβέρνησης Ερντογάν από την παραδοσιακή γραμμή της Άγκυρας σε μείζονα ζητήματα

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

«Είναι καιρός να προχωρήσουμε. Το τουρκικό κεφάλαιο πρέπει να σπάσει τα δεσμά του και να επεκταθεί στο εξωτερικό, στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολής και της Ασίας. Ο Οζάλ το προσπάθησε μέσα στις άδοξες συνθήκες της δεκαετίας του '80. Τώρα έχουμε μια ευκαιρία ακόμη με τον Ερντογάν. Αν την χάσουμε, τα πράγματα θα είναι πολύ δύσκολα». Η παραπάνω τοποθέτηση ανήκει σε έναν από τους πιο ένθερμους υποστηρικτές του Ερντογάν, στον επιχειρηματία Καντίρ, ο οποίος ξεκίνησε την επιχειρηματική του πορεία τη δεκαετία του '90, όταν ο Ταγίπ Ερντογάν προετοιμαζόταν να κάνει το προσωπικό του μεγάλο άλμα από το δημαρχείο της Πόλης στην κορυφή της εξουσίας της Άγκυρας. Ο κ. Καντίρ ξεκίνησε από ένα μικρό ραφείο στο Μπούρντουρ της Μικράς Ασίας. Καθώς ο Ερντογάν και οι σύντροφοί του γνώριζαν την άνοδο στην τουρκική πολιτική σκηνή, εκείνος μετέφερε τη δουλειά του στην Κωνσταντινούπολη, όπου μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα εγκαθίδρυσε ένα σύγχρονο εργοστάσιο υφαντουργίας, το οποίο σήμερα απασχολεί εκατοντάδες άτομα και εξάγει προϊόντα στο εξωτερικό. Όταν ζητήσαμε την άποψή του για τα «ανοίγματα» της κυβέρνησης του Ερντογάν στο Κυπριακό, στο Αρμενικό, στο Κουρδικό και στο εσωτερικό προς τους Αλεβίτες πολίτες της χώρας, θέματα τα οποία σήμερα βρίσκονται στο επίκεντρο των συζητήσεων των τουρκικών ΜΜΕ και της τουρκικής κοινωνίας, ο κ. Καντίρ τοποθετήθηκε με αποφασιστικότητα: «Πρέπει να προχωρήσουμε δίχως να θέσουμε σε κίνδυνο την κοινωνική δομή της χώρας».

Οι νέοι πολιτικοί ελιγμοί της Άγκυρας σε πολλούς τομείς, τα «ανοίγματα» όπως ονομάζονται από τα τουρκικά ΜΜΕ, σήμερα δεν απασχολούν αποκλειστικά τη βάση του Κόμματος της Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης, την οποία στην πλειοψηφία της αντιπροσωπεύουν αναδυόμενοι οικονομικοί παράγοντες της Τουρκίας, όπως ο κ. Καντίρ. Από τις αρχές του καλοκαιριού τα «ανοίγματα» βρίσκονται στην καρδιά της καθημερινότητας των Τούρκων πολιτών. Ο Χακάν, ο οποίος είναι φοιτητής σε ένα από τα σύγχρονα ιδιωτικά πα-

Η εξομάλυνση των σχέσεων με την Αρμενία είναι μια στρατηγική κίνηση που, πέραν όλων των άλλων, θα αναβαθμίσει τον ρόλο της Τουρκίας στην περιοχή του Καυκάσου.

Αρμενικό, Κυπριακό και Κουρδικό στην ατζέντα με νέα τακτική

νεπιστήμια της Πόλης, αναρωτιέται: «Θα μπορούσαμε να σκεφτούμε πριν μερικά χρόνια ότι θα συζητούμε την ομοσπονδιακή λύση στο Κυπριακό, το άνοιγμα των συνόρων με την Αρμενία ή την αναγνώριση της κουρδικής γλώσσας από το κράτος; Τι σημαίνουν όλα αυτά;».

Για να μπορέσει να απαντήσει κανείς στο ερώτημα του Χακάν, θα πρέπει να μελετήσει πολυδιάστατα το ζήτημα των νέων τοποθετήσεων της κυβέρνησης της Άγκυρας. Σήμερα, πολ-

λοι αναλυτές και παράγοντες από το ίδιο το κυβερνητικό κόμμα της Τουρκίας συμφωνούν ότι η κυβέρνηση του κ. Ερντογάν είναι αποφασισμένη να προχωρήσει σε ριζικές τροποποιήσεις και διαφοροποιήσεις στην επίσημη πολιτική γραμμή της Άγκυρας, η οποία έχει οριστεί από τα θεσμικά πλαίσια που έθεσε η στρατιωτική κυβέρνηση της χώρας κατά τη δεκαετία '80. Ο στόχος της κυβέρνησης του κ. Ερντογάν σήμερα είναι η εξασφάλιση της βάσης νομιμοποίησης και της ενίσχυσης των κρατικών θεσμών και όχι η κατάργηση αυτών που έχουν οριστεί από το Σύνταγμα του 1982. Η καλύτερη ίσως απόδειξη για αυτήν τη στρατηγική απόφαση της Άγκυρας είναι το γεγονός ότι οι ίδιοι οι κύκλοι του Κόμματος της Ανάπτυξης και Ανατολής έ-

χουν αποσιωπήσει εδώ και καιρό τη δημόσια συζήτηση για την αλλαγή συντάγματος, η οποία είχε κορυφωθεί σχεδόν πριν ένα χρόνο. Στο επίκεντρο των νέων τοποθετήσεων της τουρκικής κυβέρνησης τώρα βρίσκονται τρία βασικά σημεία, τα οποία απέτυχαν να προωθήσουν οι στρατιωτικές κυβερνήσεις της δεκαετίας '80 και όσες τις ακολούθησαν μέχρι την άνοδο στην εξουσία του κ. Ερντογάν και των συντρόφων του. Σήμερα η τουρκική κυβέρνηση καταβάλλει προσπάθειες, για να υπερνικήσει την παραδοσιακή εσωστρέφεια της χώρας στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων. Κυρίως μετά την επιβράδυνση των σχέσεων με τις Βρυξέλλες, η Άγκυρα αναζητεί νέους πρωταρχικούς ρόλους στην ευρύτερη περιοχή της. Ο νέος υπουργός

Εξωτερικών, η νέα ενεργειακή πολιτική και η στροφή σε μια ομοσπονδιακή λύση του Κυπριακού είναι σημεία που υπογραμμίζουν αυτό το γεγονός. Κατά τη διάρκεια του Αυγούστου και κατά τις πρώτες ημέρες του Σεπτεμβρίου, τα φιλικά προσκείμενα στο κυβερνητικό κόμμα της Τουρκίας ΜΜΕ, καθώς και οι κύκλοι του κόμματος υπογράμμισαν ότι το άνοιγμα των συνόρων με την Αρμενία και η εξομάλυνση των σχέσεων με αυτήν τη χώρα θα αναβαθμίσουν τον ρόλο της χώρας στον Καυκάσο και θα οδηγήσουν σε νέες θετικές εξελίξεις για την Άγκυρα. Οι ίδιοι κύκλοι επισημαίνουν τις νέες στενές σχέσεις της Άγκυρας με την Τεχεράνη, τη Βαγδάτη και τη Δαμασκό.

Παράλληλα, με τις δυναμικές πρωτοβουλίες της τουρκικής διπλωμα-

Η συντηρητική βάση και οι Ένοπλες Δυνάμεις

Ένα άλλο πολύ σημαντικό σημείο για τα «ανοίγματα» του κ. Ερντογάν είναι η ικανοποίηση της συντηρητικής βάσης του κόμματός του και κυρίως της γενιάς της δεκαετίας '80, η οποία σήμερα αναλαμβάνει καθήκοντα σε διάφορους τομείς της κοινωνικοοικονομικής ζωής της χώρας. Ο καθηγητής Αχμέτ Ινσέλ του Πανεπιστημίου του Γαλατασαράι, σε πρόσφατο δημοσίευσμά του στην εφημερίδα Ραντίκάλ, εξέφρασε μια ανησυχία, την οποία συμμερίζονται πολλοί Τούρκοι αναλυτές: Προσπαθώντας να ικανοποιήσει το θρησκευτικό αίτημα της γενιάς του '80, το οποίο μεγάλωσε με το δόγμα του τουρκισμού και του σουνιτικού Ισλάμ, το Κόμμα της Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης σήμερα ουσιαστικά επιχειρεί να ανακινήσει το καθεστώς της Άγκυρας. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, η επιτυχία των «ανοιγμάτων» του κ. Ερντογάν σε τελική ανάλυση βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με την ικανοποίηση της συντηρητικής βάσης του κόμματός του, καθώς και με την προσωρινή συγκατάθεση των Ενόπλων Δυνάμεων.

τίς, δυο άλλα σημεία διαδραματίζουν κομβικό ρόλο στα νέα «ανοίγματα» της Άγκυρας. Έχοντας εξασφαλίσει την προσωρινή συγκατάθεση των Ενόπλων Δυνάμεων και της συντηρητικής του βάσης, το Κόμμα της Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης φαίνεται ότι είναι αποφασισμένο να προχωρήσει στην εξασφάλιση της εσωτερικής ασφάλειας, των συνόρων και της αποτελεσματικότητας του κρατικού μηχανισμού. Το σημαντικό «Κουρδικό Άνοιγμα», του οποίου το περιεχόμενο θα αποσαφηνιστεί στα μέσα Οκτωβρίου, ύστερα από μυστικές συνεδριάσεις της Μεγάλης Εθνοσυνέλευσης της Τουρκίας, καθώς και ο δημόσιος διάλογος με την κοινότητα των Αλεβιτών είναι δυο από τα «ανοίγματα», τα οποία υλοποιούν αυτόν τον κρατικό σχεδιασμό.

Γιορτάστε την Οδύσσειά τους στο διάστημα στην ιστοσελίδα louisvuittonjourneys.com

Κάποια ταξίδια αλλάζουν την ανθρωπότητα για πάντα. Sally Ride, πρώτη Αμερικανίδα που ταξίδεψε στο διάστημα. Buzz Aldrin, Apollo 11, πρώτος άνθρωπος που πάτησε στη σελήνη το 1969. Jim Lovell, Apollo 13, κυβερνήτης.

Η Louis Vuitton στηρίζει το πρόγραμμα The Climate Project.

LOUIS VUITTON

Νέα Εταιρικά Προϊόντα από την OTEnet Telecom

Η OTEnet Telecom Ltd, μέλος της MTN Cyprus Ltd, ανακοινώνει την εισαγωγή των νέων ADSL εταιρικών προϊόντων της. Οι προδιαγραφές των νέων προϊόντων έχουν ως ακολούθως:

Προϊόν	Μηνιαίο Τέλος	Τέλος Εγκατάστασης	Ταχύτητα Download	Ταχύτητα Upload
OTEnet Broadband Pro 2	€83	€90	Μέχρι 2 Mbps	Μέχρι 1 Mbps
OTEnet Broadband Pro 4	€243	€90	Μέχρι 4 Mbps	Μέχρι 2 Mbps
OTEnet Broadband Pro 8	€343	€90	Μέχρι 8 Mbps	Μέχρι 2 Mbps

Σημείωση: Όλα τα νέα προϊόντα θα δίνουν την επιλογή σύνδεσης σταθερής τηλεφωνίας (δύο τηλεφωνικούς αριθμούς). (Μηνιαίο τέλος για τηλεφωνία: €6.00).

Τα προϊόντα αυτά θα αντικαταστήσουν τα υφιστάμενα εταιρικά προϊόντα Powwwer. Αναβαθμισμένες ταχύτητες, ευελιξία και μία πλούσια σειρά νέων, αξιολογών χαρακτηριστικών είναι μερικά από τα επιπρόσθετα οφέλη των καινούριων εταιρικών προϊόντων της OTEnet. Τα νέα εταιρικά προϊόντα θα είναι διαθέσιμα από την 1η Οκτωβρίου σε όλους τους νέους συνδρομητές.

Υφιστάμενοι συνδρομητές της OTEnet Telecom:

Οι υφιστάμενοι συνδρομητές της OTEnet Telecom θα εξακολουθούν να χρησιμοποιούν τα υφιστάμενα εταιρικά προϊόντα Powwwer, σε νέες μειωμένες τιμές, μέχρι τη λήξη του συμβολαίου τους. Το επίπεδο των υπηρεσιών (ταχύτητες upload και download, διαδίκτυο, DNS hosting services κλπ.) θα παραμείνει το ίδιο. Οι εταιρικοί μας συνδρομητές θα έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν ένα από τα νέα εταιρικά προϊόντα, χωρίς επιπρόσθετη χρέωση.

Από 1η Οκτωβρίου 2009, οι υφιστάμενοι εταιρικοί μας συνδρομητές θα χρεώνονται ως ακολούθως:

Προϊόν	Προηγούμενη τιμή (συμπ. του ΦΠΑ)	Νέα τιμή (συμπ. του ΦΠΑ)
Powwwer One	€90	€79
Powwwer Advance Plus	€175	€109
Powwwer Premium	€285	€259

*Σημείωση: Όλες οι πιο πάνω τιμές συμπεριλαμβάνουν ΦΠΑ

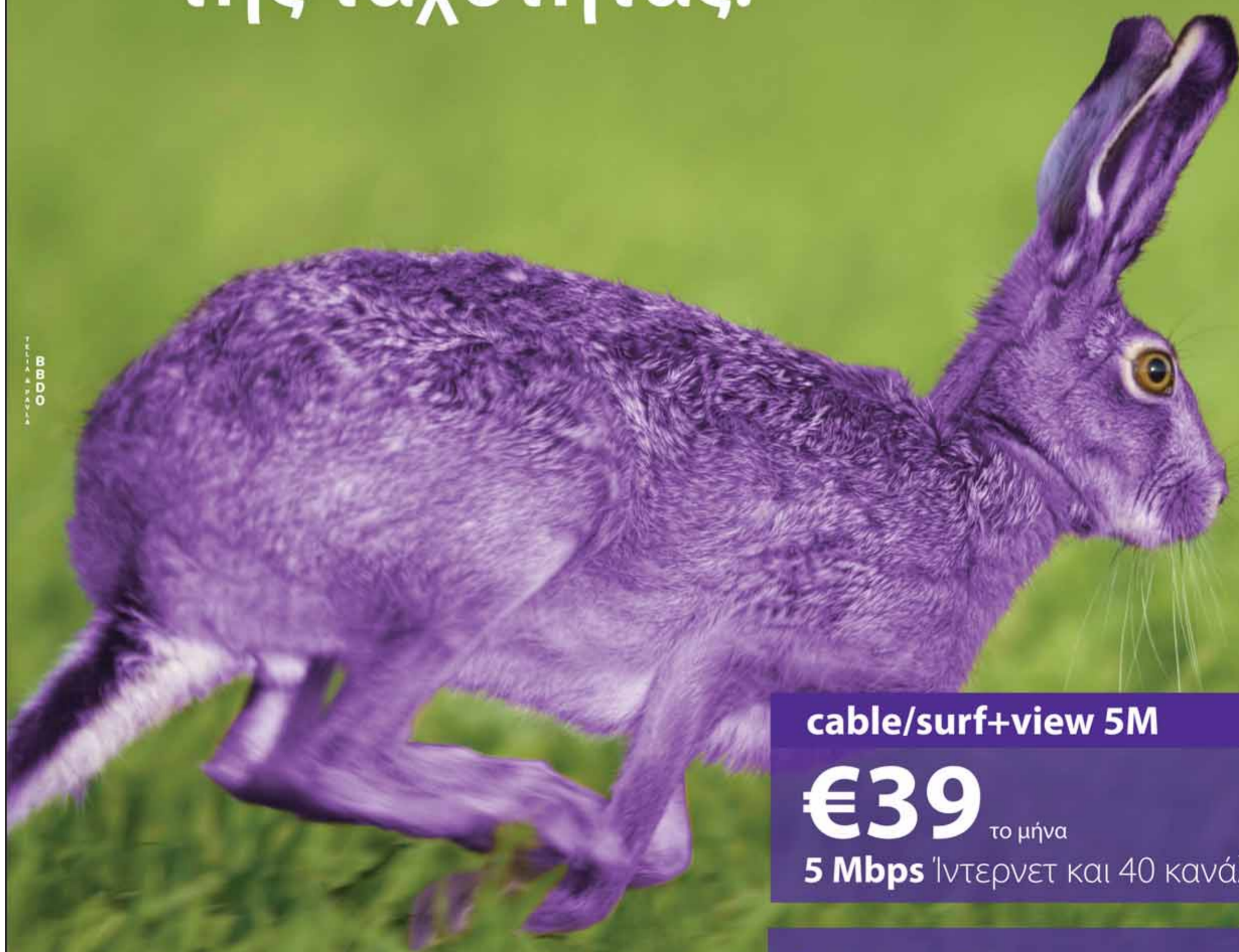
Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις νέες τιμές και τα νέα προϊόντα, παρακαλούμε καλέστε στο τηλέφωνο 22693333.

/// cablenet
/ television / internet / telephony

130

Το νέο χρώμα
της ταχύτητας!

cablenet/surf+view 5M

€39 το μήνα

5 Mbps Ίντερνετ και 40 κανάλια

Το νέο χρώμα της Cablenet...
τρέχει με απίστευτη ταχύτητα!

- 5 Mbps ευρυζωνική πρόσβαση
- 40 τηλεοπτικά κανάλια
- Δωρεάν Wi-Fi
- Δωρεάν εγκατάσταση
- Αναβάθμιση στα 10 Mbps με μόνο €30 το μήνα
- Τηλεφωνική γραμμή με μόνο €3 το μήνα

Cablenet... άνετα!

www.cablenet.com.cy

Ο κ. Σαρκοζί υπονομεύει τα ελληνικά συμφέροντα

Ο διεθνολόγος Ντιντιέ Μπιγιόν μιλάει για την προσέγγιση Αθήνας - Παρισιού

Συνέντευξη στον ΦΙΛΙΟ ΣΤΑΓΚΟ

«Παράδοξως, οι πολιτικές και οικονομικές δυναμικές της Ελλάδας είναι άγνωστες στη Γαλλία», ομολογεί ο άνθρωπος που διευθύνει το IRIS, το σημαντικότερο γαλλικό think tank διεθνών σχέσεων και στρατηγικής. Ο Ντιντιέ Μπιγιόν, που ειδικεύεται στη μελέτη των ευρω-τουρκικών σχέσεων, βρέθηκε πρόσφατα στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη προκειμένου, όπως είπε, «να αποκριτογραφίσουμε τις ελληνικές πρωτοβουλίες στη διεθνή σκηνή».

– Κατά τη διάρκεια της προεδρίας του Ζακ Σιράκ, οι γαλλο-ελληνικές σχέσεις διέσχισαν μια έρημο. Από την πλευρά του, ο Νικόλα Σαρκοζί διακήρυξε το «Ελλάς-Γαλλία, Νέα Συμμαχία». Αποδίδετε αυτή τη στροφή σε έναν προσωπικό συναίσθημα ή σε μια νέα ταύτιση συμφερόντων;

– Ο συναίσθηματισμός δεν χαρακτηρίζει τον Γάλλο πρόεδρο. Βέβαια, στο σημείο όπου ανέτρεξε στις οικογενειακές του ρίζες στη Θεσσαλονίκη, η ομιλία του στην ελληνική Βουλή ήταν συγκινητική. Όταν υπάρχουν κομμάτια κοινής ιστορίας πρέπει να τα αναδεικνύουμε, να τα ζωντανεύουμε και να βγάζουμε συμπεράσματα. Αλλά οι δεσμοί της Γαλλίας με την Ελλάδα είναι παλαιοί και σήμερα οι προσεγγίσεις μας ταυτίζονται και σε πολλά θέματα όπως η συνεργασία για τη Μεσόγειο ή τα Βαλκάνια. Σας θυμίζω ότι ο πρόεδρος Μιτεράν είχε μια πολιτική λιγότερο αυστηρή έναντι της Σερβίας απ' ό,τι η πλειοψηφία των Ευρωπαίων. Σήμερα το σημαντικότερο πεδίο της ελληνογαλλικής φιλίας είναι η οικοδόμηση μιας ευρωπαϊκής αμυντικής πολιτικής. Οι πωλήσεις όπλων είναι μια θλιβερή αλλά πραγματική πτυχή αυτών των σχέσεων.

– Στο ζήτημα της ονομασίας της ΠΓΔΜ, η ευθυγράμμιση της Γαλλίας με τις ελληνικές θέσεις αποδίδεται στη βαθύτερη κατανόηση των ελληνικών θέσεων ή υπαγορεύεται από την ανάγκη για καλές σχέσεις;

– Και τα δύο. Η γαλλική διπλωματία κατανοεί τη δυναμική μιας περιοχής όπου οι πολλές και απότομες ανεξαρτητοποιήσεις απαιτούν προσεκτικούς χειρισμούς. Αλλά η θέση της Γαλλίας δεν είναι χαραγμένη στο μάρμαρο. Οφείλεται μάλλον στην πολιτική και διπλωματική σύγκλιση Γαλλίας-Ελλάδας. **– Ωστόσο, στο ζήτημα της ευρωπαϊκής προοπτικής της Τουρκίας, Ελλάδα και Γαλλία αποκλίνουν.**

– Ο κ. Σαρκοζί εναντιώθηκε στην ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας για να μαζέψει ψήφους από τη γαλλική ακροδεξιά. Προσωπικά θεωρώ λάθος τη στάση αυτή. Σε κάθε περίπτωση, ο Σαρκοζί αναγνωρίζει και εκτιμά την τολμηρή στροφή της Ελλάδας το 1999 προκειμένου να έχει μια πραγματική και σοβαρή διαπραγμάτευση με την Αγκυρα.

– Πάντως, γενικότερα η Γαλλία δεν βλέπει θετικά τη διεύρυνση της Ε.Ε.

– Δεν είμαστε πια σε θέση να υπαγορεύουμε την πορεία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Κι αυτό αυξάνει τον ευρωσκεπτικισμό. Στη Γαλλία η συζήτηση για την Ευρώπη προκαλεί άγχος.

– Αυτή η αλλαγή της γαλλικής στάσης απέναντι στην Τουρκία είναι σε βάρος των ελληνικών συμφερόντων;

– Πιστεύω πως ναι. Η προνομιακή εταιρική σχέση που προτείνει στην Τουρκία ο κ. Σαρκοζί δεν έχει κανένα περιεχόμενο. Το 1999 η Ελλάδα έκανε μια στρατηγική επιλογή. Ανεξάρτητα από την κατάληξη των διαπραγματεύσεων, το

«Η Τουρκία χρησιμοποιεί τη λαθρομετανάστευση ενάντια στα ελληνικά συμφέροντα. Δεν είναι στάση χώρας που επιθυμεί να ενταχθεί στην Ε.Ε.», τονίζει ο Ντιντιέ Μπιγιόν, διευθυντής στο IRIS (Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων και Στρατηγικής).

«Ο Γάλλος πρόεδρος εναντιώθηκε στην ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας για να μαζέψει ψήφους»

συμφέρον της Ελλάδας είναι να δείξει στην Τουρκία ότι όταν ξεκινάει μια διαδικασία, πρέπει να την ακολουθούμε μέχρι τέλους. Μπορεί να μη συμφωνήσουμε και η Τουρκία να βρεθεί εκτός Ε.Ε. Αλλά είναι αντιπαραγωγικό να λέμε ότι ξεκινάμε κάτι από κοινού και διαφωνούμε με τον στόχο που έχουμε θέσει από κοινού. Η Ελλάδα έχει την ευκαιρία να επιλύσει τις διαφορές της με την Τουρκία μέσα από τον «εξευρωπαϊσμό» αυτών των διαφορών. Κάθε αρνητικό σήμα, όπως αυτά που εκπέμπει ο κ. Σαρκοζί, υπονομεύει τα ελληνικά συμφέροντα.

– Ο κ. Σαρκοζί λέει ότι η Ε.Ε. δεν μπορεί να έχει σύνορα με το Ιράν, το Ιράκ και τη Συρία. Αν όμως τα σύνορα είναι στο Αιγαίο, δεν πρέπει να ενισχυθούν περισσότερο;

– Αυτό είναι το περιεχόμενο της ευρωπαϊκής αμυντικής πολιτικής που προωθεί το Παρίσι. Στη σκέψη του κ. Σαρκοζί, πρόκειται για ένα είδος εγγύησης που προσφέρεται στην Ελλάδα.

Το πρόβλημα είναι ότι η ευρωπαϊκή άμυνα καθυστερεί. Όπως λέει ο Ιμπέρ Βεντριν, αντί να ασχολούμαστε με τα υδραυλικά της Ε.Ε., θα έπρεπε να προχωρήσουμε σε ενισχυμένες συνεργασίες. Διαφορετικά οι Έλληνες δεν θα μας κατανοήσουν και είναι λογικό.

– Το Κυπριακό είναι ένα ζήτημα όπου η Ευρώπη δείχνει άτολμη. Δεν θα έπρεπε να προσφέρει στιβαρότερες εγγυήσεις σε μία ενδεχόμενη λύση;

– Συμφωνώ. Πριν από το 2004, οι οποίες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες δεν κατέληγαν ποτέ. Βέβαια ο Ντενκτάς δεν ήταν ο καλύτερος συνομιλητής. Σήμερα είμαστε στριμωγμένοι γιατί είμαστε ταυτόχρονα διάδικος και δικαστής. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η Κύπρος είναι μέλος της Ε.Ε. και να πείσουμε την τουρκοκυπριακή πλευρά. Νομικά είναι μια άνετη επιλογή, αλλά πολιτικά το ζήτημα είναι πιο περίπλοκο. Η Ε.Ε. δεν πρέπει να αρκείται στις πρωτοβουλίες του ΟΗΕ. Πρέπει να διευρύνει την παρουσία της στην Κύπρο, να επιδείξει έναν πολιτικό βολонταρισμό με θετικές προτάσεις και προς τους Τουρκοκυπρίους. Το παράθυρο της ευκαιρίας μέρα με την ημέρα κλείνει και η Ε.Ε. δεν έχει αρθεί στο ύψος των ευθυνών της.

– Στο μεταξύ η Αγκυρα φορτώνει την ελληνοτουρκική ατζέντα με νέα προβλήματα.

– Η Τουρκία χρησιμοποιεί τη λαθρομετανάστευση ενάντια στα ελληνικά συμφέροντα. Δεν είναι στάση χώρας που επιθυμεί να ενταχθεί στην Ε.Ε. Το πρόβλημα δεν αφορά μόνο την Ελλάδα. Πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τη στάση μας. Αυτό που με ανησυχεί περισσότερο είναι ότι ο υπουργός Εξωτερικών κ. Νταβούτογλου, που έχει τόσες καλές σχέσεις για τον Καύκασο, τη Μ. Ανατολή κ.λπ., δεν έχει τίποτα να προτείνει για την Ελλάδα. Ο σκληρός πυρήνας των ελληνοτουρκικών ζητημάτων παραμένει ανεγγίχτος.

– Τον Δεκέμβριο θα επανεξεταστεί η ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας. Τι προβλέπετε;

– Νομίζω πως τίποτα δεν θα λυθεί τον Δεκέμβριο, αλλά δεν θα σταματήσουμε οριστικά τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις. Η διπλωματία θα βρει κάποια μαγική φόρμουλα για να αναβάλει τις μεγάλες αποφάσεις. Αν δεν έχουν εγγυήσεις για τα συμφέροντά τους –όχι των Τουρκοκυπρίων, αλλά της Αγκυρας– οι Τούρκοι δεν θα κάνουν κάποια προσπάθεια. Ο Ερντογάν ξέρει να παίρνει τολμηρές πολιτικές αποφάσεις, αλλά όταν βλέπει τον κ. Σαρκοζί και την κ. Μέρκελ να του κλείνουν τον ορίζοντα, δεν πρόκειται να δεσμευθεί ενάντια στην κοινή γνώμη της Τουρκίας.

Το Ιρλανδικό δημοψήφισμα

– Όσα συζητάμε τελούν υπό την αίρεση του δημοψηφίσματος στην Ιρλανδία για τη νέα συνθήκη της Ε.Ε. Υπάρχει σχέδιο Β'?

– Δεν υπάρχει σχέδιο Β'. Δεν πιστεύω ότι όλα τελειώνουν αν υπερψηφιστεί το «όχι».

Μπορεί όμως να μας αναγκάσει να προσεγγίσουμε τα ζητήματα διαφορετικά και να δώσουμε προσοχή σε λύσεις που δομούν την Ε.Ε. ενισχύοντας την ευρωπαϊκή ταυτότητα. Μιλώ για την Ευρώπη της άμυνας, της ενέργειας, του περιβάλλοντος, της υγείας, για όλους τους τομείς όπου μπορούμε να αναπτύξουμε ενισχυμένες συνεργασίες. Αν περιμένουμε να συμφωνήσουμε όλοι σε όλα, δεν θα προχωρήσουμε ποτέ. Δεν εύχομαι να έχουμε ένα αρνητικό αποτέλεσμα, αλλά, αν έρθει, η κρίση μπορεί να αποδειχθεί λυτρωτική.

ΠΡΩΤΟΣΕΛΙΔΟ

Νέο Πρόγραμμα!

Pay Monthly Flex

Εσείς το ζητήσατε και η MTN σας το προσφέρει. Νέο πρόγραμμα Pay Monthly.

Ήρθε το MTN Pay Monthly Flex. Το νέο MTN πρόγραμμα που σας προσφέρει την ευελιξία που εσείς επιθυμούσατε στην επικοινωνία σας. Χωρίς δεσμεύσεις συμβολαίου, με μηνιαίο τέλος μόνο €2 (συμπερ. ΦΠΑ) και με έκπτωση σε συσκευή της επιλογής σας. Προλάβετε! Ισχύει για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Στα καταστήματα MTN και Γερμανός και σε επιλεγμένους συνεργάτες.

Χωρίς δέσμευση συμβολαίου. Μηνιαίο τέλος μόνο €2. Έκπτωση σε κινητό.

Κέντρο Εξυπηρέτησης Πελατών, τηλ. 136

www.mtn.com.cy

We can't wait. Let's go 2010.

Το Νο. 1 σε πωλήσεις lifestyle
περιοδικό στην Κύπρο

Τεύχος Οκτωβρίου

ΔΩΡΟ

η πιο μεγάλη & πολυτελής Σακ Βουαγιαζ
για τα τριήμερα του χειμώνα!

+ Bonus τεύχος Collections

Φθινόπωρο | Χειμώνας 2009 με όλα τα trends της νέας σεζόν!

Πουθενά, είναι ο τόπος μας!

Ο Δημήτρης Παπαϊωάννου, η παράστασή του στο Εθνικό, ο Δεκέμβρης, η φήμη που τον κυνηγά

Συνέντευξη στη **ΜΑΡΙΑ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ**

Θα ήθελε να βρεθεί σε ένα μέρος όπου «πολλοί νέοι άνθρωποι εκρήγνυνται δημιουργικά». Και να δουλέψει μαζί τους. Να δοκιμάσει. «Ασφυκτιά», λέει. Από τον Φεβρουάριο και για λίγους μήνες ο Δημήτρης Παπαϊωάννου θα μετοικήσει στη Ν. Υόρκη με υποτροφία του Ιδρύματος Φουλμπράιτ.

Στις 14 Οκτωβρίου έχουν οριστεί τα εγκαίνια του εντυπωσιακά ανακαινισμένου κτιρίου Τσίλερ. Ο Δημήτρης Παπαϊωάννου –μαζί με τον Coti K., τον Ζάφο Ξαγοράρη, τον Αλέκο Γιάνναρο και τον Θάνο Παπαστεργίου– κατασκευάζει ένα έργο αξιοποιώντας απογυμνωμένους τους καινούργιους μηχανισμούς της Κεντρικής Σκηνής του Εθνικού Θεάτρου. Είκοσι έξι ερμηνευτές μετρούν και αναμετρώνται με τις διαστάσεις και δυνατότητες του χώρου σε μια ειδικά σχεδιασμένη χορογραφία που δεν θα μπορεί να παρουσιαστεί πουθενά αλλού. «Πουθενά» και ο τίτλος της. Μισή ώρα η διάρκεια της. Στην πρόβα που παρακολουθήσαμε, πέρασαν δυο ώρες χωρίς να το καταλάβουμε. Σταγκόνια, προβολείς και σώματα συναντώνται σε έναν μη τόπο.

Η συνέντευξη έγινε δυο ημέρες αργότερα, στο Παγκράτι.

Πεζοπορώντας, στο δρόμο της επιστροφής, ο Δημήτρης Παπαϊωάννου χρησιμοποίησε δυο λέξεις: «αξιοκρα-

«Τον περασμένο Δεκέμβρη αναμείχθηκα με το πλήθος. Δεν είχα κανέναν πρωταγωνιστικό ρόλο. Είχα μόνο θυμό.»

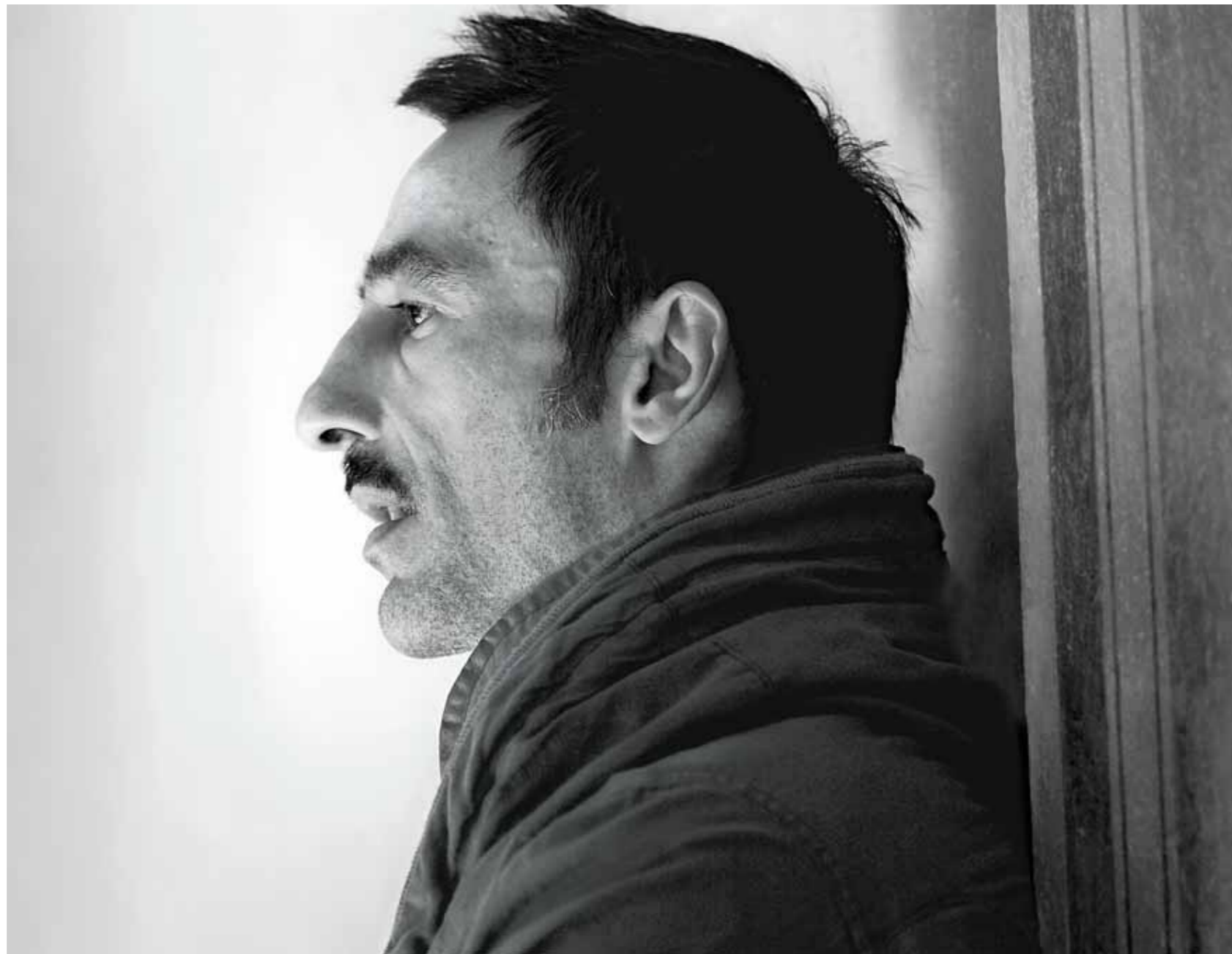
τία και αξιοπρέπεια». Εκτός συνέντευξης, εκτός μαγνητοφώνου. Δεν έχει σημασία με ποια αφορμή. Τις συγκράτησα γιατί ήχησαν διαφορετικά, παρά τη συνεχή χρήση τους από υποψήφιους και πολιτικούς. Ερχονταν από άλλο τόπο.

– **Περιμένετε κάτι από αυτές τις εκλογές; Θα πάτε να ψηφίσετε;**

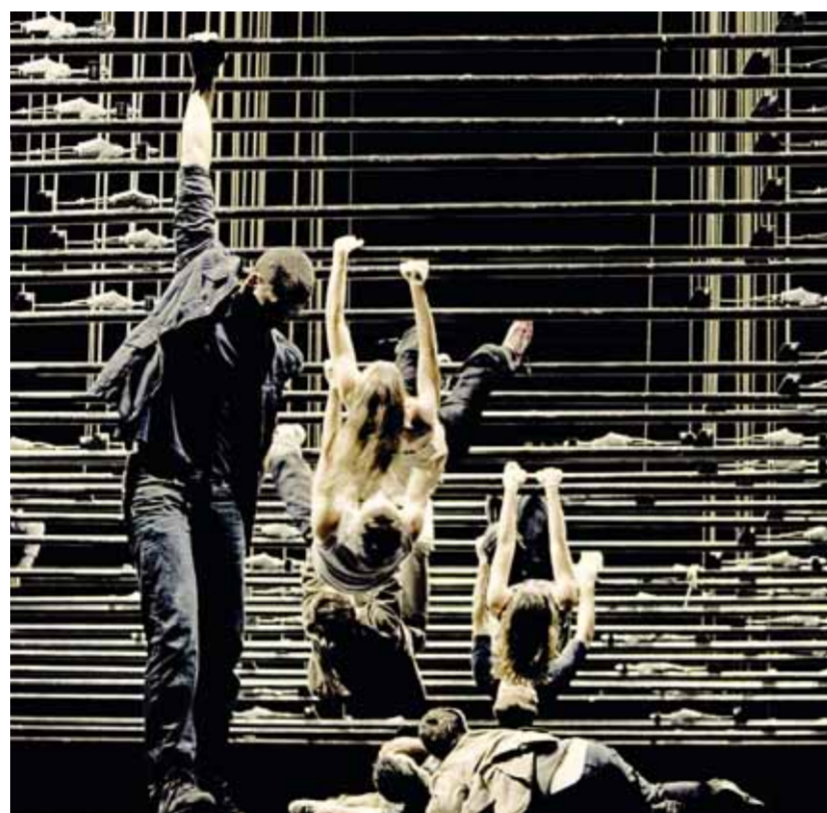
– Νομίζω ότι χρειάζονται εκλογές κι εδώ δυστυχώς σταματάει η ενασχόλησή μου με αυτό το θέμα. Σε μιαν άλλη στιγμή της ζωής μου πιθανόν να ήμουν «πιο μέσα». Δεν περιμένα πολλά. Θα πάω να ψηφίσω. Και η αλήθεια είναι πως εδώ και τρία χρόνια που έχω κλείσει την πτερόραση, αισθάνομαι ενοχές ως πολίτης αλλά είμαι ευτυχέστερος ως άνθρωπος. Την άνοιξα μόνο για τις προπέρσινες φωτιές όταν σχεδόν κάπκε το Μουσείο της Ολυμπίας.

– **Δεν ανοίξατε την πτερόραση ούτε τον Δεκέμβρη;**

– Μόνο για να δω το χριστουγεννιάτικο δέντρο στις φλόγες, μια εικόνα που δεν θα ξεχάσω ποτέ. Οχι, δεν παρακολούθησα τα γεγονότα από την πτερόραση, τα έζησα από κοντά, τόσο με τη διακοπή της παράστασης στο «Παλλάς» όσο και μέσα από το Διαδίκτυο, και στις έντονες, ατελείωτες συζητήσεις με το περιβάλλον μου. Κατέβηκα και σε διαδελιώσεις, αλλά δεν μου αρέσει να το συζητάω στις συνεντεύξεις γιατί δίνω την εντύπωση ότι πουλάω ακτιβισμό. Αναμείχθηκα με το πλήθος. Δεν είχα κανέναν πρωταγω-

Δημήτρης Παπαϊωάννου: «Εζχσα το γύρισμα μιας εποχής, τον απόηχο της θέρμης των ανθρώπων. Τώρα, οι άνθρωποι είναι πικρά απομονωμένοι».

Είκοσι έξι ερμηνευτές μετρούν και αναμετρώνται με τις διαστάσεις και εντυπωσιακές τεχνολογικές δυνατότητες του χώρου, της Κεντρικής Σκηνής του Εθνικού Θεάτρου, σε μια ειδικά σχεδιασμένη χορογραφία που δεν μπορεί να παρουσιαστεί πουθενά αλλού. «Πουθενά» και ο τίτλος της.

Η καταστροφή εύκολα γίνεται πηγή έμπνευσης

– **Αν η δημιουργία είναι μια διαρκής δαπάνη, πώς αναπληρώνεται τις απώλειες;**

– Αυτομάτως! Είναι σαν τη γυμναστική. Δηλαδή όταν γυμνάζεσαι δίνεις και παίρνεις ενέργεια από τον ίδιο σου τον οργανισμό. Η χαρά μου σήμερα που μιλάμε είναι ότι είδα μια πρόβα και κατάλαβα ότι θέλω να μοιραστώ με τους ανθρώπους αυτό που αρχίζουμε να φτιάχνουμε. Ξαφνικά, δεν είμαι κουρασμένος! Αυτή είναι η επαναφόρτιση. Ενώ είμαι «λιωμένος», εξαντλημένος, νιώθω λίγη χαρά. Αύριο πάλι αγωνία.

– **Η αναπλήρωση προϋποθέτει κινητικότητα -σας βλέπω πολύ συχνά στις παραστάσεις του Φεστιβάλ Αθηνών τα καλοκαίρια- ή είναι μια εσωτερική διαδικασία;**

– Κατ' αρχάς είμαι πιο δεινός φιλότεχνος από καλλιτέχνης. Κατά δεύτερον, το να βλέπω τις παραστάσεις που μας κάνει δώρο το Φεστιβάλ Αθηνών τα τελευταία χρόνια, δεν είναι απλώς ευχαριστήσιμη. Είναι υποχρέωσή μου. Γιατί κάνω αυτή τη δουλειά. Δεν πάμε να δούμε μόνο για να απολαύσουμε. Αν βγαίνει το καινούργιο φάρμακο και είσαι γιατρός, δεν σε παίρνει να αδιαφορείς. Η τέχνη με βοηθάει να εξελιχθώ, έτσι κι αλλιώς. Ανεξάρτητα από την επαγγελματική διατροφή, με φέρνει πιο κοντά στον εαυτό μου. Όταν έρχομαι σε επαφή με την καλή τέχνη, είναι ευτυχής.

– **Το πολιτικό πλαίσιο, η ατμόσφαιρα που προκύπτει από την πολιτική ζωή, που νιώθουμε να μας βαραίνει, να μας καταθλίβει...**

– ...Και να μας ξεφενώνει... Πολύ σημαντικό. Δεν μπορείς να ζεις σαν πολίτης ξεφενωμένος. Δεν μπορεί να «κόβεις» συνέχεια.

– ...**Ο,τι μας περιβάλλει, τέλος πάντων, είναι κίνητρο για δημιουργία;**

– Μπορεί να γίνει. Το έχουν αποδείξει οι εποχές. Δυσκολεύει τους ανθρώπους, τους πολίτες, τους καλλιτέχνες να φέρουν σε πέρας το έργο τους αλλά όπως κάθε δύσκολη κατάσταση αποκαλύπτει πράγματα για τη ζωή, για τους ανθρώπους και για τον εαυτό μας. Της τέχνης της αρέσει να μιλάει γι' αυτά. Μία καταστροφή μπορεί να γίνει πηγή έμπνευσης πολύ εύκολα για την τέχνη. Η τέχνη έχει μεταμορφωτική ικανότητα και τρέφεται επίσης από τα ανθρώπινα δεινά. Προφανώς είναι ένα είδος φάρμακου κι αυτό.

– **Η Αθήνα πιστεύετε ότι είναι μια ανυπεράσπτη πόλη; Ανυπεράσπτη στην καταστροφή;**

– Οχι. Πιστεύω ότι ζούμε μια ανυπεράσπτη ζωή. Δεν θα ήμουν τόσο βίαιος με την Αθήνα. Και νομίζω ότι πρέπει να εγκαταλείψουμε την παράνοια ότι μπορούμε να υπερασπιστούμε τους εαυτούς μας. Αυτό που μπορούμε να κάνουμε είναι να γίνουμε πιο έξυπνοι διαχειριστές της αυτοοργάνωσής μας, σε σχέση με εμάς και σε σχέση με αυτό που λέμε φύση.

– **Πώς επιτυγχάνετε τη δική σας «αυτοοργάνωση»;**

– Εγώ ζω στο χάος. Προσπαθώ να προστατέψω τον εαυτό μου και μετά καταλαβαίνω ότι η προστασία του εαυτού μου έχει γίνει φιλική του εαυ-

«Δεν είναι ωραίο να γίνεσαι must. Δεν είναι ωραία τα συμπαρομαρτούντα, τα παρελκόμενα της μαζικής επιτυχίας»

τού μου. Αυτοσχεδιάζω. Εχω και την τύχη να μην ψάχνω για δουλειά τα τελευταία δέκα χρόνια. Αυτός είναι ένας παράγοντας που κάνει πολύ διαφορετική τη ζωή των ανθρώπων. Σε όλα τα άλλα είμαι απολύτως εκτεθειμένος. Αδυνατώ να με προστατέψω. Σημειώω αλλεπάλληλες αποτυχίες σ' αυτό!

– **Η φήμη σας δεν σας προστατεύει;**

– Μέχρι στιγμής, ναι. Υπάρχει η λέξη φήμη, η λέξη επιτυχία, η λέξη αναγνωρισιμότητα...

– **Θέλετε να την αντικαταστήσετε με κάποια άλλη λέξη;**

– Ας πούμε ότι με διευκολύνει η φήμη πως κάνω καλά τη δουλειά μου.

– **Παραπρόντας του ανθρώπου γύρω σας, τι διαπιστώνετε;**

– Εξπσα το γύρισμα μιας εποχής, τον απόηχο της θέρμης των ανθρώπων μέσα σε ένα πλαίσιο περισσότερης φτώχειας, μεγαλύτερης απόστασης από την Ευρώπη και την Αμερική. Νιώθω, πλέον, τη μετατόπιση της θέρμης. Τώρα, οι άνθρωποι είναι πικρά απομονωμένοι. Σταματούν να κρατούνται κέρρι στο δρόμο, σταματούν να σε κοιτούν στα μάτια. Αυτό το βλέμμα των αν-

θρωπών κατευθύνει στα μάτια... Δεν έχω σταματήσει, παρ' όλα αυτά, να συναντώ ανθρώπους δοτικούς, που τους αρέσει να ρισκάρουν. Υπάρχουν άνθρωποι που ξέρουν να αγαπούν, να μοιράζονται, να αγαπούνται.

– **Η φήμη, η αναγνωρισιμότητα, η επιτυχία, είναι και μια μορφή εξουσίας; Την ασκείτε;**

– Είμαι προσεκτικός. Προσπαθώ να μη την χρησιμοποιώ παρά μονάχα στις διαπραγματεύσεις για τις συνθήκες της εργασίας μου. Να κάνω καλό deal, δηλαδή.

– **Διατρέχετε τον κίνδυνο να γίνετε ο αγαπημένος δημιουργός της καθεστειακής τάξης. Το αντιληφθήκατε;**

– Δεν είναι τυχαίο ότι η επόμενη δουλειά μου βρίσκεται σε έναν οργανισμό που μου κάνει την τιμή να με διαλέξει αλλά σε συνθήκες πιο σφιγμένες από τις ελεύθερης αγοράς. Ηθελα όμως αυτό το έργο να το κάνω εκεί, στο Εθνικό Θέατρο. Η συνεργασία μου με την Ελληνική Θεαμάτων (σ.σ. στο «Παλλάς» για τη «Μήδεια») συνδυάστηκε με την προεμπόρα στο Φεστιβάλ Αθηνών. Ηθελα να ζήσω και εκείνον τον χώρο. Με ενδιέφερε να τον ζήσω. Σαν καλλιτέχνης τον ήθελα. Δεν είναι ωραίο να γίνεσαι «must». Δεν είναι ωραία τα συμπαρομαρτούντα, τα παρελκόμενα, της μαζικής επιτυχίας.

– **Τι εννοείτε;**

– Θα γίνω κυνικός και δεν θέλω. Γιατί είμαι πολύ κυνικός αλλά δεν κάνω στις συνεντεύξεις! Είναι ευχάριστο να έχεις κάτι μεγάλο σουξέ. Να ζήμε-

το χάρισμα –και τους θαυμάζω– να είναι καλοί σε δυο - τρία πράγματα μαζί. Έχουν το κουράγιο να αισθάνονται ότι επειδή τους αγαπάει ο κόσμος μπορούν και να κάνουν κάτι για τον κόσμο. Εγώ φοβάμαι πολύ μην κάνω λάθος παίρνοντας ως δεδομένα μια τέτοια εξουσία. Εκκινώ από άλλο κέντρο: από την ανάγκη δημιουργίας μιας «κατάστασης» μέσα από τη δουλειά μου. Αρνήθηκα προτάσεις μετά την επιτυχία των Ολυμπιακών Αγώνων που θα με έβρασαν σε θέσεις-κλειδιά για τον πολιτικό, με ένα πολύ καθαρό σκεπτικό: κάνω άλλη δουλειά. Θέλω να είμαι καλλιτέχνης. Αισθάνομαι τιμημένος που παίζω στο γήπεδο των καλλιτεχνών. Και δεν εννοώ το σινάφι, αλλά την ιδέα. Παίζω μέσα στην ιδέα.

– **Θεωρείτε ότι η δημιουργία είναι χάρισμα;**

– Καλλιεργείται με αγώνα, επένδυση και προσωπική πίστη. Εχω γνωρίσει ανθρώπους που μπορούν να πω ότι έχουν χάρισμα. Εχω νιώσει στιγμές στη ζωή μου ότι κι εγώ έχω χάρισμα.

– **Οποτε διαπίστωσα ότι από το μηδέν δημιουργήσα κάτι. Τιποτα στη ζωή μου δεν προέβλεπε αυτό που μέχρι στιγμής έχει συμβεί. Συμπεραίνω λοιπόν ότι έχει δοθεί ένα δώρο, το οποίο δεν έχει πια μεγάλη σημασία. Το τι κάνω μ' αυτό έχει.**

Με προνόμια, όχι προνομιούχος

– Το Αμερικάνικο Κολλέγιο στο οποίο φοιτήσατε σας κατέτασσε αυτομάτως στους προνομιούχους. Θα ήταν το ίδιο αν είχατε τελειώσει κάποιο δημόσιο σχολείο;

– Δεν μπορώ εύκολα να πω, γιατί δεν έχω την εμπειρία του δημόσιου. Δεν μπορώ να συγκρίνω. Ήταν, νομίζω, ένα προνόμιο που μου δόθηκε από τους γονείς μου με αγώνα, γιατί οι γονείς μου είναι φτωχοί άνθρωποι, με μεγάλη δοτικότητα στο παιδί τους. Όταν έκανα τις τελετές, συνειδητοποίησα ότι το Κολλέγιο ήταν από τα πολυτιμότερα εφόδια που είχα πάρει στη ζωή μου. Δεν είμαι από τα προνομιούχα παιδιά. Καλός μαθητής αλλά όχι άριστος, και δεν μπορούσα να λειτουργήσω άνετα μέσα σε έναν τόσο διαφορετικό ταξικό προσδιορισμό.

Αλλά πέρασα πολύ ώρα και φάνηκε εκ των υστέρων ότι με έμαθε να αγωνιζόμην γι' αυτό που πιστεύω. Και, επίσης, στο Κολλέγιο οφείλω ότι το ειδικό μου ταλέντο στη ζωγραφική διακρίθηκε από πολύ νωρίς, ενθαρρύνθηκε και, ουσιαστικά, το ίδιο μου το σχολείο με ενδυνάμωσε και με έκανε να πιστέψω ότι αυτό είναι κάτι που μπορεί να το κάνω στη ζωή μου.

– **Γιατί είπατε ότι το συνειδητοποιήσατε στις τελετές των Ολυμπιακών;**

– Γιατί έπρεπε να κάνω μια διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού. Να λειτουργήσω και ως μάνατζερ. Χρειάστηκαν, για την ακρίβεια, τα πάντα που είχα μάθει ως τότε στη ζωή μου. Δεν έμεινε τίποτα αναστοχασμένο και νομίζω ότι με τίποτα λιγότερο δεν θα μπορούσα να έχω αντιπεξεύσει.

– **Εχετε πει ότι δεν θεωρείτε τον εαυτό σας χορογράφο...**

– Με θεωρούν χορογράφο γιατί ασχολούμαι με ένα θέατρο που δεν έχει λόγο. Αλλά αν αποκαλούμε και τον Ουίλιαμ Φορσάθ χορογράφο, ε, τότε είμαστε σε σύγχυση. Ο Φορσάθ είναι ο Ντα Βίντσι. Ζούμε στην εποχή του.

«Πουθενά», η παράσταση

– **Το «Πουθενά» είναι μια «τελετή υπέρ της μηχανής»;**

– Καθόλου. Δεν υπάρχει κανείς θαυμασμός για τη μηχανή. Είναι μια προσπάθεια σύνθεσης ενός ποιήματος για την αναμέτρηση των ανθρώπων με έναν χώρο - μηχανή, ο οποίος δεν είναι απέναντί από τους ανθρώπους. Ίσως είναι οι ίδιοι οι άνθρωποι. Ίσως είναι το μυαλό των ανθρώπων.

– **Τα πρόσωπα είναι εγκλωβισμένα μέσα σε αυτό το περιβάλλον;**

– Και να κι όχι. Δεν είναι περισσότερο φυλακισμένοι απ' όσο φυσικολογικά είμαστε από τις προκαταλήψεις μας, τις επιθυμίες μας, απ' όσο είμαστε στην εργασία μας, δεν είναι περισσότερο ελεύθεροι να ονειρεύονται απ' όσο εμείς και νομίζω ότι υπάρχει σαφέστατα η αίσθηση ότι θα μπορούσε να βγει κανείς από εκεί αλλά όποια πόρτα και αν ανοίξει, θα είναι πάλι μηχανή. Μιλούσαμε και στην τελετή έναρξης για την τεχνολογία. Άλλο χρώμα της τεχνολογίας, άλλο θαυμασμός για αυτήν. Μια τερστίδια μαριονέτα οπτικοποίησης συμβόλων ήταν.

– **Η τελετή των Ολυμπιακών Αγώνων ήταν καθοριστική στη διαμόρφωση της αισθητικής σας; Μήπως αναζητάτε «μήγεθος» παραγωγής πια;**

– Δεν νομίζω. Το «Ανός λεπτού σιγή» ήταν το κατ'ελάχιστο από μια μεγάλη σκάλα. Η «Μήδεια», ένα ερωτικό θρίλερ πάνω σε μια πλημμυρισμένη σκηνή. Εγώ είμαι καλός όταν έχω έναν άνθρωπο να αναμετρήται με μια καρτέλα ή με ένα ολίγον μπγαγκ ή με μια σκάλα ή με ένα επιπλέον επίπεδο. Κάτι βρίσκει η ψυχή μου μέσα σε αυτά τα στοιχεία και εκφράζεται.

– **Στο «Πουθενά» περισσότερο από το «2», υπάρχει συνάντηση, συμπίεση ανάμεσα στο αρσενικό και στο θηλυκό.**

– Δεν υπάρχει ούτε εχθρότητα ούτε συμπίεση, αλλά μια ευχή για ένωση. Στο «2» το θέμα ήταν το αρσενικό και η μοναξιά του. Εδώ, το θέμα είναι η μέτρηση του χώρου και η αναμέτρηση των ανθρώπων με τις δυνατότητες του χώρου.

– **Πουθενά, δεν είναι ο τόπος μιας κύριας Παπαϊωάννου;**

– Θα το αντέστρεφα. Πουθενά, είναι ο τόπος μας.

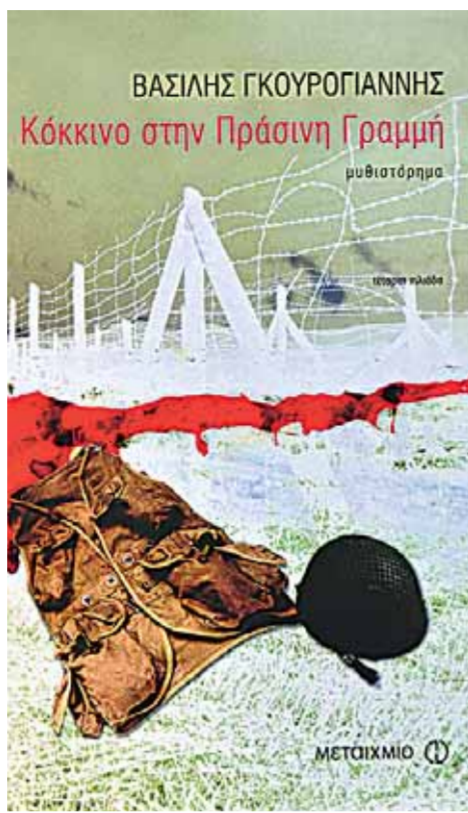
Κύπρος 1974

Της **ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ**

Τι ακριβώς συνέβη στην Κύπρο το 1974 και τι σήμανε για τους Έλληνες και τα «μαρτυρικά Μεγαλονήσου» τα τελευταία 35 χρόνια; Ποιο νόημα έχει για μας η λέξη πατριωτισμός, ποια σημασία αποδίδουμε στις εθνικές θυσίες και τι εννοούμε στις μέρες μας με την έκφραση πολεμική ανδραγαθία (παρμερίζοντας προς στιγμήν τον επίσημο λόγο της εθνικής παιδείας); Και μόνο που παίρνει την πρωτοβουλία να θέσει τέτοια δύσκολα, λεπτά, καυτά ζητήματα «βάζοντας το κεφάλι του στον ντοβρά», το μυθιστόρημα του Βασίλη Γκουρογιάννη «Κόκκινο στην Πράσινη Γραμμή» (Μεταίχμιο, σελ. 447) γεννά σεβασμό: Θέτει το δάκτυλο εις τον τύπον των ήλων κι ακόμα φέρνει στο φως πτυχές της Ιστορίας που δεν είναι κοινής λήψης. (Ομολογώ πως ποτέ μου δεν έχω όλα αυτά τα χρόνια συναντήσει κάποιον που έλαβε μέρος στην ελληνοκυπριακή σύγκρουση ή που κι αν τυχόν έλαβε, είχε τη διάθεση να το συζητήσει).

Στο μυθιστόρημα του Βασίλη Γκουρογιάννη, δεκαετίες μετά τον πόλεμο, μια ομάδα παλαιμάκων ταξιδεύουν ξανά στην Κύπρο στην προσπάθειά τους να κατορθώσουν να μιλήσουν για τις αποσιωπημένες, βασανιστικές εμπειρίες τους ως μέλη των σωμάτων των Ελληνικών Δυνάμεων Κύπρου (ΕΛΔΥΚ). Κυρίαρχο συναίσθημά τους είναι ότι οι Έλληνες πολεμιστές των προηγούμενων συρράξεων, της Μικρασίας, του ελληνοϊταλικού και του ελληνογερμανικού πολέμου, της Εθνικής Αντίστασης, αλλά ακόμα και του αδελοφροκτόνου Εμφυλίου, έγιναν λίγο - πολύ αποδεκτοί στους κόλπους της ελληνικής κοινωνίας - ως ηρωικοί νικητές και θύματα που αντιμετώπισαν περιστάσεις πάνω απ' το ανθρώπινο μέτρο. Τα μέλη της ΕΛΔΥΚ αντιμετωπίζουν αισθάνονται αποδιοπομπαίοι τράγοι, ωσάν να υπήρξαν προσωπικοί υποστηρικτές του προδοτή πραξικοπήματος Σαμψών, ωσάν να είναι αυτοί οι ίδιοι προσωπικά υπόλογοι για την ταπεινωτική ήττα και την απάνθρωπη διχοτόμηση της νήσου. Διότι δεν πραγματοποιήθηκε η απαραίτητη κάθαρση από το άχθος των ψυχικών τραυμάτων τους μέσω κάποιας ψυχικής αναγνώρισης του εθνικού τους αγώνα.

Ως μυθιστόρημα, το κείμενο του Γκουρογιάννη έχει αρκετές αρετές αλλά και πολυάριθμες αδυναμίες. Περιέχει ορισμένες εξαιρετικά αδρά ικνογραφημένες μορφές. Παραθέτει συγκλονιστικές μαρτυρίες για τον

πόλεμο. Κι ακόμα διαθέτει ένα ζωηρότατο σοουρεαλιστικό τέλος. Στο σύνολό του, ωστόσο, το αφήγημα δεν έχει οικονομία σύνθεσης και ο ρυθμός του πάσχει. Υπάρχουν πολυάριθμοι δραματικούς ανεγερτοί διάλογοι και πολύς θεωρητικός σχολιασμός. Υπάρχει επίσης και κάποιος είδους αναστολή, ωσάν ο αφηγητής να μη θέλει να στενοχωρήσει κανέναν: ωσάν να αισθάνεται υποχρεωμένος από τη μια να αναπτύξει ολόκληρη την παραδοσιακή ρητορεία γύρω από τον πατριωτισμό και από την άλλη να αισθάνεται την ανάγκη να είναι πολιτικώς ορθός κρατώντας αποστάσεις από τις τρέχουσες εθνικοπατριωτικές προσεγγίσεις. Αποτυγχάνει με άλλα λόγια να εφαρμόσει πειστικά την καταστατική μυθιστορηματική συνθήκη της πολυφωνικής αντιφατικότητας (ότι άλλα πρόσωπα πιστεύουν έτσι κι άλλα αλλιώς) - με βάση δε την αρχή του «και τούτο ποιώνει κανείς μη αφιέναι» δημιουργεί ασάφεια στη συνολική γραμμή της αφηγηματικής του πλοκής.

Κι ωστόσο. Το μυθιστόρημα δεν παύει να

Τα μέλη της ΕΛΔΥΚ αισθάνονται αποδιοπομπαίοι τράγοι, ωσάν να υπήρξαν προσωπικοί υποστηρικτές του πραξικοπήματος Σαμψών και υπόλογοι για την ταπεινωτική ήττα και τη διχοτόμηση της νήσου

είναι αξιοσύστατο για το θάρρος τού ότι αίρει την τροχοπέδη της σιωπής φέρνοντάς μας ενώπιον δύσκολων ζητημάτων. Τι σημαίνει για μας η εισβολή του '74; Αναμφισβήτητα ένα μείζον εθνικό και πολιτικό ζήτημα, μια δυναμική απειλή για την ελληνική επικράτεια και δυσβάστακτες στρατιωτικές δαπάνες. Με τη μεσολάβηση όμως της μεταπολιτευτικής κάθαρσης, το 1974 σημαίνει επίσης και πλήθος από θετικές εξελίξεις: γύρισμα της σελίδας στο παρελθόν με την άνευ προηγουμένου ομαλοποίηση του πολιτικού μας βίου. Κι επίσης την με κάθε τρόπο υποδύλωση της διάθεσής μας να ζητούμε ειρηνικά απολαμβάνοντας τα αγαθά της ευζωίας (ακόμα κι αν τούτο κατέληξε να εξυπνοσει ότι αράξαμε αμέριμνοι και γεμάτοι με το στομάχι μας με δανεικά μέχρι τελικής πτώσης).

Για τους Κυπρίους όμως τα πράγματα είναι διαφορετικά. Κι εκείνοι πραγματοποιήσαν μια ακόμα πιο αξιοσημείωτη οικονομική ανάπτυξη. Όμως, αυτοί έζησαν στο πετσί τους την ανατριχιαστική πραγματικότητα της αιματοβαμμένης πράσινης γραμμής και των εκατοντάδων χιλιάδων προσφύγων. Την μέχρι σήμερα ανυπόφορη οδύνη τους φανερώνουν άλλοστε αρκετά συχνά, αργιμένα λόγια όπως: «Δεν πρόκειται να πατήσω το πόδι μου στα Κατεχόμενα. Δεν θα ζητήσω ενώ βίβα για να μπορέσω να πάω σπίτι μου».

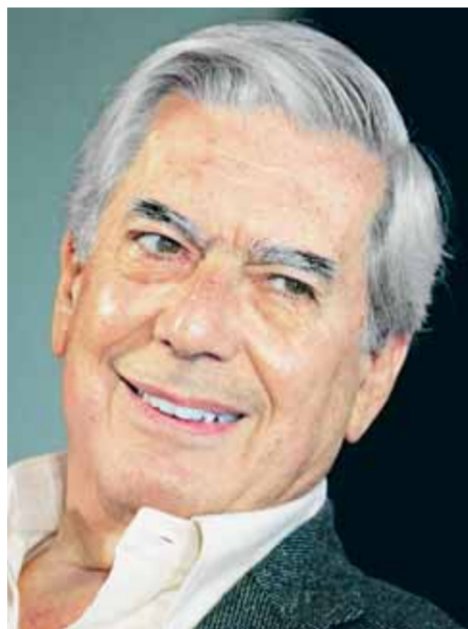
Παρά τις αδυναμίες του, το μυθιστόρημα του Βασίλη Γκουρογιάννη αποκαλύπτει δύο καιρία σημεία: πρώτον την ασυναισθητή ελληνοκεντρική αναστολή στην εμβίωση του κυπριακού δράματος και δεύτερον τις βαθύτερες αλλαγές που έχουν σημειωθεί απέναντι στις κοινωνικές μας προτεραιότητες και τις εθνικές μας αξίες.

ekotzia@yahoo.gr

Λογοτεχνία και πολιτική

Του **ΜΑΡΙΟΥ ΒΑΡΓΚΑΣ ΛΙΟΣΑ**

Εγώ κατά βάση είμαι συγγραφέας, αλλά ανήκω σε μια γενιά, στην οποία η αντίληψη περί λογοτεχνίας ήταν αδιαχώριστη από κάποιο είδους ενασχόληση με τα κοινά, από κάποια στράτευση στην πολιτική δράση. Πιστεύω πως αυτό, που συνέβαινε σε πολλούς Λατινοαμερικανούς της γενιάς μου, τη δεκαετία του '50, συνέβαινε και σε πολλούς μαθητευόμενους συγγραφείς σε άλλα μέρη του κόσμου. Ήταν τα χρόνια του παραξενιού, των Γάλλων δοκιμιογράφων, του Sartre, του Camus, του Merleau-Ponty, της Simone de Beauvoir, οι οποίοι είχαν μια αντίληψη για τη λογοτεχνία, που φάνταζε πολύ υψιπέτης σ' έναν νεαρό, ο οποίος ζούσε σε χώρες με τεράστια κοινωνικά και πολιτικά προβλήματα, με δικτατορίες, με μεγάλες ανισότητες, με μεγάλες κοινωνικές πληγές. Και αυτή η περί λογοτεχνίας αντίληψη των υπαρχιστών, η αντίληψη της λογοτεχνίας ως εργαλείου, όχι μόνο για τη δημιουργία καλαίσθητων έργων, αλλά και για τον κοινωνικό μετασχηματισμό, η αντίληψη ότι μ' ένα ποίημα, ένα μυθιστόρημα ή ένα θεατρικό έργο μπορούσε κάποιος να επηρεάσει την Ιστορία και να προκαλέσει θετικές αλλαγές σε μια κοινωνία, ήταν πολύ ερεθιστική, γιατί μας έλεγε ότι η κλίση μας δεν πήγαινε στράφι, ότι όλοι εμείς, αποδεκόμενοι την καλλιτεχνική, τη δημιουργική, τη συγγραφική μας κλίση, μπορούσαμε να συμβάλουμε ώστε να βγουν οι κοινωνίες μας από εκείνο το βαθύ πηγάδι όπου είχαν πέσει, ένα πηγάδι αδικίας και ανελευθερίας στην οποία ζούσαν τόσες και τό-

Ο συγγραφέας Μάριο Βάργκας Λιόσα.

σες χώρες. Εμένα, πάντως, αυτή η περί λογοτεχνίας αντίληψη, η οποία δεν είναι πια του συρμού και προς την οποία πολλοί νέοι συγγραφείς σήμερα δυσπιστούν, γιατί φρονούν πως είναι αφέλεια και αλαζονεία να προστεθεί κανείς ότι η λογοτεχνία μπορεί να προκαλέσει μεγάλες ιστορικές μεταβολές, δε μ' έχει εγκαταλείψει, έστω κι αν πιστεύω ότι υπήρχε μεγάλη δόση αφέλειας στον πεποι-

Κάποτε επικριτούσε η αντίληψη ότι μ' ένα λογοτεχνικό ή θεατρικό έργο μπορούσε κάποιος να προκαλέσει θετικές αλλαγές σε μια κοινωνία

θησοί ότι η λογοτεχνία μπορούσε να προκαλέσει άμεσες, βαθιές αλλαγές. Ποτέ δεν ήταν έτσι.

Από την άλλη, ούτε με έπεισε ποτέ και η αντίληψη ότι η λογοτεχνία είναι μόνο για ψυχαγωγία, μια πολύ περίτεχνη ψυχαγωγία που, όμως, δεν σηματοδοτεί ουσιαστικά την κοινωνία και την Ιστορία. Εγώ πιστεύω πως η λογοτεχνία, όντως επιφέρει αλλαγές. Στο σημείο αυτό, επιτρέψτε μου να σας πω το εξής: όταν γράφω ένα μυθιστόρημα, ξέρω πως σ' αυτό το μυθιστόρημα συμμετέχει ολόκληρη η προσωπικότητά μου, οι ιδέες μου, οι γνώσεις μου, αλλά και τα ένστικτα και τα πάθη μου, καθώς και αυτά τα διφορούμενα πρόσωπα που είναι δύσκολο να τα αναγνωρίσεις, που αναδύονται απ' τα τριςβάθα του υποσυνείδητου και, χωρίς αμφιβολία, επηρεάζουν σημαντικά αυτά που γράφει κάποιος».

Απόδρασμα από διάλεξη του Μ. Β. Λιόσα στο Ινστιτούτο Θεοβάντες στην Αθήνα, με τίτλο «Λογοτεχνία και πολιτική». Κυκλοφορεί σε έκδοση από το Ινστιτούτο Θεοβάντες.

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτή την εβδομάδα	Εβδομάδα στη Νίστα
1. Τα παιδιά δεν θέλουν ψυχολόγο, γονείς θέλουν, του Νίκου Σιδέρη (Μεταίχμιο). Ένας επιστημονικός οδηγός για τις σχέσεις γονέων και παιδιών. 22	
2. Στον κήπο του Επίκουρου, του Ιρβίν Γιάλομ (Αγρά). Προσεγγίζοντας και ερμηνεύοντας τον τρόπο του θανάτου. 44	
3. Ο Αριστοτέλης στο Μον-Σαιν Μισέλ, του Σιλβέν Γκουγκενέμ, μετ. Φανή Μπούμπουλη - Φανή Γκαϊδατζή (Ολκός). Τελικά πώς πέρασε η αρχαία ελληνική γνώση στη Δύση; Ένα κείμενο που ανατρέπει όσα πιστεύαμε. 14	
4. Ο δρόμος της αυτοεξάρτησης, του Χόρχε Μπουκάι (Ορεγα). Ο διάσημος Αργεντινός ψυχίατρος συμβουλεύει πώς να σταθούμε στα πόδια μας. 4	
5. Ελληνοφρένεια - Η κενή διαθήκη (ΣΚΑΪ). Οι δημοφιλέστερες ατάκες της επιτυχημένης εκπομπής τώρα σε βιβλίο και dvd. 4	
6. Χορός μεταμορφωμένων, της Μάρως Βαμβουνάκη (Ψυχογιός). Σκέψεις για τη διαδικασία και την παράδοση της μεταμόρφωσης. 19	
7. Ε, πρόεδρε, του Μίμη Ανδρουλάκη (Καστανιώτης). Μια διερεύνηση στα μυστικά της ηγεσίας, ελληνικά και διεθνή, λίγο πριν και λίγο μετά την κατάκτηση της εξουσίας. 1	
8. Η απόφαση για την επέκταση της ελληνικής κυριαρχίας στη Μ. Ασία, του Κων. Σβολόπουλου (Ικαρός). Μια πολύπλευρη προσέγγιση στην εξωτερική πολιτική Βενιζέλου. 21	
9. Το βιβλίο των νεκρών φιλοσόφων, του Σάιμον Κρίτσει, μετ. Γιάννης Ε. Ανδρέου (Πατάκης). Τα πορτρέτα 190 νεκρών φιλοσόφων. Ένα βιβλίο που μας κάνει να φοβόμαστε λιγότερο το θάνατο. 12	
10. Η εννικίωση μιας γενιάς, της Οντέτ Βαρών Βασάρ (Εστία). Πώς διαφοροτώθηκαν οι νέοι και οι νέες που μεγάλωσαν στην Κατοχή και την Αντίσταση. 13	

Μερικές σκέψεις και διαπιστώσεις για την ψυχοσύνθεση του ηγέτη.

Ένας ιδιόρρυθμος καλόγερος, μια διαφορετική διαδρομή πίστης και αφοσίωσης.

Λογοτεχνία

Αυτή την εβδομάδα	Εβδομάδα στη Νίστα
1. Όλα σου τα 'μαθα, μα ξεχάσα μια λέξη, του Δημήτρη Μπουραντά (Πατάκης). Το φετινό βραβείο αναγνωστών, μερικές σκέψεις για όσα λείπουν από την ευτυχία. 38	
2. Ερωτας σαν βροχή, της Λένας Μαντά (Ψυχογιός). Μια ρομαντική ιστορία, με πρωταγωνίστρια την Κλαίλια που αναζητεί το ιδανικό της. 19	
3. Το πάθος χιλιάδες φορές, της Ζυράννας Ζατέλη (Καστανιώτης). Το δεύτερο μέρος της τριλογίας, με πρωταγωνίστρια τη 13χρονη Λεύκα και τους νεκρούς που επιστρέφουν. 13	
4. Lost Symbol, του Νταν Μπράουν. Το μόνο γνωστό είναι ότι πρωταγωνιστεί ο γνωστός αρχαιολόγος και ότι ο χρόνος της αφήγησης είναι μόλις 12 ώρες. 1	
5. Ο νικητής με το τατουάζ, του Στιγκ Λάρσον, μετ. Γιώργος Μαθόπουλος (Ψυχογιός). Ένα θρίλερ εγκλήματος και τιμωρίας μ' έναν κατατρεγμένο δημοσιογράφο κι ένα ανορεξικό κορίτσι με τατουάζ. 4	
6. Τα φτερά της πεταλούδας, του Αντρέα Καμιλλέρι, μετ. Κατίνα Ζερβού (Πατάκης). Σ' ένα βουνό από μαζάκι βρίσκεται το πτώμα μιας Ρωσίδας. Στην πλάτη της έχει ένα τατουάζ... 10	
7. Η δεξιά τσέπη του ράσου, του Γιάννη Μακρινιάκη (Εστία). Η απόλυτη αγάπη και αφοσίωση του μοναχού Βικέντιου. 15	
8. Ο αναρχικός τραπεζίτης και πέντε διάλογοι για την τυραννία, του Φ. Πεσσόα (Παρουσία). Ένας πλούσιος και δαιμόνιος τραπεζίτης, και την ίδια στιγμή ένας ολοκληρωμένος αναρχικός. 1	
9. Ο νικητής είναι μόνος, του Πάολο Κοέλιο, μετ. Μάτα Σαλογιάννη (Λιβάνης). Ένα 24ωρο στον κόσμο της μόδας και του κηνηματογράφου στις Κάννες. Ο κόσμος της επιτυχίας και της έπαρσης. 21	
10. Το εμβόλιο του Ραντέτσκι, του Γιόζεφ Ροτ, μετ. Μαρία Αγγελίδου (Αγρά). Οι τύχες τριών γενεών της οικογένειας Τρόττα, το ρέκβιεμ της αυστρουγγρικής μοναρχίας. 2	

Οι καλύτερες στιγμές της δημοφιλέστερης εκπομπής του ΣΚΑΪ.

Η Κλαίλια είναι μια νέα γυναίκα που αναζητεί απεγνωσμένα το ιδανικό της.

Η «Κ» προτείνει

10 Λεπτά για τον πλανήτη, της Anne Tardy, μετ. Εφρ Ανδριώτη (Κριτική). Η γνωστή Γαλλίδα δημοσιογράφος και ακτιβίστρια προτείνει καθημερινές πρακτικές που μπορεί να εφαρμόσει ο καθένας μας και μας παρακινεί ν' αλλάξουμε συνήθειες για να βοηθήσουμε το περιβάλλον. Και βάζει ερωτήματα αμείλικτα: ότι μια τσίχλα χρειάζεται 5 χρόνια για να διαλυθεί στο φυσικό περιβάλλον, ή ότι, πολύ απλά, καταναλώνουμε 15 φορές περισσότερο από τους παππούδες μας. Το βιβλίο είναι τυπωμένο σε χαρτί ελεγχόμενης καλλιέργειας δέντρων.

Συμβουλές για ν' αλλάξουμε την καθημερινότητά μας, βοηθώντας τον πλανήτη.

Επιμέλεια: **ΟΛΓΑ ΣΕΛΛΑ**

Νέες εκδόσεις

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
ΤΖΩΝ ΦΟΥΛΣ
Ένα καπίρσο
μετ. Φαίδων Τομπακάκης
εκδ. Βιβλιοπωλείον της Εστίας, σελ. 531

Απρίλιος 1736, παραμονή Πρωτομαγιάς. Πέντε έφιπποι ταξιδιώτες - ο γιος ενός αριστοκράτη, ο κωφάλαλος υπηρέτης του, μια πόρνη και δύο ηθοποιοί - καλπάζουν με κατεύθυνση ένα πανδοχείο της νοτιοδυτικής Αγγλίας. Λίγο αργότερα, ο υπηρέτης θα βρεθεί κρεμασμένος στο δάσος με ένα μπουκέτο βιολέτες στο στομάχι. Οι υπόλοιποι έχουν εξαφανιστεί. Ο διηγητής Άιουσκωφ αναλαμβάνει την έρευνα για λογαριασμό ενός αριστοκράτη. Πρόκειται για μια ιστορική στιγμή του αισθηματικού διαφωτισμού ανάμεσα στην Αγγλική Επανάσταση του 1688 και την Γαλλική του 1789.

ROBERTO BOLANO
Τηλεφωνήματα
μετ. Εφρ Γιαννοπούλου
εκδ. Αγρά, σελ. 304
Το καλό διήγημα, έλεγε ο Χέμινγουεϊ, πρέπει να είναι σαν το πάγιο: το τμήμα που φαίνεται να είναι πάντα μικρότερο από αυτό

που μένει άσφατο κάτω από το νερό και προσδίδει ένταση, μυστήριο, δύναμη και νόημα σε αυτό που πλέει στην επιφάνεια. Τα 14 διηγήματα αυτού του βιβλίου ακολουθούν αυτόν τον κανόνα. Τροφοδοτούνται, όμως, και από άλλο ένα ρεύμα μέσα στο οποίο πλέει ο συγγραφέας τους: ότι η μυθολογία είναι ο καθρέφτης της πραγματικότητας.

ΜΕΧΜΕΤ ΜΟΥΡΑΤ ΣΟΜΕΡ
Το φονικό φιλί
μετ. Ιω. Τσάκωνα
εκδ. Πατάκη, σελ. 336
Όταν η Μπουσέ, μια αξιγάπητη, αλλά και ελαφρόμυαλη, τραβεστί, βρίσκεται δολοφονημένη στο διαμέρισμά της, κανείς δεν διακρίνει ομοιότητες με τον φόνο μιας φιλήσυχης γριούλας. Οσο ασύνδετες μοιάζουν στην αρχή, τόσο μπλέκονται στη συνέχεια αυτές οι δύο δολοφονίες, αναδεικνύοντας τον βρώμικο ρόλο της Μαρίας της Κωνσταντινούπολης, της λογοκρισίας του Τύπου, αλλά και ενός συντηρητικού κόμματος που βρίσκεται στην εξουσία.

ΜΑΡΕΚ ΚΡΑΓΙΕΦΣΚΙ
Το σπράδι του σκορπιού
μετ. Ιρένα Σελάγκιεβιτς - Ελληνικός, Γιώργος Αρβανίτης
εκδ. Μεταίχμιο, σελ. 344
Πολωνία, Μπρεσλάου, 1933. Τα πτώματα μιας βαρονέσσας και της γκουβερνάντας της

κείτονται στο βαγόνι ενός τρένου. Σκορπιό στριφογυρίζουν στην ανοιχτή κοιλιά της δεκαεφτάχρονης. Στον τοίχο θα βρεθεί γραμμένο με αίμα ένα σημείωμα σε άγνωστη ανατολική γλώσσα. Ο διευθυντής της Δίωξης Εγκλημάτων Εμπερχαρντ Μοκ καλείται μαζί με τον Χέρμπερτ Ανβαλντ να ανακαλύψει τόσο το κίνητρο όσο και την ταυτότητα του δολοφόνου. Η εξήγηση όμως ενός μυστηρίου δεν είναι και τόσο απλό ζήτημα στο Μπρεσλάου, το οποίο ζει υπό τη σκιά της Γκεστάπο.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
ΦΡΗΝΤΡΙΧ ΝΙΤΣΕ
Περί αληθείας και ψεύδους υπό εξωθητική έννοια
μετ. Πέτρος Γιατζάκης
επιμ. Αλέξανδρος Νεχαμάς
εκδ. Εκκρεμές, σελ. 136
Το βιβλίο αποτελείται από τα σκαριφήματα με τα οποία ο Νίτσε γέμισε τα σημειωματάρια του, με περισσότερες και ασυστηματοποίητες σκέψεις και σχεδιάσματα για βιβλία, περιγράμματα ερευνητικών προγραμμάτων και πρόχειρα προσχέδια δοκιμών. Για πολλούς ανγνωστές περιλαμβάνει τις πιο βαθυστόχα-

στες απόψεις του Νίτσε για τη σχέση ανάμεσα στην αναπαράσταση και στην πραγματικότητα.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΡΕΤΡΑ THORBRIETZ
Συγκέντρωση - Πώς μπορούν οι γονείς να βοηθήσουν το παιδί τους μετ. Μαρία Μαλαρέκα
εκδ. Αερόστατο, σελ. 144

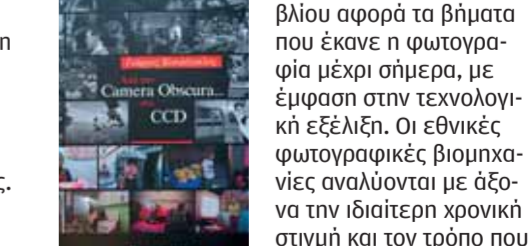

Το 40% των παιδιών αντιμετωπίζει πρόβλημα συγκέντρωσης. Η προσοχή τους αποσπάται εύκολα από τα μαθήματά τους, αφαιρούνται και χάνονται στις σκέψεις τους, με αποτέλεσμα να περιορίζεται σημαντικά η απόδοσή τους στο σχολείο. Το βιβλίο της συγγραφέως σε θέματα υγείας, Πέτρα Τόρμπριτζ, προσφέρει στους γονείς τρόπους αντιμετώπισης της συγκεκριμένης μαθησιακής δυσκολίας.

ΛΕΙΙΚΟ
DOMINIQUE URVOY & MARIE-THERESE URVOY
Ισλάμ
Λέξεις-Ένοιες-Σύμβολα
μετ. Μαρία Μαλαρέκα
εκδ. Κέδρος, σελ. 206
Τι πραγματικά γνωρίζουμε στον δυτικό κόσμο για το Ισλάμ; Πόσο οι αντιλήψεις μας εδράζο-

νται σε στερεότυπα για τη σύγκρουση των πολιτισμών ή στη σύγκρουση ανάμεσα στο θρησκευτικό δόγμα και στην πολιτική ιδεολογία; Ο τόμος καλύπτει μια μακρά χρονική περίοδο και μπορεί να αναγνωστεί είτε ως λεξικό είτε ως μελέτη. Ο στόχος του είναι διπτός: αφενός να συμβάλει στην κατανόηση του Ισλάμ και αφετέρου να συνεισφέρει σε μια από τις πλέον επιμαχες συζητήσεις - αντιπαραθέσεις της εποχής μας.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΤΣΑΓΓΕΛΟΣ
Από την camera obscura... στο CCD
εκδ. Studio University Press, σελ. 236

Το κύριο μέρος του βιβλίου αφορά τα βήματα που έκανε η φωτογραφία μέχρι σήμερα, με έμφαση στην τεχνολογική εξέλιξη. Οι εθνικές φωτογραφικές βιομηχανίες αναλύονται με έμφαση στην ιδιαίτερη χρονική στιγμή και τον τρόπο που συνέβαλαν στη συνολική ανάπτυξη της φωτογραφίας, ιδιαίτερο βάρος δίδεται στη σύγχρονη ψηφιακή τεχνολογία και στις πρόσφατες εξελίξεις που έγιναν προς αυτή την κατεύθυνση.

Επιμέλεια: **Ζ.Π.Χ.**

Έπος για το κλέος του πολέμου και τον παραλογισμό

Ο Δημήτρης Μαρωνίτης ολοκληρώνει τη μετάφραση της Ιλιάδας και μιλάει για τον πλούτο του ομηρικού έργου

Του ΣΠΥΡΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ

Η κυκλοφορία μιας νέας μετάφρασης της Ιλιάδας από έναν έγκριτο πανεπιστημιακό φιλόλογο αποτελεί οπωσδήποτε σημαντική είδηση. Μετά από πενταετή κρημνοβασία στην κόψη του ελληνικού λόγου, ο ομότιμος καθηγητής Κλασικής Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Δημήτρης Μαρωνίτης ολοκλήρωσε τη μετάφραση των δώδεκα πρώτων ραψωδιών του Ομηρικού έπους (Α-Μ), η οποία κυκλοφορεί σε έναν περίτεχνο τόμο από τις εκδόσεις Αγρα. Ο κ. Μαρωνίτης χαρακτήρισε την Ιλιάδα έπος παραβατικό και εν πολλοίς νεωτερικό, σε αντίθεση με την Οδύσεια, η οποία είναι ένα έπος δελεαστικό, πιο θελκτικό, καθότι στηρίζεται κατά βάση στις αφηγηματικές αρετές. Ανέφερε επίσης ότι βρίσκεται στη μέση της μετάφρασης της 16ης ραψωδίας και ότι, όπως υπολογίζει, ο δεύτερος τόμος θα αναρτηθεί στις προθήκες των βιβλιοπωλείων σε περίπου ενάμιση χρόνο.

«Το πρώτο πράγμα που θα ήθελα καθ' αρχή να υπογραμμίσω είναι η σχέση Τρωικού και Ιλιαδικού πολέμου. Είναι δύο πράγματα διαφορετικά», επισμαίνει. «Ο Τρωικός πόλεμος και αυτά τα κύκλια έπη έχουν μια οριζόντια διάταξη, ενώ ο Ιλιαδικός πόλεμος είναι ουσιαστικά μια κάθετη τομή: αν εκεί τα επεισόδια αραιώνονται, εδώ αφάνταστα συμπυκνώνονται, φτάνει να σκεφτεί κανείς ότι όλη η Ιλιάδα εξαντλείται σε τέσσερις μάχιμες ημέρες».

Δύο μεγαθέματα

«Το έπος συντίθεται με τη συμβολή και τη σύγκρουση δύο μεγαθεμάτων, που λέω εγώ, του πολέμου αφενός και της ομιλίας αφετέρου. Η ομιλία είναι η επαφή και η επικοινωνία, είτε σε εταίρική είτε σε συζυγική είτε κάποτε σε παρασυζυγική μορφή. Και αυτό που δείχνει η Ιλιάδα είναι τι προκύπτει από τη

συμβολή των δύο αυτών μεγαθεμάτων. Ο πόλεμος φαίνεται να εξαρθρώνει, να καταστρέφει, να ακυρώνει τις ομιλητικές σχέσεις, να επιβάλλεται απάνω σ' αυτές δημιουργώντας τραγικά αποτελέσματα, τα οποία αποτυπώνονται και στο τέλος του έπους που έχουμε τους δύο ισόπαλους νεκρούς: τον Πάτροκλο αφενός, και τον Εκτορα αφετέρου. Εντούτοις, ως πρωικό έπος δεν ακυρώνει το κλέος που κερδίζει ένας ήρωας σ' αυτή τη δοκιμασία του πολέμου, αλλά το κλέος αυτό δεν ακυρώνει επίσης τον παραλογισμό του πολέμου ως φαινόμενο και ποιητικού και κοινωνικού...».

— Ο Ομηρος θεωρεί παράλογο τον πόλεμο;

— Βεβαίως, και τον ορίζει ως παράλογο. Και μάλιστα από ρήση του Διός ορίζεται το παράλογο και αποδίδεται στον παραλογισμό του θεού του πολέμου που είναι ο Άρπς. Αλλά και εκ των πραγμάτων η Ιλιάδα ζυγίζεται θα 'λεγε κανείς ή αντιζυγίζεται, αφ' ενός ανάμεσα στο κλέος και αφ' ετέρου στον παραλογισμό του πολέμου. Εδώ θα ήθελα να τονίσω ότι η εμπάθεια και οι παθολογικές αντιδράσεις στην Ιλιάδα είναι ό, τι πιο μοντέρνο μπορεί κανείς να φανταστεί. Δηλαδή, σε αυτή την απόκρουση των δώρων που προσφέρονται μέσω του Οδυσσέα στον Αχιλλέα για να σταματήσει επιτέλους ο θυμός του και η φρικτή αυτή «μηνίς», ο λόγος που ακούγεται από το στόμα του Αχιλλέα, ώρες ώρες είναι σχεδόν ένα παραλήρημα. Ένα καταπληκτικό κείμενο από την άποψη αυτή, αποκαλυπτικό γι' αυτού του είδους την ικανότητα του ποιητή.

— Η μετάφραση της Ιλιάδας σε πεζό κείμενο διαφοροποιεί τη μετάφρασή σας από προηγούμενες, όπως π. κ. των Καζαντζάκη - Κακριδή. Ποιες άλλες διαφορές θα εντοπιζάτε σε σχέση με αυτές;

— Το καλύτερο σχόλιο είναι το απόσπασμα του Τζον Ντον σε μετάφραση

Ο ομότιμος καθηγητής Κλασικής Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Δημήτρης Μαρωνίτης ολοκλήρωσε τη μετάφραση των δώδεκα πρώτων ραψωδιών της Ιλιάδας (Α-Μ), η οποία κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Αγρα.

Στη μετάφραση, το πρωτότυπο κείμενο μοιάζει να φιλοξενεί το μεταφρασμένο, και το μεταφρασμένο κείμενο αντιστοίχως να φιλοξενεί το πρωτότυπο

Μ. Φραγκόπουλου, που θέτω ως μότο στο βιβλίο: «Όλη η ανθρωπότητα είναι έργο ενός συγγραφέα και όλη ένα βιβλίο. (...) Αλλά κείμενα μεταφράζονται από την ηλικία, αλλά από την αρρώστια, αλλά από τον πόλεμο, αλλά από τη δικαιοσύνη».

Ελεύθερος στίχος

Η μετάφραση που επιχειρώ εγώ είναι προσαρμοσμένη στα δεδομένα της σύγχρονης, της νεωτερικής ποίησης και από στιχουργική άποψη παρακολουθεί το μοντέλο του ελεύθερου στίχου, του ρυθμισμένου στίχου και όχι του παραδοσιακού που μπορεί να είναι ο δεκαπεντασύλλαβος ή ο δεκαπεντασύλλαβος.

Εφόσον κατά κάποιο τρόπο δεν αποδίδεται με παραδοσιακό μέσο ο ρυθ-

μός του κειμένου, αυτό που θα έλεγα να ανάσσει, ο τρόπος που ρυθμίζεται εσωτερικά ο λόγος, το ζητούμενο είναι να βγουν όσο γίνεται πιο καθαρά η αναπνοή του κειμένου ή αργορυθμία του, η ταχυρυθμία του και η ταχυκαρδία του, ακόμη κι ένα είδος ανακοπής που μοιάζει ενίοτε το κείμενο αυτό να δημιουργεί με τα δρώμενά του, αλλά και με τον ρυθμό του. Επομένως, ο ρυθμός της μετάφρασης αυτής είναι εσωτερικός και ουσιαστικά σκοπεύει να αποδώσει αυτές τις προπές της ανάσας μας όταν εκφέρουμε έναν λόγο και όταν ακούμε έναν λόγο.

Το στοιχείο της Ιλιάδας που με ενδιαφέρει πολύ και είναι δύσκολο να αποδοθεί στη μετάφραση είναι το παλαντζάρωμα μεταξύ μιας ιδεατής απογείωσης—ο λόγος συχνά απογειώνεται—, είναι λίγο δύσκολο να το εξηγήσω περισσότερο, αλλά αυτό ισοφαρίζεται από μια πολύ συχνή και τολμηρή προσέγγιση κυριολεκτικού λόγου, ο οποίος ενίοτε είναι αφάνταστα ωμός και νομίζει κανείς ότι ακούει έναν σημερινό κυριολεκτικό άγριο λόγο που αποφεύγει παντί τρόπο τη μυθολογική του απογείωση για την οποία μίλησα προηγουμένως.

— Μπορεί μια μετάφραση να γεφυρώσει απόσταση 3.000 χρόνων που χωρίζουν τον σημερινό αναγνώστη από τον Ομηρο;

— Η μετάφραση μαρτυρεί την αμοιβαία φιλοξενία που υπάρχει ανάμεσα στο πρωτότυπο κείμενο και στο μεταφρασμένο κείμενο. Δηλαδή, για να καταλάβουμε ακριβώς τι γίνεται, το πρωτότυπο κείμενο μοιάζει να φιλοξενεί το μεταφρασμένο κείμενο, και το μεταφρασμένο κείμενο αντιστοίχως να φιλοξενεί το πρωτότυπο κείμενο. Αυτή η αμοιβαία φιλοξενία είναι ό, τι συγκινητικότερο μπορεί κανείς να φανταστεί και ό, τι πιο ενεργό στοιχείο, ώστε και η μετάφραση και το πρωτότυπο κατά κάποιο τρόπο να ζωογονηθούν από αυτήν τη συνάντηση που προκύπτει μέσα από το έργο για το οποίο μιλάμε.

— Μας αφορά σήμερα ο Ομηρος και κατά τι; Δηλαδή ο σημερινός αναγνώστης μπορεί να ταυτιστεί με τους ήρωες της Ιλιάδας ή η διαφορά κοσμοαντίληψης είναι αβυσσάλεα;

— Το ζήτημα δεν είναι να 'χουμε ένα είδος ταύτισης του αρχαίου έπους με τα σημερινά μας γούστα, γι' αυτό μιλώ για αμοιβαία φιλοξενία, θα έλεγα ότι το καλό που μπορεί να προκύψει είναι ακριβώς από αυτήν την αμοιβαία αντανάλαση. Έχει κανείς έναν καθρέφτη απέναντί του μέσα στον οποίο καθρεφτίζεται και έχει ένα αντικείμενο που καθρεφτίζεται γι' αυτόν μέσα στον δικό του τον καθρέφτη. Αυτή η συνάν-

τηση είναι πάρα πολύ γόνιμη σε πάρα πολλά επίπεδα και νομίζω αδιαμφισβήτητη. Η Ιλιάδα, δε, είναι ένα έπος τόσο ριζοσπαστικό, ώστε αποτελεί τη μοναδική εξαίρεση πολεμικού έπους που δεν έχει στο τέλος νικητές και νικημένους.

— Η Ιλιάδα αποτελεί για αιώνες βασικό σχολικό εγχειρίδιο, θεωρείτε ότι εξακολουθεί να έχει σήμερα παιδευτικό χαρακτήρα;

— Θα έλεγα ότι ο τύπος μετάφρασης που επιχειρήσα και για την Οδύσεια και ο τύπος τώρα της μετάφρασης της Ιλιάδας καταργεί τη στεγανότητα... Αν κάνει κάποιο καλό είναι ότι προτείνει μια άλλη τάξεως επικοινωνία μεταξύ σχολικής και εξωσχολικής παιδείας. Αν τα έργα της αρχαίας λογοτεχνίας και γενικότερα, αν θέλεις, τα έργα της λογοτεχνίας, έχουν καταστεί απωθητικά είναι γιατί εγκλωβίστηκαν και παγιώθηκαν αποκλειστικά μέσα στον σχολικό χώρο. Αυτό που ενδιαφέρει, λοιπόν, είναι να σπάσει τα στεγανά αυτά και να δείξει τι επικοινωνία μπορεί να δημιουργηθεί ανάμεσα στους δύο αυτούς χώρους. Να καταλάβουν οι μαθητές ότι ο σχολικός τους λόγος και ο εξωσχολικός τους λόγος δεν είναι δύο πράγματα αφερέγγυα, αλλά δύο τρόποι έκφρασης που μπορούν και πρέπει να επικοινωνήσουν και να συμπληκούν μεταξύ τους.

— Η Ιλιάδα αποτελεί για αιώνες βασικό σχολικό εγχειρίδιο, θεωρείτε ότι εξακολουθεί να έχει σήμερα παιδευτικό χαρακτήρα;

— Θα έλεγα ότι ο τύπος μετάφρασης που επιχειρήσα και για την Οδύσεια και ο τύπος τώρα της μετάφρασης της Ιλιάδας καταργεί τη στεγανότητα... Αν κάνει κάποιο καλό είναι ότι προτείνει μια άλλη τάξεως επικοινωνία μεταξύ σχολικής και εξωσχολικής παιδείας. Αν τα έργα της αρχαίας λογοτεχνίας και γενικότερα, αν θέλεις, τα έργα της λογοτεχνίας, έχουν καταστεί απωθητικά είναι γιατί εγκλωβίστηκαν και παγιώθηκαν αποκλειστικά μέσα στον σχολικό χώρο. Αυτό που ενδιαφέρει, λοιπόν, είναι να σπάσει τα στεγανά αυτά και να δείξει τι επικοινωνία μπορεί να δημιουργηθεί ανάμεσα στους δύο αυτούς χώρους. Να καταλάβουν οι μαθητές ότι ο σχολικός τους λόγος και ο εξωσχολικός τους λόγος δεν είναι δύο πράγματα αφερέγγυα, αλλά δύο τρόποι έκφρασης που μπορούν και πρέπει να επικοινωνήσουν και να συμπληκούν μεταξύ τους.

— Η Ιλιάδα αποτελεί για αιώνες βασικό σχολικό εγχειρίδιο, θεωρείτε ότι εξακολουθεί να έχει σήμερα παιδευτικό χαρακτήρα;

— Θα έλεγα ότι ο τύπος μετάφρασης που επιχειρήσα και για την Οδύσεια και ο τύπος τώρα της μετάφρασης της Ιλιάδας καταργεί τη στεγανότητα... Αν κάνει κάποιο καλό είναι ότι προτείνει μια άλλη τάξεως επικοινωνία μεταξύ σχολικής και εξωσχολικής παιδείας. Αν τα έργα της αρχαίας λογοτεχνίας και γενικότερα, αν θέλεις, τα έργα της λογοτεχνίας, έχουν καταστεί απωθητικά είναι γιατί εγκλωβίστηκαν και παγιώθηκαν αποκλειστικά μέσα στον σχολικό χώρο. Αυτό που ενδιαφέρει, λοιπόν, είναι να σπάσει τα στεγανά αυτά και να δείξει τι επικοινωνία μπορεί να δημιουργηθεί ανάμεσα στους δύο αυτούς χώρους. Να καταλάβουν οι μαθητές ότι ο σχολικός τους λόγος και ο εξωσχολικός τους λόγος δεν είναι δύο πράγματα αφερέγγυα, αλλά δύο τρόποι έκφρασης που μπορούν και πρέπει να επικοινωνήσουν και να συμπληκούν μεταξύ τους.

— Η Ιλιάδα αποτελεί για αιώνες βασικό σχολικό εγχειρίδιο, θεωρείτε ότι εξακολουθεί να έχει σήμερα παιδευτικό χαρακτήρα;

— Θα έλεγα ότι ο τύπος μετάφρασης που επιχειρήσα και για την Οδύσεια και ο τύπος τώρα της μετάφρασης της Ιλιάδας καταργεί τη στεγανότητα... Αν κάνει κάποιο καλό είναι ότι προτείνει μια άλλη τάξεως επικοινωνία μεταξύ σχολικής και εξωσχολικής παιδείας. Αν τα έργα της αρχαίας λογοτεχνίας και γενικότερα, αν θέλεις, τα έργα της λογοτεχνίας, έχουν καταστεί απωθητικά είναι γιατί εγκλωβίστηκαν και παγιώθηκαν αποκλειστικά μέσα στον σχολικό χώρο. Αυτό που ενδιαφέρει, λοιπόν, είναι να σπάσει τα στεγανά αυτά και να δείξει τι επικοινωνία μπορεί να δημιουργηθεί ανάμεσα στους δύο αυτούς χώρους. Να καταλάβουν οι μαθητές ότι ο σχολικός τους λόγος και ο εξωσχολικός τους λόγος δεν είναι δύο πράγματα αφερέγγυα, αλλά δύο τρόποι έκφρασης που μπορούν και πρέπει να επικοινωνήσουν και να συμπληκούν μεταξύ τους.

Κατάργηση στεγανών

— Η Ιλιάδα αποτελεί για αιώνες βασικό σχολικό εγχειρίδιο, θεωρείτε ότι εξακολουθεί να έχει σήμερα παιδευτικό χαρακτήρα;

— Θα έλεγα ότι ο τύπος μετάφρασης που επιχειρήσα και για την Οδύσεια και ο τύπος τώρα της μετάφρασης της Ιλιάδας καταργεί τη στεγανότητα... Αν κάνει κάποιο καλό είναι ότι προτείνει μια άλλη τάξεως επικοινωνία μεταξύ σχολικής και εξωσχολικής παιδείας. Αν τα έργα της αρχαίας λογοτεχνίας και γενικότερα, αν θέλεις, τα έργα της λογοτεχνίας, έχουν καταστεί απωθητικά είναι γιατί εγκλωβίστηκαν και παγιώθηκαν αποκλειστικά μέσα στον σχολικό χώρο. Αυτό που ενδιαφέρει, λοιπόν, είναι να σπάσει τα στεγανά αυτά και να δείξει τι επικοινωνία μπορεί να δημιουργηθεί ανάμεσα στους δύο αυτούς χώρους. Να καταλάβουν οι μαθητές ότι ο σχολικός τους λόγος και ο εξωσχολικός τους λόγος δεν είναι δύο πράγματα αφερέγγυα, αλλά δύο τρόποι έκφρασης που μπορούν και πρέπει να επικοινωνήσουν και να συμπληκούν μεταξύ τους.

Αντιφατικό ήθος

Περισσότερα πράγματα δεν θα μπορούσε να δώσει ένα σύγχρονο έπος για να ορίσει τον πόλεμο και τα κακά του πολέμου, μαζί βέβαια και με αυτό ό, τι ονομάσαμε στην αρχή «κλέος». Σε ό, τι αφορά το ήθος των πρώων, είναι πάντα πολυσύνθετο και ενίοτε αντιφατικό. Το τυπικό παράδειγμα είναι ο Αχιλλέας. Πιο αντιφατική μορφή δεν θα μπορούσε κανείς να φανταστεί. Με αποτέλεσμα, στο προίμιο του έπους, αντί να επαινείται ο κεντρικός ήρωας όπως γίνεται σ' ένα τυπικό έπος, κατακεραυνώνεται με πάρα πολύ βαρείς χαρακτηρισμούς. Επομένως και εδώ η απάντηση είναι—ευτυχώς θα έλεγα—διφορούμενη. Γενικότερα η Ιλιάδα με την καλύτερη έννοια της λέξης είναι ένα έπος διφορούμενο. Αποκλείει επομένως μονοσήμαντο τύπου και ερωτήματα και αποκρίσεις και με αυτή την έννοια είναι ό, τι καλύτερο μπορεί να υπάρξει.

μη γυρνάς την πλάτη στον καρκίνο του μαστού

532

νέα περιστατικά καρκίνου του μαστού το 2008 στην Κύπρο. Ο καρκίνος του μαστού δεν κάνει διακρίσεις. Γνώρισε το στήθος σου. Κάνε τακτική αυτοεξέταση και κλινικές εξετάσεις του μαστού από ειδικό γιατρό. Το χρωστάς στον εαυτό σου.

Η έγκαιρη διάγνωση σώζει ζωές.

Πάρε το στήθος σου στα χέρια σου

Μια κοινωνική προφορά

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μεταφέραμε
το στεγαστικό
μας και...

Εξοικονομήσαμε
€5.463* από τον
πρώτο χρόνο!

Overdraft Στεγαστικό Δάνειο

ΕΝΑΣ Λογαριασμός & ΕΝΑ Επιτόκιο για το Στεγαστικό, τις Καταθέσεις και τον Τρεχούμενό σας.

- ✓ Επωφεληθείτε από το επιτόκιο του στεγαστικού σας στις καταθέσεις, στον τρεχούμενό σας... ακόμα και στη μισθοδοσία σας
- ✓ Απαλλαγείτε από χρονικούς περιορισμούς στις καταθέσεις σας
- ✓ Αποκτήστε την ευελιξία του overdraft στο στεγαστικό σας δάνειο

... και όλα αυτά... χωρίς διπλά υποθηκευτικά**

800 11 800
24 ΩΡΕΣ
+357 22 575555
(από εξωτερικό)

www.piraeusbank.com.cy

**ΤΡΑΠΕΖΑ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ**

Τα όνειρά σας έχουν δύναμη.

* Το ποσό των €5.463 αποτελεί εξοικονόμηση στις δόσεις, που προκύπτει τον πρώτο χρόνο από μεταφορά υποθηκικού δανείου άλλου πιστωτικού ιδρύματος με κυμαινόμενο επιτόκιο 6%, ύψους €200.000 με 20 χρόνια αποπληρωμή, σε Στεγαστικό Overdraft της Τράπεζας Πειραιώς (Κύπρου) Λτδ για το ίδιο ποσό και διάρκεια αλλά με κυμαινόμενο επιτόκιο σύνολο 3,24% (Euribor 6 μηνών 1,04% πλέον 2,20% περιθώριο, ημερομηνία υπολογισμού: 14/09/2009).

** Νοείται δε η πλήρωση τελών βάσει του Ν.84(1)/2009 με ανώτατο ύψος €200.

Σημειώσεις: Ελάχιστο ποσό δανειοδότησης, €90.000.

Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να αποσύρει ή να τροποποιήσει το παρόν προϊόν κατά την απόλυτη διακριτική της ευχέρεια. Οποιοδήποτε αίτησης υπόκεινται στην δανειοδοτική πολιτική της Τράπεζας.

Pokka
Coffee

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
www.kathimerini.com.cy/sport

Κυριακή 27 Σεπτεμβρίου 2009

Pokka
Coffee

ΣΧΟΛΙΟ

Του ΝΤΙΝΟΥ ΦΟΙΝΙΚΑΡΙΑΗ

Είναι νωρίς για συμπεράσματα

Όπως πάντα, μετά από τρεις αγωνιστικές αρκείται από αυτούς που ασχολούνται με το ποδόσφαιρο στην Κύπρο έχουν βγάλει συμπεράσματα για τη δυναμικότητα των ομάδων και σε πιο ακραίες περιπτώσεις έχουν κρίσει ομάδες ως πρωταθλήτριες! Το τελευταίο βέβαια αφορά τους οπαδούς και την καζούρα που μπορεί να κάνουν στους αντιπάλους, αλλά οι υπερβολικές κρίσεις, με βάση το πολύ μικρό δείγμα που έχουμε μέχρι τώρα, είναι στην ημερήσια διάταξη και από ανθρώπους που θα έπρεπε να ήταν πιο υπομονετικοί.

Πρώτοι και καλύτεροι είναι οι παράγοντες. Ήδη κάποιες ομάδες έχουν αλλάξει προπονητή, πριν αρχίσει το πρωτάθλημα (!) και άλλες μετά από την 1η αγωνιστική! Φήμες μάλιστα κάνουν λόγο για απόλυση προπονητών στο επόμενο αποτυχημένο αποτέλεσμα, μόλις στην 4η αγωνιστική! Το ότι στις πλείστες των περιπτώσεων οι αναλύσεις που κάνουμε για το ποδόσφαιρο διαψεύδονται από την ίδια τη ζωή, δεν φαίνεται να μας πτοεί. Εξάλλου, η υπομονή δεν είναι μία από τις αρετές που μας χαρακτηρίζει. Συμπεράσματα για τη δυναμικότητα και την προοπτική της κάθε ομάδας μπορούν να βγουν, όταν περάσουν τουλάχιστον εννιά με δέκα αγωνιστικές, όπου μπορεί κάποιος να μετρήσει τις επιδόσεις σε εκτός και εντός έδρας αγώνες, στα ντέρμπι, απέναντι σε κλειστές άμυνες, απέναντι σε ανοικτές άμυνες, πώς συμπεριφέρεται μια ομάδα όταν προηγηθεί και πώς όταν βρεθεί πίσω στο σκορ.

Και πάλι, όμως, μιλάμε απλά για ενδείξεις και όχι αποδείξεις για τη δυναμική κάθε ομάδας. Απλά γιατί στο ποδόσφαιρο υπάρχει πάντα το επόμενο παιχνίδι και το άθλημα είναι τόσο απρόβλεπτο, που ποτέ κανένας δεν είναι σίγουρος για την έκβαση ενός αγώνα. Αυτή είναι και η ομορφιά του ποδοσφαίρου, αυτό που το κάνει τόσο ελκυστικό και το ξεχωρίζει από τα υπόλοιπα θεάματα. Έ' αυτό το σπορ δεν γνιώνεται από πριν το τέλος ή την εξέλιξη του αγώνα. Το σενάριο γράφεται στην πορεία και όχι στο μυαλό του σκηνοθέτη ή του παραγωγού, όπως γίνεται στο θέατρο και στον κινηματογράφο.

Κάθε χρόνο, τέτοια εποχή όλοι μιλάμε για τον βαθμό δυσκολίας του πρωταθλήματος, που όλο και ανεβαίνει. Έτσι και φέτος, κάποια αποτελέσματα, τα οποία θεωρήθηκαν εκπληκτικά, έχουν δημιουργήσει την αίσθηση ότι φέτος θα χαθούν πολλοί βαθμοί. Ωστόσο, κάθε χρόνο στο ξεκίνημα του πρωταθλήματος υπάρχουν εκπλήξεις, οι οποίες, όσο εξελίσσεται το κυπριακό πρωτάθλημα, μειώνονται αισθητά. Για παράδειγμα, πέρα από ΑΠΟΕΛ και η Ομόνοια είχαν μία εκπληκτική συγκομιδή βαθμών. Αμφότεροι κέρρισαν σχεδόν όλους τους αγώνες με Ανόρθωση, Απόλλωνα και ΑΕΛ, είχαν ελάχιστες παράπλευρες απώλειες και ουσιαστικά ο ΑΠΟΕΛ κατέκτησε το πρωτάθλημα, επειδή νίκησε τρεις φορές την Ομόνοια.

Αυτό που μπορούμε να θεωρήσουμε ως ασφαλές δείγμα για το κυπριακό πρωτάθλημα τα τελευταία χρόνια και κυρίως μετά την ένταξη μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι η άνοδος στην ποιότητα του ποδοσφαίρου που παίζεται στα γήπεδά μας. Η έλλειψη των κοινοτικών δεν έχει μόνο αρνητικά. Έχει και καλά, τα οποία πρέπει να επισημάνουμε. Οι μικρότερες ομάδες έχουν γίνει πιο ανταγωνιστικές, η τακτική μπήκε σε μεγάλο βαθμό στον τρόπο παιχνιδιού των ομάδων και η ποιότητα όλων ανεξαιρέτως των ομάδων έχει μεγαλώσει. Το πιο καλό πρωτάθλημα είχε ευεργετικά οφέλη και στην Ευρώπη και δεν είναι τυχαίες οι επιτυχίες των τελευταίων χρόνων, με αποκορύφωμα τις προκρίσεις της Ανόρθωσης και του ΑΠΟΕΛ στους ομίλους του Τσάμπιονς Λιγκ.

Η πρόοδος των τελευταίων πέντε χρόνων, η οποία φαίνεται και στη βαθμολογία της ΟΥΕΦΑ, θα πρέπει να δώσει το έναυσμα για ανέβασμα του επιπέδου του ποδοσφαίρου και σε άλλους τομείς. Τέτοιοι τομείς μπορεί να είναι το οικονομικό νοικοκύρεμα των ομάδων, η καλύτερη επαγγελματική τους οργάνωση, η εξέλιξη της διαπαισίας και η αλλαγή στην νοοτροπία για σταδιακή βελτίωση της εικόνας του ποδοσφαίρου, το οποίο τις πλείστες φορές απαξιώνουν πρώτοι όσοι ασχολούνται με αυτό! Όσο για το ποιος θα πάρει το πρωτάθλημα και ποιοι θα πάνε διαβάθμιση, ας κάνουμε υπομονή μέχρι τον Μάιο. Αν το ξέραμε από τώρα, δεν θα είχε ενδιαφέρον η διαδρομή.

Σχολίαστο στο www.kathimerini.com.cy

ΑΠΟΕΛ-ΤΣΕΛΣΙ

Ένας γνώριμος μεταξύ αγνώστων

Έναν πρώην συμπαίκτη τους θα αναγνωρίσουν την Τετάρτη στο χορτάρι του ΓΣΠ οι ποδοσφαιριστές της Τσέλσι, στο πρόσωπο του Νούνου Μοράις. Οι Λονδρέζοι φτάνουν αύριο στην Κύπρο με ιδιωτικό τζετ. **Σελ. 31**

ΓΙΟΜ ΚΙΠΟΥΡ

Η αργία της υπερβολής

Κι όμως, δεν θα κινδύνευε η ζωή του Νιρ Κλίνγκερ αν αποφάσιζε να κάτσει στον πάγκο της ΑΕΛ στο παιχνίδι με την Ανόρθωση. Πώς τιμούν οι Εβραίοι την αργία του Γιόμ Κιπούρ και ποια η σχέση της με τον αθλητισμό; **Σελ. 32**

FORMULA 1 - ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ

Με ηλεκτρισμένη ατμόσφαιρα

Το δεύτερο νυκτερινό Grand Prix στην ιστορία «τρέχει» σήμερα στους δρόμους όπου πέρασεν ο σκάνδαλο όλων των εποχών, με πρωταγωνίστρια την ομάδα της Renault και τον Μπριττόρε. **Σελ. 37**

Το Μακάρειο για ένα θεωρείο

Ο ΚΟΑ είναι πρόθυμος να παραχωρήσει τον χώρο του υπό καταδάφιση σταδίου στην Ομόνοια για τα επόμενα 35 με 40 χρόνια, προκειμένου να απαλλαχθεί από το υψηλό κόστος της συντήρησης

Του ΗΡΩΔΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ

Ανέγερση της ιδιοκτησίας έδρας στις «Χαλεπανές», παραμονή στο ΓΣΠ ή κτίσιμο νέου γηπέδου στον χώρο όπου βρίσκεται το Μακάρειο Στάδιο. Αυτές τις τρεις περιπτώσεις έχουν στα υπόψη τους οι άνθρωποι της Ομόνοιας σχετικά με την έδρα της ομάδας. Επίσημα στο «τριφύλλι» τονίζουν πως δεν ασχολούνται με το γηπεδικό, αλλά με την προσπάθεια επιστροφής στους τίτλους στη φετινή σεζόν. Η αλήθεια, όμως, είναι πως το γηπεδικό ουδέποτε τέθηκε εκτός ατζέντας για την ομάδα, γι' αυτό κατά καιρούς βγαίνει στην επιφάνεια το εν λόγω θέμα. Νέο γήπεδο στις «Χαλεπανές» φαντάζει εξαιρετικά απίθανο, συνέχιση στο ΓΣΠ είναι η βολική λύση, αλλά νέο στάδιο στον χώρο του Μακαρίου είναι μια επιλογή που φαίνεται να κερδίζει πόντους το τελευταίο διάστημα.

Η πρόκληση του Μακαρίου

Την περασμένη εβδομάδα βγήκαν στο προσκήνιο σκέψεις των πρασίνων για απόκτηση του χώρου όπου βρίσκεται το υπό καταδάφιση Μακάρειο Στάδιο και για ανέγερση εκεί της νέας έδρας. Άτομο που πρόκειται στον ΚΟΑ και μίλησε στην «Κ» όχι μόνο δεν απέκλεισε το συγκεκριμένο σενάριο, αλλά άφησε να εννοηθεί πως κάτι τέτοιο θα ήταν προς το συμφέρον της Ομόνοιας αλλά και του Οργανισμού.

Σύμφωνα με τον περ ΚΟΑ νόμο, αναφορικά με τους σκοπούς της αρμοδιότητας του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, στο μέρος 3, άρθρο 5 (2) (στ.), αναφέρεται πως ο ΚΟΑ «κατασκευάζει στάδια και εξυρρίσκει ή δημιουργεί και οργανώνει αθλητικούς χώρους προς άσκηση αθλητών και αθλητικών ομάδων και παραχωρεί προς χρήση τα στάδια προς κοινότητες, αθλητικές ομοσπονδίες ή αθλητικά σωματεία». Δηλαδή θέμα πώλησης του Μακαρίου δεν υπάρχει, όμως υπάρχει η δυνατότητα να παραχωρηθεί ο χώρος στην Ομόνοια ή σε οποιαδήποτε άλλη ομάδα για τα επόμενα, λόγω χάρη, 35-40 χρόνια, για να κτισούν εκεί το γήπεδό τους, και σε αντάλλαγμα θα προσφέρουν ένα box στο Δ.Σ. του ΚΟΑ

Στον ΚΟΑ σκεπάζουν να καταδαφίσουν το Μακάρειο Στάδιο και στη θέση του να κτίσουν γήπεδο 12 χιλιάδων θέσεων. Όμως τα σχέδια της Ομόνοιας για ιδιόκτητη έδρα ίσως φέρουν αλλαγή στα πλάνα του Οργανισμού.

Η μακέτα του Στραφεμί βρίσκεται κρυμμένη σε μια γωνιά στα γραφεία της Ομόνοιας στην Καρπεννίου...

και κάποιες άλλες ευκολίες, όπως χρήση των συνεδριακών κέντρων. Με τον τρόπο αυτό θα αποφυγή η αθλητική Αρχή του τόπου αρκετά έξοδα. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», το Μακάρειο κοστίζει στον Οργανισμό 350 χιλιάδες ευρώ τον χρόνο και φέρνει έσοδα μόλις 20 χιλιάδων, ενώ η παραχώρηση του χώρου θα γλιτώσει τον ΚΟΑ από το κόστος για την ανέγερση του νέου σταδίου 10-12 χιλιάδων θέσεων που βυθίζεται στα σκαριά. Μετά από τα 35-40 χρόνια, η συμφωνία μπορεί να επεκταθεί περαιτέρω, όπως συμβαίνει και στην περίπτωση του Ολυμπιακού με το «Καράϊσκάκι».

Ένα γήπεδο 22 χιλιάδων θέσεων θα κοστίζει στην Ομόνοια γύρω στα 40 εκατ. ευρώ, ένα ποσό που μπορεί να εξερευνηθεί μέσω των κονδυλίων του ΚΟΑ αλλά και της μεθόδου της αυτοχρηματοδότησης

Ένα γήπεδο 22 χιλιάδων θέσεων – το ιδανικό μέγεθος για το νέο στάδιο της Ομόνοιας – αναμένεται να κοστίζει γύρω στα 40 με 45 εκατ. ευρώ. Για την κάλυψη του κόστους ανέγερσης, οι πράσινοι (πέρα από τις χορηγίες του ΚΟΑ) μπορούν να στραφούν στη λύση του αυτοχρηματοδοτούμενου έργου. Δηλαδή δεν θα υπάρχει η αναγκαιότητα λήψης δανείου, αλλά το στάδιο θα κτιστεί με την προσέλευση επενδυτών που θα επιμυστούν τον κόστος του έργου, με αντάλλαγμα να εκμεταλλεύονται τα έσοδα για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Ανάλογα παραδείγματα είναι το στάδιο της

Άρσενal (Εμπίρεϊτς) αλλά και το στάδιο της Μπάγερν και της 1860 Μόναχο (Αλιάντζ Αρέν).

Τα έσοδα του καινούργιου σταδίου (που θα το καταστήσουν λειτουργικό και κερδοφόρο) θα προέρχονται από τα εισιτήρια, αλλά και διαρκείας (ένα καινούργιο στάδιο φέρνει πάντα σημαντική αύξηση της προσέλευσης), τα καταστήματα αναμνηστικών, τα εισιτήρια για πιθανό τουρ του χώρου και το μουσείο (το γεγονός πως τα τρόπαια της Ομόνοιας είναι κατακλιμασμένα σε Καρπεννίου και Παπανικολή δεν τιμά κανέναν), καθώς και από εστιατόρια και καφετερίες, σινεμά, εμπορικά καταστήματα και άλλες επιχειρήσεις που θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στους χώρους του σταδίου.

Ο χώρος όπου βρίσκεται σήμερα το Μακάρειο Στάδιο – μαζί με τον μεγάλο χώρο στάθμευσης – φτάνει και περισσεύει για την ανέγερση ενός σταδίου 22 χιλιάδων θέσεων. Υπόγειοι χώροι στάθμευσης, μια συμφωνία με τον Δήμο Έγκωμης για έργα στους γύρω χώρους και δρόμους και συνεννόηση με την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων για κοινή αξιοποι-

Η Ομόνοια και τα στάδιά της

Στις 31 Οκτωβρίου του 1948 η Ομόνοια έδωσε το πρώτο της παιχνίδι στην ιστορία της, κόντρα στον ΑΜΟΛ Λεμεσού (5-1 κέρδισαν οι πράσινοι). Το παιχνίδι αυτό διεξήχθη στο γήπεδο «Γκόουλ», το οποίο αποτέλεσε την έδρα των πρασίνων μέχρι το 1953. Με την ένταξη της ομάδας στην ΚΟΠ, το «τριφύλλι» μετακόμισε στο στάδιο ΓΣΠ, το οποίο μοιραζόταν με ΑΠΟΕΛ και Ολυμπιακό. Το 1978 οι τρεις ομάδες της πόλης μετακινήθηκαν στο καινούργιο Μακάρειο Στάδιο στην περιοχή της Έγκωμης. Τον Οκτώβρη του 1999 το νέο στάδιο ΓΣΠ εγκαινιάστηκε με φιλικό παιχνίδι ανάμεσα στην Ομόνοια και τον ΑΠΟΕΛ και από τότε το σύγχρονο

στάδιο της Λευκωσίας αποτελεί την έδρα των πρασίνων. Στα μέσα της δεκαετίας που διανύουμε βγήκε στην επιφάνεια η πρόθεση της τότε διοίκησης του Δώρου Στραφεμί να κτίσει το δικό της ιδιόκτητο στάδιο στην περιοχή «Χαλεπανές», έξω από τη Λευκωσία, όπου η ομάδα διαθέτει περιουσία. Στον συγκεκριμένο χώρο – δίπλα από τον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Λεμεσού – υπάρχει τα τελευταία χρόνια ταμπέλα στην οποία αναγράφεται πως ο τόπος θα φιλοξενήσει το νέο στάδιο της Ομόνοιας, όμως το θέμα κόλλησε στη γραφειοκρατία. Πέρα από τα στάδια που φιλο-

Τέσσερα στάδια έχει χρησιμοποιήσει στην ιστορία της η Ομόνοια, ανάμεσά τους το παλιό και το νέο ΓΣΠ, όμως παραμένει το όνειρο για την ανέγερση ιδιόκτητου γηπέδου, από το οποίο η ομάδα θα μπορεί να επωφελείται και οικονομικά.

ξένησαν τους πράσινους, στην κατέκτηση Μια Μπλιά, στα ανατολικά της Λευκωσίας, βρισκόταν το προπονητικό κέντρο της ομάδας που κτίστηκε το 1972. Σε αυτό οι ποδοσφαιριστές έκαναν προπονήσεις

για δύο χρόνια, όμως το γήπεδο ουδέποτε φιλοξένησε παιχνίδια της ομάδας – πέρα από κάποια διτέρματα με την εφηβική ομάδα. Υπήρχε πρόθεση να δημιουργηθεί σε κάποια φάση στάδιο, όμως η τουρκι-

κή εισβολή «πρόλαβε» τους ανθερόπους της Ομόνοιας. Όπως μας εκμυστηρεύτηκαν άτομα μέσα στην ομάδα, σήμερα δεν γνωρίζουν καν αν υπάρχει ακόμη το γήπεδο και σε ποια κατάσταση βρίσκεται...

Με αγορές καυσίμων €25 και άνω

Μεγάλος Διαγωνισμός Formula 1

από την Petrolina & Bridgestone!

Κερδίστε χιλιάδες πλούσια δώρα

Βρείτε τους όρους του διαγωνισμού στο www.petrolina.com.cy

ΕΥΣΤΕ & ΚΕΡΑΪΣΤΕ!

PETROLINA

BRIDGESTONE

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΜΕΡΕΣ

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Αντιδράσεις για το Μακάρειο

Το φάκνον το θέμα του Μακάρειου Σταδίου στην Ομόνοια, για την ανέγερση εκεί του νέου γηπέδου της ομάδας. Για να προχωρήσει το θέμα και να παραχωρηθεί ο χώρος στο «τριφύλλι», χρειάζεται πολιτική απόφαση του Δ.Σ. του ΚΟΑ, όμως πριν καν επισημοποιηθεί το όλο θέμα, υπάρχουν οι πρώτες αντιδράσεις από τους οπαδούς του ΑΠΟΕΛ. Οι τελευταίοι μιλούν για «κάκτυλο» της κυβέρνησης και για είνια του ημικρατικού οργανισμού προς την Ομόνοια. Όλα αυτά πριν καν ανοίξει ο φάκελος.

Ηρο

Πότε έπεσε ο Χαραλαμπίδης;

Ούτε να συζητήσει δεν δέχτηκε ο Γιόβανοβιτς για το αν όντως υπήρχε παράβαση στο πέναλτι που κέρδισε την περασμένη Κυριακή ο ΑΠΟΕΛ στο Παράλιμνι. Προέταξε, μάλιστα, κι ένα καινούργιο επιχείρημα: ότι ο Χαραλαμπίδης δεν κερδίζει πέναλτι. «Εγώ που είμαι προπονητής του ενάμιση χρόνου, δεν θυμάμαι πότε ήταν η τελευταία φορά που κέρδισε πέναλτι», είπε σε πηγαδάκι ο Σερβοέλληνας κόουτς, που υποστήριξε πως ο Χαραλαμπίδης και ο Διόσκουρως του (Αλεξάνδρου) δεν πέφτουν ποτέ για να πάρουν πέναλτι. Άρα ο διαίτητής δεν έχει λόγο να μην τους πιστέψει, όπως μας έδωσε να καταλάβουμε ο κόουτς.

Μίκα

Τα διπλά συμβόλαια

Πολύς λόγος τελευταία για τα διπλά συμβόλαια των ποδοσφαιριστών. Δεν αμφιβόλουμε ότι κάτι τέτοιο μπορεί να συμβαίνει σε πολλές περιπτώσεις, κυρίως γι' αυτούς που παίρνουν πολλά λεφτά και θέλουν να κρύψουν εισόδημα από τον Φόρο Εισοδήματος. Το θέμα όμως είναι να αποδειχθεί ότι όντως γίνεται αυτό το πράγμα. Και για να αποδειχθεί χρειάζεται σοβαρή έρευνα, πρώτα από όλα από τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους. Δεν θυμάμαι όμως πότε έγινε τέτοια έρευνα σε οποιονδήποτε τομέα στην Κύπρο.

Ν.Φ.

Όχι μόνο στο ποδόσφαιρο

Τα φαινόμενα φοροδιαφυγής δεν τα συναντάμε μόνο στο ποδόσφαιρο. Αλήθεια, έγινε ποτέ έρευνα για τον τρόπο που δηλώνουν το εισόδημά τους οι ελεύθεροι επαγγελματίες; Οι επιχειρήσεις; Οι μηχανισμοί του κράτους θα πρέπει να γίνουν πιο ευέλικτοι, σε όλα τα επίπεδα. Αλλά το ποδόσφαιρο βρίσκεται περισσότερο στο προσκήνιο, λόγω της προβολής της οποίας τυγχάνει. Το ότι γίνονται παρατηρίες και αλλού, δεν αποτελεί άλλοθι για το ποδόσφαιρο. Αλλά αυτό που λείπει σε όλα τα επίπεδα στην Κύπρο είναι η διάθεση για πραγματική εξιγάνωση, είτε πρόκειται για το ποδόσφαιρο είτε για οτιδήποτε άλλο.

Ν.Φ.

Για να βολέψουν τους μεγάλους

Θεωρούμε σωστή την απόφαση της ΚΟΠ να καταργήσει τους ομίλους του Κυπέλλου και να επαναφέρει τους αγώνες νок άουτ. Όμως, γιατί διπλοί αγώνες; Οι διπλοί αγώνες μειώνουν το στοιχείο της έκπληξης και δίνουν μεγάλο πλεονέκτημα στις μεγαλύτερες ομάδες. Μάλλον όμως αυτός είναι ο σκοπός.

Ν.Φ.

Σαν πολύ μάυρα δεν τα έχει βάλει ο Δέλλας, μετά τη χυλόπιτα από τον Ρεχάγκελ; Ούτε στο γκολ στην Αθηνού δεν καταδέχτηκε να γελάσει.

Στερνή μου γνώση

Δεν ήταν τόσο άσχημη η ιδέα να συνδυαστεί το υψηλό πριμ που θα παίρνουν οι παίκτες του ΑΠΟΕΛ για τους βαθμούς στο Τασάμιονς Λιγκ (40% των εσόδων του συλλόγου από βαθμούς) με τις επιδόσεις στο πρωτάθλημα. Εισηγήθηκαν, δηλαδή, κάποιοι το ποσό χρημάτων που θα καταλήξει στους λογαριασμούς τους να συσχετιστεί με τη θέση όπου θα τερματίσει η ομάδα ή έστω με το αν θα βγει στην Ευρώπη. Το θέμα είναι πως, αφού μιλάμε για επαγγελματίες και όχι για παιδάκια και επειδή η συμφωνία έκλεισε πριν πάνε στη Μαδρίτη, δεν μπορείς να την πάρεις πίσω και να τους λες τη μία έτσι και την άλλη... γιουβέτσι.

Μίκα

Τα λεφτά δεν φέρνουν την ευτυχία

Αυτό που συνέβη στον ΑΠΟΕΛ σίγουρα δεν έχει καμία σχέση με την περσινή κατάσταση στην Ανόρθωση. Απλά υπήρξε μία διαφωνία για το ύψος του πριμ που θα έπαιρναν οι ποδοσφαιριστές. Όμως, οι λανθασμένοι χειρισμοί που έγιναν στο διοικητικό συμβούλιο από όλους, έδωσαν στο θέμα μεγαλύτερη διάσταση από την πραγματική. Γεγονός παραμένει ότι η διαφωνία ήταν οικονομικής φύσης και είναι άλλη μία απόδειξη ότι τα λεφτά δεν φέρνουν την ευτυχία.

Ν.Φ.

Η αργία του Κλίνγκερ

Πολλοί βιάστηκαν να κρίνουν τον Νιρ Κλίνγκερ και να κλεψιάσουν την αδυναμία του να είναι στον πάγκο της ομάδας του στον αγώνα με την Ανόρθωση, λόγω του βραβικού Γιουμ Κιπούρ. Όμως, θα πρέπει να μάθουμε να σεβόμαστε την κουλτούρα, τη θρησκεία και τα ήθη όλων των ανθρώπων. Όσο διαφορετικά και αν είναι από τα δικά μας. Απλά από πλευράς ΑΕΛ θα μπορούσε να ζητηθεί έγκαιρα αλλαγή της ημερομηνίας διεξαγωγής του αγώνα.

Ν.Φ.

Του το υποσχέθηκαν

Απαρηγόρητος ήταν ο Νιρ Κλίνγκερ όταν έμαθε πως η ώρα διεξαγωγής του αγώνα με την Ανόρθωση δεν μπορεί να αλλάξει. Ο Ισραηλινός ήθελε όσο τίποτα να καθοδηγηθεί τους παίκτες από τον πάγκο, στο πρώτο μεγάλο παιχνίδι της χρονιάς. Ο Κλίνγκερ εξήγησε στους παίκτες ότι δεν θα μπορούσε να είναι μαζί τους και αυτοί υποσχέθηκαν πως θα κά-

Σαν μανιτάρια τα Raquel

Μπορεί να είναι και ο μεγαλύτερος υποστηρικτής μικρομεσαίων σωματείων ο Χριστόφορος Τορνάρης, έτσι που ξεφτυλώνουν σαν μανιτάρια τα λογότυπα των «Raquel», στις εμφανίσεις των ομάδων. Πρώτη θέση στη στολή του Ερμή και του Ολυμπιακού έχει κλείσει το «quality rarer» του «Φόρου», που εμφανίζεται και στα σαρτσάκια των ποδοσφαιριστών του Εθνικού Άκνας. Στο Λασάκι ξέρουν ότι τα Raquel είναι σιγάρα, αφού όπως έχει πει ο Τορνάρης σε συνέντευξη του, «όλοι κανιζούν τα σιγάρα μου εκεί». Καιρός είναι να μάθουν πως με την ίδια ονομασία κυκλοφορούν και χαρτομάνιλα.

Μίκα

Μικρομεσαίων σωματείων ο Χριστόφορος Τορνάρης, έτσι που ξεφτυλώνουν σαν μανιτάρια τα λογότυπα των «Raquel», στις εμφανίσεις των ομάδων.

Καθημερινό αθλητικό παρασκήνιο στο www.kathimerini.com.cy

ΚΑΤΣΕ ΚΑΛΑ / Με τον ΜΙΚΕΛΕΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Δεν τα τινάζεις όλα για μια διαφωνία

Οι αποφάσεις στον ΑΠΟΕΛ δεν παίρνωνταν ποτέ ομόφωνα, ούτε κατά πλειοψηφία καμιά φορά, όμως θορυβώδεις αποχωρήσεις σαν αυτές ετούτης της βδομάδας δεν είχαν σημειωθεί, τουλάχιστον τα τελευταία χρόνια. Ποτέ δεν πίστεψα πως ο λόγος που βάρος Ηλιάδης και Τέλης Ιωαννίδης έφυγαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας ήταν η διαφωνία τους με το ύψος των πριμ του Τασάμιονς Λιγκ. Δεν τα τινάζεις όλα στον αέρα επειδή δεν συμφωνείς με τους υπόλοιπους, ειδικά όταν είσαι έμπειρος παράγοντας και όχι κανένα παιδάκι που μπαινεί πρώτη φορά σε συνεδρία. Στο κάτω-κάτω, κι άλλοι στο συμβούλιο είχαν διαφορετική άποψη απ' αυτήν του προέδρου και των στενών συνεργατών του, αλλά δεν σπκώθηκαν να φύγουν.

Το συμπέρασμα είναι πως τα αίτια του δευτεράτικου καβγά πρέπει να αναζητηθούν αλλού, όχι στα πριμ του Τασάμιονς Λιγκ. Ούτε πρέπει να είναι άσχετα με το ότι δυο από τα παλαιότερα μέλη διοικήσεων της εταιρείας (ειδικά ο Βάσος που είναι και «βαρύ» όνομα,

με ιστορία) έχουν περιοριστεί σε δεύτερο ή τρίτο πλάνο, τη στιγμή που πέροι κατείχαν πιο σημαντικές θέσεις (ο Τέλης είχε τοποθετηθεί εκπρόσωπος Τύπου). Οι διαφωνίες με τον πρόεδρο προϋπήσαν, όπως και η αμοιβαία έλλειψη εμπιστοσύνης. Η συζήτηση της περασμένης Δευτέρας για τα πριμ ήταν μια καλή (ι) μορφή. Αν δεν υπήρχε αυτή, κάποια άλλη θα βρισκόταν να βγει το πρόβλημα στην επιφάνεια. Τουλάχιστον αυτό πιστεύω εγώ. Και το πιστοποιεί και η αντίδραση του Γραφείου Τύπου της εταιρείας, που δεν το είχε σε τίποτα να τους «τελειώσει» με μια ανακοίνωση.

Έβαλα ένα ερωτηματικό για την αφορμή, αφορμή προσπάθησα να φέρω τον εαυτό μου στη θέση των ποδοσφαιριστών. Κατάλαβα ότι δεν θα ένιωθα και τόσο άνετα να συνεχίζω να δουλεύω, αν όλος ο κόσμος μάθαινε πως τα αφεντικά μου πλακώθηκαν επειδή κάποιοι λένε ότι θα πάρω ένα μεγάλο μπόνους, που θεωρώ ότι το αξίζω - για να το ζητώ. Στα ΜΜΕ δεν βγήκε ότι στο Δ.Σ. του ΑΠΟΕΛ διαφωνήσαν για το πού θα επενδύσουν τα χρή-

ματα του Τασάμιονς Λιγκ, αλλά για το πόσα χρήματα θα πάρουν οι πρωταγωνιστές και πώς, με υπονοούμενα του στυλ «τα δίνουν όλα στην Ευρώπη για να παίρνουν τα λεφτά». Ε, αυτό δεν μπορεί να εκληφθεί και ως η κρησιμότερη υπηρεσία στη διάθεση της ομάδας. Λίγος σεβασμός αν υπήρχε σε αυτούς που αποτέλεσαν την αιτία οι παράγοντες να καρδώνουν μπροστά στ' αστέρια του Τασάμιονς Λιγκ, θα είχε αναζητηθεί άλλη αφορμή.

Βέβαια στην Κύπρο δεν είχαμε ποτέ την ευαισθησία να βάζουμε τον σύλλογο πάνω απ' τον εαυτό μας. Δέκα μήνες μετά που το Δ.Σ. της Ανόρθωσης έστειλε τον Ανδρέα Παντελή στα κρατητήρια, οι 400.000 ευρώ που (υποτίθεται πως) υπεξείρασε, δεν έχουν επιστραφεί - άγνωστο αν θα καταδικαστεί και θα τις επιστρέψει ποτέ. Αν έκαναν υπομονή τρεις βδομάδες ακόμα, σήμερα η μοίρα της «Κυρίας» ίσως να ήταν διαφορετική. Αλλά τον κατήγγειλαν το ίδιο βράδυ, λες και δεν ήξεραν πως τα λεφτά δεν θα τα έπαιρναν πίσω αμέσως. Πλέον και ο πιο δύσπιστος έχει πειστεί πως τότε αποφάσι-

Η ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΚΥΠΡΟΣ - Α' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 27.09

19:00.....ΑΝΟΡΘΩΣΗ - ΑΕΛ .....LTV
19:00.....ΑΠΟΠ/ΚΙΝΥΡΑΣ - ΑΡΗΣ CytaVision1

28.09

19:00.....ΑΠΕΠ - ΟΜΟΝΟΙΑ .....LTV Sports1

ΚΥΠΕΛΛΟ ΚΥΠΡΟΥ 30.09

16:00.....ΑΕΚ - ΦΡΕΝΑΡΟΣ
16:00.....ΠΑΦΟΣ - ΟΜΟΝΟΙΑ ΑΡ.
16:00.....ΑΝΟΡΘΩΣΗ - ΘΘΕΛΛΟΣ
16:00.....ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ - ΕΡΜΗΣ CytaVision1
16:00.....ΔΟΞΑ - ΜΕΑΠ
16:00.....ΕΝΠ - ΑΚΡΙΤΑΣ
16:00.....ΕΘΝΙΚΟΣ - ΑΛΚΗ
16:00.....ΝΕΑ ΣΑΛΑΜΙΝΑ - ΔΙΓΕΝΗΣ
16:00.....ΟΝΗΣΙΟΣ - ΑΡΗΣ
16:00.....ΠΑΕΚ - ΑΓΙΑ ΝΑΠΑ

ΤΣΑΜΠΙΟΝΣ ΛΙΓΚ 29.09

19:30.....ΡΟΥΜΠΙΝ ΚΑΖΑΝ - ΙΝΤΕΡ CytaVision4
21:45.....ΑΡΣΕΝΑΛ - ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ
21:45.....ΛΑΚΜΑΡ - ΣΤΑΝΤΑΡ
21:45.....ΜΠΑΡΤΣΕΛΟΝΑ - ΝΤΙΝΑΜΟ Κ CytaVision2
21:45.....ΝΤΕΜΠΡΕΤΣΕΝΙ - ΛΙΟΝ
21:45.....ΦΙΟΡΕΝΤΙΝΑ - ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ CytaVision1
21:45.....ΡΕΪΝΤΖΕΡΣ - ΣΕΒΙΛΛΗ CytaVision3
21:45.....ΟΥΝΙΡΕΑ - ΣΤΟΥΤΓΑΡΔΗ

30.09

19:30.....ΤΣΚΚΑ Μ. - ΜΠΕΣΙΚΤΑΣ
21:45.....ΑΠΟΕΛ - ΤΣΕΣΙ
21:45.....ΠΟΡΤΟ - ΑΤΛΕΤΙΚΟ CytaVision1
21:45.....ΜΙΛΑΝ - ΖΥΡΙΧΗ
21:45.....ΜΠΑΓΕΡΝ - ΓΙΟΥΒΕΝΤΟΥΣ CytaVision4
21:45.....ΜΠΟΡΤΟ - ΜΑΚΑΜΠΙ Χ.
21:45.....ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ Γ. - ΒΟΛΦΣΜΠΟΥΡΓΚ CytaVision2
21:45.....ΡΕΑΛ - ΜΑΡΣΕΪΓ

ΓΙΟΥΡΟΠΑ ΛΙΓΚ 01.10

20:00.....ΑΕΚ - ΜΠΕΝΦΙΚΑ PIK2
22:05.....ΝΤΙΝΑΜΟ Β. - ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ CytaVision1

ΣΟΥΠΕΡ ΛΙΓΚΑ 27.09

16:45.....ΑΣΤΕΡΑΣ - ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ novasports1
16:45.....ΕΡΓΟΤΕΛΗΣ - ΠΑΝΟΡΑΚΙΚΟΣ novasports2
19:00.....ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ - ΠΑΟΚ novasports1
19:00.....ΚΑΒΑΛΑ - ΗΡΑΚΛΗΣ novasports2
21:15.....ΑΕΚ - ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ novasports1

ΠΡΕΜΙΕΡ ΛΙΓΚ 27.09

18:00.....ΣΑΝΤΕΡΛΑΝΤ - ΓΟΥΛΒΣ .....LTV Sports1
22:00.....ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ Σ. - ΓΟΥΕΣΤ ΧΑΜ .....ALFA

ΠΡΙΜΕΡΑ ΝΤΙΒΙΖΙΟΝ 27.09

18:00.....ΟΣΑΣΟΝΑ - ΧΙΧΟΝ .....LTV Sports2
22:00.....ΛΑ ΚΟΡΟΥΝΙΑ - ΒΙΓΙΑΡΕΑΛ .....ALFA

ΜΠΟΥΝΤΕΣΛΙΓΚΑ 27.09

16:30.....ΦΡΑΪΜΠΟΥΡΓΚ - ΓΚΛΑΝΤΜΠΑΧ .....ALFA
18:30.....ΚΑΒΑΛΑ - ΗΡΑΚΛΗΣ .....ALFA

ΣΕΡΙΕ Α 27.09

16:00.....ΓΙΟΥΒΕΝΤΟΥΣ - ΜΠΟΛΟΝΙΑ novasports3
21:45.....ΜΙΛΑΝ - ΜΠΑΡΙ novasports2

ΕΥΡΩΛΙΓΚΑ-ΠΡΟΚΡΙΜΑΤΙΚΑ 29.09

19:00.....ΑΡΗΣ - ΜΑΡΟΥΣΙ
20:00.....ΒΕΝΤΣΠΙΛΣ - ΜΠΕΝΕΤΟΝ
21:15.....ΣΑΡΛΕΡΟΥΑ - ΟΡΛΕΑΝ
21:30.....ΛΕ ΜΑΝ - ΑΛΜΠΑ

02.10

21:00.....ΜΑΡΟΥΣΙ - ΑΡΗΣ
21:00.....ΑΛΜΠΑ - ΛΕ ΜΑΝ
21:30.....ΟΡΛΕΑΝ - ΣΑΡΛΕΡΟΥΑ
21:45.....ΜΠΕΝΕΤΟΝ - ΒΕΝΤΣΠΙΛΣ

ΦΟΡΜΟΥΛΑ 1 27.09

15:00.....ΓΚΡΑΝ ΠΡΙ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ .....LTV

paradakism@kathimerini.com.cy

ΤΙ ΛΕΣ ΤΩΡΑ

Με τον ΗΡΩΔΟΤΟ ΜΙΑΤΙΑΔΟΥΣ

Τα πολλαπλά κέρδη ενός καινούργιου σταδίου

Λίγο-πολύ στα ρεπορτάζ πήραν των μισών ομάδων της α' κατηγορίας τον τελευταίο καιρό «παίζει» το γηπεδικό. Για μερικούς συλλόγους αποτελεί το κύριο θέμα των ημερών, για άλλους απλά μέρος της γενικότερης ειδησεογραφίας. Στη σημερινή έκδοση της «Κ» έχουμε αναλυτικό θέμα για το γηπεδικό στην Ομόνοια. Στην έκδοση της 13ης Σεπτεμβρίου αποκαλύψαμε την πρόθεση του ΚΟΑ να κτίσει γηπέδο 12 κιλιάδων θεατών στον ίδιο χώρο, ενώ μια εβδομάδα νωρίτερα ο πρόεδρος του σωματίου του Απόλλωνα, Γιώργος Παυλίδης, σε συνέντευξη του στην «Κ» μίλησε για κοινό γηπέδο για όλες τις ομάδες της Λεμεσού.

Η ακαταλληλότητα του Τσιρείου και οι προσπάθειες από τις τρεις ομάδες της πόλης να αποκτήσουν τη δική τους έδρα βρίσκονται συνεχώς στην επικαιρότητα. Σχεδόν σε κάθε παιχνίδι της ΑΠΕΠ, οι φίλοι της ομάδας ανεβάζουν το γνωστό παρό που λέει πως «θέλω να παίξω στην Κυπερούντα». Με την κατεδάφιση του Μακαρίου (άσχετα με το ποια θα είναι η κατάληξη του θέματος) η δόξα μένει μετέωρη, αφού το γηπέδο της στην Περιστέρωνα δεν πληροί τα κριτήρια.

Σε θέμα για τον Ερμή στην «Καθημερινή» (06/09), το κείμενο βασίστηκε στην πρόθεση των ανθρώπων της ομάδας να λάβουν τα κονδύλια που δικαιούνται για ανέγερση ιδιόκτητης έδρας. Ο ΑΠΟΕΛ θα επενδύσει ένα μεγάλο μέρος των χρημάτων του Τσάμπιονς Λιγκ στο προπονητικό κέντρο στην Κοκκινωτρίμιθα («Καθημερινή», 30/08), ενώ τα τελευταία χρόνια η Ανόρθωση έχει περάσει το «Αντιγόνη Παπαδόπουλος» από ένα γενικό λιτνινγκ.

Γιατί όμως όλες οι ομάδες θέλουν είτε να κτίσουν το δικό τους γηπέδο, είτε να βελτιώσουν εκείνο στο οποίο ήδη αγωνίζονται; Ένα ιδιόκτητο στάδιο προσφέρει τρία πράγματα: σημαντική βελτίωση του προφίλ και του κύρους της ομάδας, υψηλότερη αγωνιστική επίδοση που απορρέει από την ανεβασμένη ψυχολογία των ποδοσφαιριστών που παίζουν σε ένα φρέσκο περιβάλλον, και - το σημαντικότερο - μεγαλύτερα έσοδα.

Με την υπάρχουσα κατάσταση, τα μόνα έσοδα των ομάδων που παίζουν σε στάδια που δεν τους ανήκουν είναι από τις διαφημιστικές πινακίδες γύρω από τον αγωνιστικό χώρο και τις πωλήσεις των εισιτηρίων. Μια ομάδα που διαθέτει ιδιόκτητη έδρα, είναι σε θέση να εκμεταλλεύεται τον χώρο εμπορικά και να βελτιώνει σημαντικά τα έσοδά της. Δεν θα χρειάζεται να «μοιράζεται» τα χρήματα των εισιτηρίων και θα μπορεί να καρπώνεται όλα τα κέρδη από τις διαφημίσεις, τις παραχωρήσεις των χώρων για - μη αθλητικά - events, τα εστιατόρια, καφέ, σιμενά και οποιαδήποτε άλλη επικείμενη φιλοξενική στο στάδιο.

Λόγω της μικρής ποδοσφαιρικής αγοράς της Κύπρου, τα έσοδα αγώνων για ένα στάδιο κυριότητα ανάλογης με τον κόσμο της ομάδας που φιλοξενεί, δεν μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες της. Έτσι αναγκαστικά ένα βιώσιμο - σήμερα - γήπεδο πρέπει να μετατρέπεται σε ένα πολυμορφικό χώρο που θα μπορεί να φιλοξενεί διάφορες εκδηλώσεις πέρα από τον αθλητισμό.

Η ανέγερση σταδίων - από οικονομικής σκοπιάς - δεν είναι και το πιο εύκολο πράγμα, όμως με κονδύλια του ΚΟΑ και άλλες μεθόδους αυτοχρηματοδότησης, σχεδόν η κάθε ομάδα είναι σε θέση να αποκτήσει το δικό της «παλατάκι», πάντα μέσα στις δυνατότητές της. Έτσι κι αλλιώς, είναι καλύτερο για ένα σύλλογο να ξοδεύει από το υστέρημά του με σκοπό να αποκτήσει το δικό του χώρο, που θα του αποφέρει μελλοντικά τα πολλαπλάσια, παρά να σταπαλά τα χρήματά του σε αμφίβολο ποιότητας ξένους και κοινοτικούς, πράγμα που φέρνει μονάχα την άμεση νίκη και όχι την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα.

miltiadou@kathimerini.com.cy

Ένας γνώριμος μεταξύ αγνώστων

Ο πρώην παίκτης της Τσέλσι, Νούνο Μοράις, είναι η μοναδική φιγούρα που θα αναγνωρίσουν οι «μπλε»

Του ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Λονδίνο, Αύγουστος 2004. Ο 20χρονος, τότε, Νούνο Μοράις έχει ολοκληρώσει μια περίοδο δοκιμαστικών στο «Στάμφορντ Μπριτζ», πείθοντας, λίγο πριν εκπνεύσει η μεταγραφική περίοδος, τον Ζοζέ Μουρίνιο πως αξίζει να συμπληρώσει το καρέ των Πορτογάλων στο Λονδίνο. Στη βρετανική πρωτεύουσα έχουν ήδη μετακομίσει οι πρωταθλητές Ευρώπης με την Πόρτο και δευτεραθλητές με την Εθνική, Ρικάρντο Καρβάλιο και Πάουλο Φερέιρα, όπως και ο Τιάγκο της Μπενφίκα. Παίζει με τις ρεζέρβες μέχρι τον Γενάρη του 2005, όταν κάνει ντεμπούτο απέναντι στη Σκάνθορπ, ο' ένα ματς Κυπέλλου. Από τις 32 συμμετοχές με την ομάδα της γενέτειράς του (Πεναφίελ) πέφτει στις δύο - κι αυτές ως αλλαγή.

Το καλοκαίρι του 2005 ο Μουρίνιο τον στέλνει να «ψηθεί» στην πρώτη κατηγορία της Πορτογαλίας, όπου παίζει για τη Μαρίτιμο. Επιστρέφει έναν χρόνο μετά. Του δίνει χρόνο συμμετοχής στον εναλλακτικό προμηθευτικό του Τσάμπιονς Λιγκ με αντίπαλο την Μπάγερν. Στις 9 Μαΐου παίζει για πέντε λεπτά απέναντι στη Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ. Το συμβόλαιό του εκπνέει και δυο μέρες αργότερα υπογράφει στον ΑΠΟΕΛ. Μετά από πέντε μήνες ψάχνουν τρόπο να τον διώξουν από τον Αρχάγγελου. Όταν συμπληρώνει ενάμιση χρόνο στην ομάδα, έχει προλάβει να γίνει αναντικατάστατος και κερδίζει νέο τριετές συμβόλαιο (μέχρι το 2012), με συνολική αποζημίωση κοντά στο ένα εκατομμύριο ευρώ.

Η σταδιοδρομία του Νούνο Μοράις στον ΑΠΟΕΛ αποτελεί μια μικρογραφία της ποδοσφαιρικής του

καριέρας, αλλά και της ίδιας του της ζωής. Ξεκίνησε ως ένα από τα μεγαλύτερα ταλέντα της πατρίδας του, έζησε τη χαρά του να είσαι εκλεκτός του Μουρίνιο και ποδοσφαιριστής του Αμπράμοβιτς, αλλά και την απογοήτευση των αγώνων με τις ρεζέρβες και του δανεισμού στη Μαρίτιμο. Κατάφερε να επιστρέψει, αλλά αναγκάστηκε να συμβιβαστεί με την ιδέα της μεταγραφής από την Premier League στην Κύπρο. Στους πρώτους μήνες αντιμετώπισε προβλήματα τραυματισμού, ήρθε η αμφισβήτηση του κόσμου και των διοικούντων, η περιπέτεια της υγείας με το νεογέννητο του, αλλά δεν τα έβαλε κάτω.

Αν κάποτε αποφασίσει να μιλήσει σοβαρά (στις ελάχιστες συνεντεύξεις που δίνει κάνει χαβαλέ) θα έχει ένα τεράστιο «ευχαριστώ» φυλαγμένο για τον Ιβάν Γιοβάνοβιτς. Με τον Σερβοέλληνα αναγεννήθηκε. Βρήκε τη θέση του ως αμυντικό χαφ - δεν ρίσκαρε ποτέ ξανά να τον χρησιμοποιήσει ως κεντρικό ή δεξί μπακ - και έγινε βασικός από το δεύτερο μισό της προπερίσνης σεζόν. Έναν ο πολυτιμότερος του τελικού με την Ανόρθωση, του περνούσε πρωταθλήματος και των μέχρι τώρα αγώνων του ΑΠΟΕΛ στο Τσάμπιονς Λιγκ, αν εξαιρέσουμε τη ρεβάνς με την Κοιγαγκάν, όπου ήταν πραγματικά κακός. Είναι σταθερά ο πρώτος παίκτης των πρωταθλητών σε αποτελεσματικότητα μεταβιβάσεων, όπως στο DVD που θα δουν μεθούριο οι παίκτες της Τσέλσι δεν θα τον αναγνωρίσουν μόνο λόγω της φυσιογνωμίας του, αλλά και ως ένα από τα κλειδιά του παιχνιδιού των κατ' τα λοιπά παντελώς αγνώστων αντιπάλων τους.

Με τον Τζο Κούουλ και τον Σμέρτιν ο' ένα φιλικό στην Κορέα, το καλοκαίρι του 2005, λίγο πριν ο Μουρίνιο τον στείλει να «ψηθεί» για έναν χρόνο στη Μαρίτιμο.

Ανοικτό το ενδεχόμενο επιστροφής

Όπως στην περίπτωση Τάκν Αντωνίου, έτσι και με τους Βάσο Ηλιάδη και Τέλν Ιωαννίδη, ο Φοίβος Ερωτοκρίτου μπορεί να έδειξε πυγμή ενεργώντας άμεσα, όμως δεν έκλεισε την πόρτα της εταιρείας. Παρότι αρχικά σκέφτηκε να δώσει δημόσια απαντήσεις, εντούτοις η λογική προτάθηκε και τον ανάγκασε να ρίξει τους τόνους, χωρίς να υποχωρεί ούτε κατά ένα βήμα. Έτσι ερμηνεύεται η φράση «ως διοίκηση καλούμαστε να κερδίσουμε το στοίχημα της ουσιαστικής διαχείρισης της επιτυχίας και είμαστε αποφασισμένοι να το πετύχουμε», με την οποία ολοκλήρωσε τη γραπτή του δήλωση.

Ο Φοίβος Ερωτοκρίτου δεν αποκλείεται να συναντήσει τους Ηλιάδη - Ιωαννίδη άμεσα, ανοίγοντας τον δρόμο της επιστροφής στο Δ.Σ. Ο πρόεδρος του ΑΠΟΕΛ καλείται να εξηγήσει στους δύο άνδρες τον λόγο για τον οποίο εξέδωσε ανακόνηση αποδοχής παραίτησης, το στιγμή που δεν είχε γραπτές παραίτησεις στα χέρια του - αναμένεται να αποδώσει την πρόληψη του στη δημοσιότητα που πήρε το θέμα, την οποία τους χρεώνει. Νεότερα δεν αποκλείεται να υπάρξουν, ακόμα και πριν το παιχνίδι με την Τσέλσι, αφού το περιβάλλον του προέδρου απέκλειε εξελίξεις μόνο πριν τη Δόξα.

Δεύτερη στάση, Λευκωσία

Η Τσέλσι ταξιδεύει με προορισμό τη Μαδρίτη και τον τελικό του Τσάμπιονς Λιγκ

Του ΝΤΙΝΟΥ ΦΟΙΝΙΚΑΡΙΔΗ

Όταν ο Ρόμαν Αμπράμοβιτς απέκτησε το πλειοψηφικό πακέτο των μετοχών της Τσέλσι, ο στόχος ήταν να κάνει τον σύλλογο του Λονδίνου πρώτο στην Αγγλία και την Ευρώπη. Στο μεγάλο νψοί τα κατάφερε δύο φορές. Στη Γηραιά Ήπειρο, όμως, ακόμη προσπαθεί. Ο Ζοζέ Μουρίνιο κατάφερε να κάνει την Τσέλσι πρωταθλήτρια Αγγλίας σε δύο διαδοχικές χρονιές (2004-05, 2005-06). Πριν από αυτές, η Τσέλσι είχε μόλις ένα πρωτάθλημα και τρία κύπελλα - ο Μουρίνιο πήρε άλλα δύο. Στην Ευρώπη είχε κατακτήσει δύο φορές το Κύπελλο Κυπελλούχων ('71, '98). Αφού πήρε το πρωτάθλημα Αγγλίας, το Τσάμπιονς Λιγκ ήταν ο επόμενος μεγάλος στόχος. Όμως οι «μπλε» του Λονδίνου δεν τα έχουν καταφέρει ακόμη. Τα τελευταία πέντε χρόνια δειχνουν συνέπεια και σταθερότητα στο Τσάμπιονς Λιγκ, οπότε πιστεύουν πως είναι θέμα χρόνου να το πάρουν.

Η Τσέλσι στους Ομίλους

Το 2004-05, στην πρώτη της συμμετοχή, πήρε την πρωτιά στον 8ο όμιλο. Νίκησε Παρί (3-0), Πόρτο (3-1) και ΤΣΣΚΑ Μόσχας (2-0, 1-0). Μετά από τέσσερις νίκες και άνετη πρόκριση έφρεσε 0-0 με την Παρί και έχασε στο Οπόρτο με 2-1. Την επόμενη περίοδο πήρε τη 2η θέση στον 7ο όμιλο, πίσω από τη Λίβερπουλ. Δύο 0-0

στους εμφυλίους και μία ήττα από την Μπέιτς στην Ισπανία (1-0) ήταν οι απώλειές της. Νίκησε την Μπέιτς στο Λονδίνο (4-0) και δύο φορές την Αντερλεχτ (1-0, 2-0). Τη σεζόν 2006-07 ήταν 1η στον 1ο όμιλο. Η πιο αδύναμη ομάδα του ομίλου ήταν η Λέφσκι, την οποία νίκησε με 3-1 στη Σόφια και 2-0 στο Λονδίνο. Εντός κέρδισε 2-0 τη Βέρντερ και 1-0 την Μπαρσελόνα. Στη Βρέμν έχασε 1-0 και στη Βαρκελώνη πήρε 2-2. Στην περίοδο 2007-08, χρονιά κατά την οποία έφτασε μέχρι τον τελικό, τερμάτισε πάλι 1η στον 2ο όμιλο. Ξεκίνησε με εντός έδρας ισοπαλία έκπληξη (1-1) κόντρα στη Ρόζενμποργκ, ενώ στη συνέχεια νίκησε εκτός έδρας τη Βαλένθια (2-1) και μέτσα τη Σάλκε (2-0). Δύο λευκές ισοπαλίες με αυτές τις ομάδες και μία νίκη... εκδίκηση με 4-0 επί της Ρόζενμποργκ στη Νορβηγία τις έδωσαν άνετα την πρόκριση. Πέρι πήρε τη 2η θέση στον 1ο όμιλο, πίσω από τη Ρόμα. Στο Λονδίνο είχε μόνο νίκες με Μπορντό (4-0), Ρόμα (1-0) και Κλουζ (2-1), ενώ εκτός άφισε βαθμούς στο Κλουζ και τη Μπορντό (0-0), ενώ έχασε στη Ρόμα (3-1). Οι απώλειες της Τσέλσι απέναντι στην Κλουζ και τη Ρόζενμποργκ δινονησαν ελπίδες στον ΑΠΟΕΛ, όμως φαίνεται πως έχει τη δυνατότητα να παίρνει - στη φάση των ομίλων - τα αποτελέσματα που χρειάζεται. Είτε με ένα σπριντ στο ξεκίνημα, είτε με φορτωτάρισμα στο τέλος.

Στην Κύπρο αναμένεται αύριο η αποστολή των «μπλε», που χρησιμοποιούν για τα ταξίδια τους ιδιωτικό τζετ.

Στην Κύπρο με ιδιωτικό τζετ

Με ιδιωτικό τζετ φτάνει αύριο στην Κύπρο η αποστολή της Τσέλσι, την οποία δεν ακολουθεί ο Ντιντιέ Ντρογκμπά, που είναι τιμωρημένος από τον περσινό ημιτελικό του Τσάμπιονς Λιγκ κόντρα στην Μπαρσελόνα (επέτθηκε στον Νορβηγό δινονησαν ελπίδες στον ΑΠΟΕΛ, όμως φαίνεται πως έχει τη δυνατότητα να παίρνει - στη φάση των ομίλων - τα αποτελέσματα που χρειάζεται. Είτε με ένα σπριντ στο ξεκίνημα, είτε με φορτωτάρισμα στο τέλος.

τελέσματα της προηγούμενης ημέρας των ομίλων, δεν είπε τίποτα για την ισοπαλία του ΑΠΟΕΛ στη Μαδρίτη. Η Τσέλσι ξεκίνησε εξαιρετικά το αγχάλικο πρωταθλήμα, με έξι νίκες σε ισάριθμα ματς (δεν υπολογίζεται το κρεσέντο με τη Γουίγκαν). Μεσοβδόμαδα νίκησε και την ΚΙΡ για το Λιγκ Καπ. Στο Τσάμπιονς Λιγκ μπήκε με νίκη (1-0) πάνω στην Πόρτο. Είναι δεδομένο πως την Τετάρτη ο ΑΠΟΕΛ θα βρεθεί απέναντι σε μια ομάδα που παίζει σε διαφορετική ταχύτητα.

Ψάχνουν επιθετικό για τον Γενάρη

Αφτιά και μάτια ανοικτά προκειμένου να εντοπίσουν τον γρήγορο γκολκίτ που κατά γενική ομολογία λείπει αυτή τη στιγμή από τον ΑΠΟΕΛ, έχει το τεχνικό τιμ και οι παράγοντες της ομάδας. Ο Ιβάν Γιοβάνοβιτς είπε την Πέμπτη πως «αν ξέραμε το καλοκαίρι ότι θα παίξαμε στους Ομίλους, ενδεχομένως θα μπορούσε να είχαμε ενισχύσει ακόμα περισσότερο την ομάδα», χωρίς ωστόσο να παραδέχεται πως το πρόβλημα είναι μόνο επιθετικό. Εντούτοις, το θέμα φέρεται να έχει συζητηθεί μεταξύ των γαλαζοκιτρινών. Σε συνδυασμό με τη μέχρι στιγμής πεσμένη απόδοση κάποιων Εξ αυτών που ήρθαν το καλοκαίρι (ο Κούουτς δεν είπε ονόματα την Πέμπτη, αλλά προφανώς μιλούσε για Μπρέσκα - Σικόρα), οι διοικούντες φέρονται να έχουν ήδη ενυπνών τους περιπτώσεις παικτών, ακόμα και από το κυριακό πρωτάθλημα. Θα πρέπει πάντως να σημειωθεί πως ο Γιοβάνοβιτς μπορεί να περιμένει περισσότερα από ορισμένους νεοαποκτηθέντες, όμως παραδέχεται πως λόγω των συνεχόμενων καλοκαιρινών αγώνων δεν τους έδωσε τις ευκαιρίες που άξιζαν, προκειμένου να μπουν μέσα στην ομάδα.

Όποιος βιάζεται...

...προφτάνει και παίρνει ΔΩΡΕΑΝ LAPTOP από την PrimeTel

ΔΩΡΟ Laptop

με κάθε νέα συνδρομή για τους πρώτους 1000 συνδρομητές

Επεξεργαστής Intel Atom N270 1.6GHz
Σκληρός δίσκος 160GB HDD
Μνήμη 1GB DDR2
Ενσωματωμένη Web Camera/
Μικρόφωνο/WiFi/Bluetooth
Multi photo card reader

Με τη συνεργασία της **clomstar**

133
www.primehome.com

Παγκύπριο
Δίκτυο
Μεταπωλητών

Η προφορά ισχύει για τις πρώτες 1000 συνδρομές στα οικιακά πακέτα PrimeHomePlus ή PrimeNetPlus. Για περισσότερες πληροφορίες, όρους, προϋποθέσεις και περιορισμούς καλέστε 133 ή επισκεφτείτε την ιστοσελίδα www.primehome.com/terms. Οι ημές συμπεριλαμβάνουν Φ.Π.Α.

PRIME TEL
Τηλεφωνία | Internet | Ταχυδρομείο

Στη Λεμεσό προσαρμόστηκε σχεδόν αμέσως, έχοντας για παρέα τον «κολλιπό» και ξάδελφό του, που παίζει στην Αναγέννηση Γερμασόγειας.

Το μαύρο διαμάντι του Απόλλωνα

Ο Μουσταφά Μπανγκούρα έπιασε λιμάνι

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ

Οι οπαδοί του Απόλλωνα τον χαρακτηρίζουν «μαύρη μαγεία». Ο πυρήνας των οργανωμένων έχει κάνει το όνομά του σύνθημα. Από τη μεριά του, ο Μουσταφά Μπανγκούρα, αξιολογώντας την εμπιστοσύνη που του παρέχει ο Τόμας Φον Χέεζεν, άρχισε να βρίσκει τον παλιό καλό του εαυτό. Ένα από τα μεγάλα σε αξία ποδοσφαιρικά διαμάντια που διαθέτει η Κυπριακή Λίγκα άρχισε και πάλι να λάμπει στα γήπεδα. Ο 20χρονος επιθετικός από τη Σιέρα Λεόνε σκορπιά απλόχερα ενθουσιασμό στον κόσμο του Απόλλωνα και κάνει τους οπαδούς της Ομόνοιας –

Στις 150.000 ευρώ έχει οριστεί – σύμφωνα με πληροφορίες – η αξία αγοράς του

που εξακολουθεί να έχει τα δικαιώματά του – να αναρωτιούνται γιατί δεν έχει θύσει στο ρόστερ της ομάδας τους.

Πριν από μερικά χρόνια, ανιχνεύτες «ποδοσφαιρικών διαμαντιών» εντόπισαν φλέβα χρυσού στην Ανατολική Μεσόγειο. Στις κερκίδες του γηπέδου «Αμμόχωστος» μέλος του τμήματος σκάουτινγκ της Μονακό έπαιρνε σημειώσεις στο μπλοκάκι του για τον Μουσταφά Μπανγκούρα, που τότε φορούσε τη φανέλα της Νέας Σαλαμίνας. Επιπέφοντας στο κοσμοπολίτικο πριγκιπάτο, μετέφερε στη διοίκηση των Μοναγάσκων τα ποδοσφαιρικά χαρακτηριστικά του μικρού. Η τελευταία κατέθεσε πρόταση στην ομάδα της Αμμοχώστου, που είχε τότε τα δικαιώματά του. Οι ιδιοκτήτες των ερυθρολεύκων, θεωρώντας πως οι Ευρωπαίοι ξοδεύουν αλόγιστα πακτώλο χρημάτων, έφραξαν τον τραπέζι αντιπρότασης, την οποία η Μονακό δεν ήταν διατεθειμένη να ικανοποιήσει, έτσι ο «Μπανγκούρα» τοποθετήθηκε στο αρχείο της ομά-

δας. Το όνομα του νεαρού Αφρικανού εμφανίστηκε και στα πρωτοσέλιδα του ελληνικού αθλητικού τύπου, αφού ο Ολυμπιακός Πειραιώς και η ΑΕΚ ενδιαφέρονταν για την απόκτησή του. Οι ποδοσφαιρικές του αρετές ανάγκασαν ακόμα και τους ανθρώπους της Βέρντερ Βρέμης να ψάξουν λίγο βαθύτερα το τι εστί Μουσταφά Μπανγκούρα.

Δεν τον πρόσεξαν

Με πρόεδρο τον Μιλπάδη Νεοφίτου, η Ομόνοια αποφάσισε το 2008 να μαζέψει την αφρόκρεμα των ποδοσφαιριστών που αγωνίζονταν στο εγκόσμιο πρωτάθλημα. Στη μεταγραφική λίστα βρισκόταν και το όνομα του τότε επιθετικού της Νέας Σαλαμίνας, η οποία, κατόπιν διαπραγματεύσεων, παραχώρησε τα δικαιώματά του παίκτη στο «τριφύλλι». Από τη Λάρνακα στην πρωτεύουσα και τα σαλόνια της πιο λαοφιούς ομάδας του νησιού, ο Μπανγκούρα βρέθηκε στο επόμενο σκαλοπάτι της πολλά υποσχόμενης καριέρας του. Συμβιώνοντας με ακριβοπληρωμένους αστέρες και αντιμετωπίζοντας έντονο συναγωνισμό, δεν κατάφερε να αντεπεξέλθει ποτέ στις υψηλές απαιτήσεις. Τη ζεστασιά και τη φροντίδα που απολάμβανε από τους ανθρώπους της Νέας Σαλαμίνας δεν την βρήκε ποτέ στο «Ηλίας Πούλλος», αφού οι παράγοντες των πρασίνων δεν φρόντισαν το διαμάντι που είχαν στο θησαυροφυλάκιό τους. Τον κειμήλιό τον δάνεισαν στην Πάφο. Στα δυτικά της Κύπρου, απογοητευμένος από την εξέλιξη των πραγμάτων, ο Μπανγκούρα πνίγηκε σε ένα ποτήρι νερό», νομιζόμενος ότι η καριέρα του έχει τελειώσει. Υπό τις οδηγίες του Νιρ Κλίνγκερ ποτέ δεν κατάφερε να βγάλει στο τρέν μέρος του απίθμενου ταλέντου του, παίζοντας μόλις πέντε παιχνίδια. Επέστρεψε στο Γέρι, ωστόσο το όνομά του δεν βρισκόταν στην έκθεση που ο Τόμας Λεμονής έδωσε στη διοίκηση για την τρέχουσα σεζόν. Κατέλαξε έτσι δανεικός στον Απόλλωνα, λόγω των καλών σχέσεων των διοικήσεων της Ομόνοιας και της λεμεσιανής ομάδας, η οποία διατηρεί οψιόν αγοράς του παίκτη.

«Το μεγαλύτερο ταλέντο της Κύπρου»

Η εκτίμηση του Τόμας Φον Χέεζεν στο ταλέντο του γεννημένου στο Φριτδούν της Σιέρα Λεόνε επιθετικού δεν άργησε να δημοσιοποιηθεί. Ο Γερμανός τεχνικός, κατά τη διάρκεια της παραμονής της ομάδας στην Αυστρία για το βασικό κομμάτι της προετοιμασίας, δήλωσε σε τηλεοπτική του συνέντευξη πως ο Μπανγκούρα είναι το μεγαλύτερο ταλέντο στο κυπριακό πρωτάθλημα. Με την εμπιστοσύνη που προπονιπτή του και την άμεση προσαρμογή στη Λεμεσό – έχει για παρέα τον «κολλιπό» και ξάδελφό του που παίζει στην Αναγέννηση Γερμασόγειας – ο Μπανγκούρα δείχνει με το «καλημέρα» ότι η κριτική του ανήκει. Αγωνιζόμενος ως επιθετικό χαφ και βγαίνοντας συχνά ως κρυφός επι-

θετικός, ο πρώην παίκτης της Νέας Σαλαμίνας σκόραρε τρία γκολ στα πρώτα παιχνίδια της ομάδας, αναγκάζοντας τους ανθρώπους της ομάδας να συμπληρώσουν τα έγγραφα για την απόκτηση των δικαιωμάτων του, με τις πληροφορίες να αναφέρουν πως η σχετική ρήτρα ανέρχεται στις 150.000 ευρώ. Νοσημένου ότι ο ταλαντούχος επιθετικός θα συνεχίσει να κορεύει σε αφρικανικούς ρυθμούς στα κυπριακά γήπεδα, σε συνδυασμό με το νεαρό της ηλικίας του, η αξία του στο ποδοσφαιρικό χρηματιστήριο είναι σίγουρο πως θα ανέβει κατακόρυφα. Έτσι κι αλλιώς οι Ευρωπαίοι ανικνευτές ταλέντων ποτέ δεν σταμάτησαν να ασχολούνται μαζί του.

Η αργία της υπερβολής

Κανείς δεν τρώει, ούτε πίνει, τα αεροδρόμια και τα καταστήματα κλείνουν, αδειάζουν οι δρόμοι από αυτοκίνητα. Φυσικά, την ημέρα του Γιομ Κιπούρ οι Εβραίοι δεν παίζουν ούτε μπάλα

Του ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΠΑΤΙΔΑΔΟΥ

Και όμως, η ζωή του Νιρ Κλίνγκερ δεν θα κινδύνευε αν αποφάσιζε να κάτσει στον πάγκο της ΑΕΛ και να δίνει οδηγίες στους ποδοσφαιριστές του στο αποψινό παιχνίδι με την Ανόρθωση. Η σημερινή αργία του Γιομ Κιπούρ θεωρείται η πιο σημαντική ημέρα στο εβραϊκό ημερολόγιο, μια μέρα κατά την οποία το Ισραήλ κυριολεκτικά παραλύει. Τα αεροδρόμια κλείνουν, τα αυτοκίνητα μένουν στα γκαράζ, οι τηλεοπτικοί σταθμοί δεν βγαίνουν στον αέρα. Ο λόγος, να δοθεί η ευκαιρία στους πιστούς να προσευχηθούν για μεταμέλεια, στα σπίτια τους ή τις συναγωγές.

Αν και προαιρετική η συμμετοχή στο Γιομ Κιπούρ, εντούτοις η μεγάλη πλειοψηφία του εβραϊκού πληθυσμού δεν θα κάνει απολύτως τίποτα από απόψε το βράδυ μέχρι αύριο τη νύχτα, αφού

Κανείς δεν αναγκάζει τον Νιρ Κλίνγκερ να μείνει μακριά από το «Αντώνης Παπαδόπουλος», αφού η συμμετοχή στο Γιομ Κιπούρ είναι προαιρετική

η θρησκεία αποτελεί σημαντικό στοιχείο στη ζωή τους. Μια φορά τον χρόνο, για 25 περίπου ώρες, οι Εβραίοι δεν τρώνε, δεν πίνουν, ενώ για δουλειά ούτε λόγος. Έτσι, ο Νιρ Κλίνγκερ και ο βοηθός του, Φέλιξ Ναϊμ, δεν θα παρευρεθούν απόψε στο «Αντώνης Παπαδόπουλος», όπου την ευθύνη της ομάδας κόντρα στην «Κυρία» θα έχει ο τεχνικός διευθυντής, Νίκος Ανδρέου.

Για όσους επιλέξουν να μην τηρήσουν το Γιομ Κιπούρ, δεν υπάρχουν κυρώσεις και ασφαλώς δεν πρόκειται να τους στερηθεί η επιστροφή στην πατρίδα ή να κινδυνεύσει η ζωή τους, όπως υπερβολικά γράφτηκε για τον Νιρ Κλίνγκερ. Απλά όσοι δεν ακολουθούν την παράδοση, αντιμετωπίζονται με περιφρόνηση.

Μια αντιμετώπιση που «γεύτηκε» το 2006 ο τερματοφύλακας της εθνικής ομάδας του Ισραήλ, Ντουίντου Αουάτ, όταν αποφάσισε να υπερασπιστεί τη δοκάρια της Λα Κορούνια στο ματς με τη Σοσιεδάδ, ανήμερα του Γιομ Κιπούρ. Το Ιουδαϊκό Κόμμα ζήτησε την απομπή του Αουάτ από την Εθνική, κάτι τέτοιο, όμως, φυσικά δεν έγινε.

Με αρκετούς Εβραίους ποδοσφαιριστές να αγωνίζονται στο εξωτερικό, η μη συμμετοχή τους στα παιχνίδια των ομάδων τους λόγω του Γιομ Κιπούρ απασχολεί συχνά τα ΜΜΕ. Ο Γιόσι Μπεναγιούν της Λίβερπουλ έχασε την αναμέτρηση με την Πιέρμινγκχαμ το 2007, αφού αποφάσισε να μείνει σπίτι και να προσευχηθεί, ενώ σήμερα (από τη στιγμή που η αργία τυγχάνει να

Ο Νιρ Κλίνγκερ θα αφιερώσει τη σημερινή μέρα στην προσευχή, ζητώντας μεταμέλεια από τον Θεό και αφήνοντας τον Νίκο Ανδρέου να κουτσάρει την ΑΕΛ στο «Αντώνης Παπαδόπουλος».

είναι Κυριακή) ίσως στερηθεί η Εσπανιόλ τον Μπεν Σαχάρ στο παιχνίδι με τη Χερές. Ο Γκαλ Άμπερμαν της Γκλάντινπαχ φαίνεται πως θα παίζει κανονικά κόντρα στη Φράμπουργκ, αφού το ματς για τη γερμανική Μπουντεσλίγκα ολοκληρώνεται πριν τη δύση του ήλιου. Πάλι καλά που δεν τρέχει κανένας Ισραηλινός στη Φόρμουλα 1, με το σημερινό γκραν πρι στη Σιγκαπούρη να είναι νυκτερινό!

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του Αβραάμ Γκραντ. Ο Ισραηλινός προπονητής δεν πήγε ποτέ τη δεύτερη μόλις ημέρα στη νέα του δουλειά στην Τσεχία – τον Σεπτέμβριο του 2007 – αφού έμεινε σπίτι λόγω του Γιομ Κιπούρ.

Κανείς δεν δουλεύει ούτε την ημέρα του Γιομ Χαζικάρν (ημέρα μνήμης για τους πεσόντες Εβραίους σε πολέμους) κάθε Μάιο. Παρόλα αυτά, η απόφαση της καλαθοσφαιρικής ομάδας της Μακάμ Τελ Αβίβ να παίζει κόντρα στην Μπαρσελόνα τη συγκεκριμένη μέρα το 1991, ακόμη αποτελεί σημείο αναφοράς και κριτικής, σχεδόν δύο δεκαετίες αργότερα.

Γενικά, μέσα από τις συντονισμένες ενέργειες των αθλητικών ομοσπονδιών του Ισραήλ προς τις αντίστοιχες διεθνείς, οι ισραηλινές ομάδες εξαιρούνται από το να αγωνίζονται την ημέρα του Γιομ Κιπούρ. Έτσι, πέρα από κάποια μεμονωμένα περιστατικά Εβραίων αθλητών που παίζουν σε ομάδες του εξωτερικού, δεν χρειάστηκε ποτέ κάποιος σύλλογος του Ισραήλ να μην εμφανιστεί στο γήπεδο.

Στην Κύπρο, παρά την παρουσία αρκετών Ισραηλινών τεχνικών τα τελευταία χρόνια (Νιρ Κλίνγκερ, Φέλιξ Ναϊμ, Γιόσι Μιζράχι, Έλι Γκούντμαν), δεν προέκυψε ποτέ παρόμοιο θέμα με το σημερινό, αφού το Γιομ Κιπούρ δεν έτυχε να συμπίπτει με σαββατοκύριακο. Τη συγκεκριμένη ημέρα, αλλά δεν πηγαίνουν προπόνηση οι Ισραηλινί προπονητές, όπως θα συμβεί με τον τεχνικό του Κεραυνού, Άντι Αζουλάι, ο οποίος έδωσε ρεπό στους καλαθοσφαιριστές του για σήμερα, ενώ αύριο οι παίκτες της ομάδας του Στροβόλου θα γυμναστούν στη φυσική κατάσταση υπό τις οδηγίες του Παναγιώτη Γιαννάρα, με τον κόουτς να μένει σπίτι.

Το Τσάμπιονς Λιγκ και η ανταπόκριση

Η πρόκριση του ΑΠΟΕΛ στους ομίλους του Τσάμπιονς Λιγκ ευθύνεται εμμέσως για τη σημερινή απουσία του Νιρ Κλίνγκερ από τον πάγκο της ΑΕΛ στο ματς με την Ανόρθωση! Το ματς του «Αντώνης Παπαδόπουλος» ήταν αρχικά ορισμένο για χτες Σάββατο, όμως η είσοδος των γαλαζοκίτρινων στους Ομίλους «ανάγκασε» την ΚΟΠ να μεταφέρει το παιχνίδι των πρωταθλητών με τη Δόξα για χτες και την αναμέτρηση Ανόρθωση-ΑΕΛ απόψε. Στην ΑΕΛ ήταν ενήμεροι για την πρόθεση του Κλίνγκερ να μη δουλέψει την ημέρα του Γιομ Κιπούρ και μόλις έγινε γνωστή η αλλαγή – πριν ένα μήνα περίπου – επικοινωνήσαν με την Ανόρθωση με σκοπό να οριστεί εκ νέου το παιχνίδι για τη μέρα του Σαββάτου. Όμως στην ομάδα της Λεμεσού δεν βρήκαν την ανταπόκριση που ζητούσαν από την «Κυρία», με αποτέλεσμα η μέρα του παιχνιδιού να μείνει ως έχει.

Η ισχυρή παράδοση και ο λάκκος

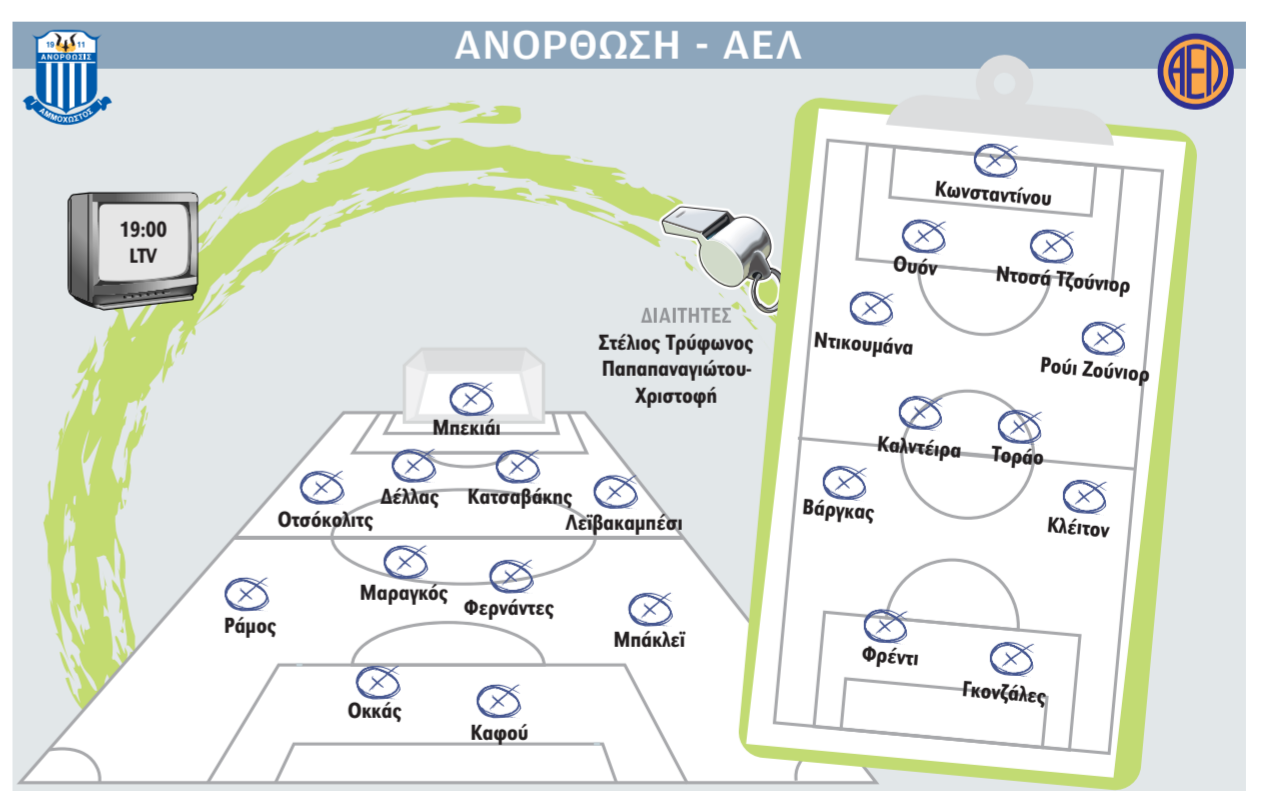
Η Ανόρθωση δεν έχει χάσει ποτέ στο «Αντώνης Παπαδόπουλος» από την ΑΕΛ

Τον ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ, ΧΡΗΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ

Με το που σκόραρε το δεύτερο γκολ της ΑΕΛ κόντρα στον Εθνικό Άχνας, ο Φρέντι ντος Σάντος κάνει πως σκάβει ένα λάκκο, για να θάψει το φάντασμα που για χρόνια δεν άφηνε τους Λεμεσιανούς να κερδίσουν στο Δασάκι. Τον Αγκολέζο με τα τρία γκολ φέτος και την παρέα του περιμένει απόψε το φάντασμα του «Αντώνης Παπαδόπουλος», το οποίο οι γαλαζοκίτρινοι δεν έχουν νικήσει ποτέ. Σε 24 παιχνίδια από τότε που εγκαταστάθηκε η προσωρινή έδρα της Ανόρθωσης στη Λάρνακα, η ΑΕΛ μετράει 18 ήττες και έξι ισοπαλίες.

Με την προϊστορία συντριπτικά υπέρ της, η Ανόρθωση θα θεωρείτο σήμερα φαβόρι, ακόμα και αν δεν ερχόταν από τρεις κολλιπές νίκες. Η ομάδα του Σλάβολιουμπ Μούσλιν μπορεί να μην έχει εμφανίσει ακόμα στο γήπεδο τα στοιχεία που θέλει ο Σέρβος προπονητής, να της βγάλε η ψυχική μέρινα να κερδίσει Άρν και Νέα Σαλαμίνα και να έπαθε μιλακ άουτ για μια ώρα κόντρα στον Οθέλλο, ωστόσο διαθέτει ψυχολογία νικήτη, για πρώτη φορά μετά το σοκ του Μπουντβα.

Πλέον η «Κυρία» έχει και περισσότερες επιλογές, σε σύγκριση με τις προηγούμενες βδομάδες, αφού μπορεί να χάσει Γεωργίου και Στυλιανού – ίσως μείνουν εκτός και από τον αγώνα με την Ομόνοια το άλλο Σάββατο – όμως Ανδρέας Κωνσταντίνου και Σκοπελίτης επιστρέφουν στην αποστολή και ο Δέλλας στην ενδεκάδα, για την οποία υποψηφιότητα θέτει και ο Λαμπάν. Ο Μούσλιν ποτάρει την ανεβασμένη (μετά το γκολ στην Αθηνένου) ψυχολογία του «Τράι», τον οποίο θα χρησιμοποιήσει ως παρτενέρ του Κατσαβάκη στο κέντρο της άμυνας.

Τρεις προπονήσεις κατάφερε να βγάλει ο Τζέφρι Λεϊβακαμπέσι, που ξεκινάει μέχρι και την Πέμπτη τον κτυπημένο στο «Αμμόχωστος» αστράγαλο, όμως θα καλύψει το αριστερό άκρο της άμυνας, έχοντας δεξιά τον Οτσάκλιτς. Μαραγκός και Φερνάντες θα είναι τα κεντρικά χαφ, με τους Μπακλέι και Ράμος στα δυο άκρα (οι Πορτογάλοι έχουν από ένα γκολ στα δυο τελευταία παιχνίδια) και τους Καφού και Οκκά μπροστά. Ο αρχηγός της Εθνικής Ξεκουράστηκε την Τετάρτη, προκειμένου να τραβήξει και πάλι κουπί σήμερα, στον πιο σημαντικό αγώνα της χρονιάς.

Αμέσως μετά τη νίκη επί της ΑΠΕΠ, ο Νιρ Κλίνγκερ (λόγω Γιομ Κιπούρ, θα δει τον αγώνα από την τηλεόραση) κόλλησε τον τίτλο του φαβόρι στην «Κυρία», θέλοντας αφενός να αποφορτίσει τους παίκτες του και αφετέρου να προσγειώσει τους ενθουσιασμένους από τις τρεις σερί νίκες 2.600 οπαδούς της ΑΕΛ που θα πάνε σήμερα στη Λάρνακα. «Η Ανόρθωση παραμένει μεγάλη ομάδα και ειδικά στην έδρα της. Έχουμε αποδείξει μια πολύ καλή ομάδα, η οποία μπορεί να κεντράρει τον οποιοδήποτε αντίπαλο. Πιστεύω ότι το ταξίδι της επιστροφής θα είναι ευχάρι-

στο», μας ανέφερε μέλος του ποδοσφαιρικού τμήματος των γαλαζοκίτρινων. Ο Ισραηλινός προπονητής της ΑΕΛ αναμένεται να εμπιστευτεί ακριβώς το ίδιο σχήμα με τα δυο προηγούμενα παιχνίδια. Στο 4-4-2 Ντικουμάν (δεξιά) και Ρούι Ζούνιορ (αριστερά) θα καλύψουν τα δυο άκρα της άμυνας, έχοντας στο κέντρο τους Ουόν και Ντισά Τζούνιορ, με ανασταλτικούς μέσους τους Τορρά και Καλντέρια. Αριστερά θα κινείται ο Κλέτον και δεξιά ο Βάργκας, ενώ μπροστά θα παίξουν οι πρώτοι σκόρερ του πρωταθλήματος (τρία γκολ) «Πούλιπο», Γκονζάλες και Φρέντι ντος Σάντος.

Το χρήμα δεν φέρνει πάντα την ευτυχία

Οι τριβές που παρουσιάζει το πολυμετοχικό σύστημα στον Παναθηναϊκό και οι αντίθετοι πόλοι που έχουν δημιουργηθεί στην ΠΑΕ

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΟΝΤΟΥ**

Η περυσινή χρονιά ήταν περιεργή για τον Παναθηναϊκό. Η σελίδα είχε γυρίσει με εντυπωσιακό τρόπο και η συστράτευση όλων των κεφαλών της παναθηναϊκής οικογένειας είχε γεννήσει μεγάλες προσδοκίες στους οπαδούς της ομάδας. Με τη δυναμική που αναπτυσσόταν και το χρήμα που θα έφερε άφθονο στα ταμεία, ήταν απόλυτα λογικό να περιμένει κανείς ότι ο Παναθηναϊκός θα άπλωνε τα πόδια του πολύ μακρύτερα απ' όσο επιτρέπει το πάλλωμα του ελληνικού ποδοσφαίρου. Οι προσδοκίες ήταν μεγάλες και ο ενθουσιασμός ξεχείλιζε όταν βήμα βήμα γινόταν πράξη κάτι που λίγους μήνες νωρίτερα έμοιαζε αδιανόητο.

Όπως συμβαίνει στη ζωή, έτσι και στο ποδόσφαιρο: κάθε αρχή και δύσκολη. Ναι μεν η συνύπαρξη κορυφαίων παραγόντων άνοιξε τους ορίζοντες του Παναθηναϊκού και του έδωσε μεγάλη οικονομική ισχύ, αλλά το χρήμα δεν φέρνει πάντα την ευτυχία. Η κακή πορεία στο πρωτάθλημα δεν εξισορροπήθηκε απόλυτα από τις θριαμβευτικές νίκες στο Μιλάνο και στη Βρέμη, όπου οι οπαδοί είδαν πραγματικά την ομάδα που ονειρεύονταν. Οι βραδιές αυτές ήταν σαν μια φωτοβολίδα. Όσο μεγάλη λάμψη κι αν είχαν, έσβησαν πολύ πιο γρήγορα απ' όσα θα περίμενε κανείς.

Η τρίτη θέση στο πρωτάθλημα άνοιξε τον ασκό του Αϊόλου. Ήταν που ήταν η διαπίστωση ότι η συνταγή βγήκε λάθος. Για μια ομάδα που έκανε τόσο μεγάλες επενδύσεις, ήταν αδιανόητο να μένει τρίτη στο πρωτάθλημα. Η πίεση ήρθε εκ των έσω και, πέρα από τη γενική εικόνα, αφορούσε συγκεκριμένες μεταγραφές που πολλοί από τους μετόχους δεν κατάλαβαν είτε γιατί «κάκκαν» (π.χ. Ιβαντοβιτς, Μάτος) είτε γιατί έγιναν σε τέτοιες τιμές (π.χ. Κλέιτον, Μελίσσης).

Με αφορμή την κακή πορεία στο πρωτάθλημα, αλλά και τον τρόπο διαχείρισης ενός ποσού που ξεπερνούσε τα 80 εκατ. ευρώ σε μια χρονιά, στη διάρκεια της περυσινής περιόδου υπήρξαν πολλές αντιπαραθέσεις πρό-

Στο τέλος της περυσινής περιόδου, Βαρδινιογιάννης και Βγενόπουλος βγήκαν ξαφνικά από το κάδρο της ιστορικής κοινής φωτογραφίας των βασικών μετόχων του Παναθηναϊκού.

Ο Ανδρέας Βγενόπουλος φέτος δεν εμπλέκεται, φανερά τουλάχιστον, καθόλου στις αποφάσεις της διοίκησης

σωπο με πρόσωπο μεταξύ των μετόχων. Συν τοις άλλοις, μπαίνουν και οι προσωπικοί εγωισμοί στη μέση, μιας και δεν είναι εύκολο επιχειρηματίες που έχουν μάθει να έχουν τον πρώτο λόγο, να είναι αναγκασμένοι να συναποφασίζουν, χωρίς να «περνάει» απαραίτητα η γνώμη τους.

Οι δύο αντίθετοι πόλοι που αναπτύχθηκαν στο εσωτερικό της ΠΑΕ ή-

ταν του Γιάννη Βαρδινιογιάννη και του Ανδρέα Βγενόπουλου. Στην πορεία, οι συμμαχίες ήταν απρόσμενες. Αν και ξεκίνησαν από διαφορετικά αφετηρία, Παύλος Γιαννακόπουλος και Νικόλαος Πατέρας άλλαξαν πλευρά. Ο πρόεδρος της ΚΑΕ μοιάζει να συμπλέει με τον Γιάννη Βαρδινιογιάννη και ο πρόεδρος της ΠΑΕ με τον Ανδρέα Βγενόπουλο.

Το εντυπωσιακό της υπόθεσης είναι ότι στο τέλος της περυσινής περιόδου, Βαρδινιογιάννης και Βγενόπουλος βγήκαν ξαφνικά από το κάδρο της ιστορικής κοινής φωτογραφίας των βασικών μετόχων. Και το εντυπωσιακό έγκειται όχι τόσο στο ότι ανακοίνωσαν και οι δύο την απόφασή τους να μην ασχολούνται πλέον με την καθημερινότητα του Παναθηναϊκού, αλλά στο ότι τήρησαν αυτό που είπαν!

Ο λαλίστατος πέρυσι Ανδρέας Βγενόπουλος ακολουθεί τακτική σιγής ασυρμάτου και δεν εμπλέκεται, φανερά τουλάχιστον, καθόλου με τις αποφάσεις της διοίκησης. Από τότε που ανακοίνωσε ότι αποσύρεται, καλά καλά ούτε στο γήπεδο δεν εμφανίζεται. Το ίδιο ισχύει και με τον Γιάννη Βαρδινιογιάννη. Είναι φανερά αποστασιοποιημένος και παρότι παραμένει ο μεγαλομέτοχος της ΠΑΕ με ποσοστό περίπου 56%, έχει αφήσει εν λευκό τη διοίκηση στον Νικόλα Πατέρα. Η μόνη εμπλοκή του στα κοινά έχει να κάνει με το γήπεδο στον Βοτανικό. Ως πρόεδρος της ΓΗΠΕΛ, ενεργεί και μιλάει για λογαριασμό της.

Η αποστασιοποίηση δύο παραγόντων που από ένα σημείο και μετά ενεργούσαν ως αντίθετοι πόλοι, έχει

μειώσει τις τριβές στο εσωτερικό του Παναθηναϊκού.

Με δεδομένο ότι πάλι έγιναν σημαντικές επενδύσεις το καλοκαίρι, θα περίμενε κανείς μεγαλύτερες εντάσεις στις πρώτες αποτυχίες, που δεν είναι και ασήμαντες. Αν και στο πρωτάθλημα μετρούν μόνο νίκες, οι «πράσινοι» έχουν αντίστροφη πορεία στην Ευρώπη. Με τέσσερις ήττες σε πέντε παιχνίδια και εκτός ομίλων του Τσάμπιονς Λιγκ, η πρόσφατη έκρηξη του Παύλου Γιαννακόπουλου μοιάζει με... νεροπίστολο μπροστά στις περυσινές ορίδες. Κι από τη στιγμή που δεν είχε συνέχεια, φαίνεται ότι η εφετινή χρονιά θα είναι πολύ πιο ήρεμη από την περυσινή μέχρι να γίνει στο τέλος το ταμείο. Μεταφορικά και κυριολεκτικά.

Ο προϋπολογισμός

Η **κινηματογραφική** ατάκα του αξέχαστου Σπύρου Καλογήρου «είναι πολλά τα λεφτά Αρη» εξηγεί εν πολλοίς την πηγή των εντάσεων στον πολυμετοχικό Παναθηναϊκό. Τα χρήματα που δαπανήθηκαν από καλοκαίρι σε καλοκαίρι είναι υπέρρογα για την ελληνική πραγματικότητα, μόνο που η παράλογη λογική του ποδοσφαίρου δεν έχει επιτρέψει προς στιγμήν την ανάλογη απόσβεση μέσα στο γήπεδο. Η διαπίστωση ότι το μεταγραφικό μπάτζετ είναι μόνο ένα σχετικά μικρό κομμάτι του προϋπολογισμού, έφερε αρκετούς από τους νέους μετόχους σε μια μάλλον απρόσμενη θέση: το ποδόσφαιρο είναι πολύ πιο ακριβό υπόθεση απ' όσα περίμεναν και δεν προσφέρει καμία ασφάλεια ότι οι όποιες επενδύσεις γίνουν, θα φέρουν το ανάλογο αγωνιστικό αποτέλεσμα.

Ο Παναθηναϊκός ξόδεψε πέρυσι περισσότερα από 80 εκατ. ευρώ για να λειτουργήσει ως ΠΑΕ. Το ποσό αυτό κρίθηκε υπερβολικό από την πλειοψηφία των μετόχων και ζητήθηκαν περικοπές στα λειτουργικά έξοδα, χωρίς να αποδυναμωθεί η ομάδα στις μεταγραφικές της αναζητήσεις. Οι «πράσινοι» ξόδεξαν ξανά πολλά χρήματα για να ενισχυθούν, αλλά παρά την προσπάθεια, δεν κατάφεραν να μειώσουν αισθητά το λειτουργικό κόστος. Οι εκτιμήσεις στο τελευταίο Δ.Σ. λένε ότι η χρονιά θα κλείσει με παθητικό το λιγότερο δέκα εκατ. ευρώ, ενώ πέρυσι υπήρχε περίσσειμα περίπου 25 εκατ. ευρώ. Η διαφορά έγκειται στο ότι πέρυσι μήκαν στο ταμείο 67 εκατ. ευρώ από την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και άλλα 22-23 εκατ. από το Τσάμπιονς Λιγκ, χρήματα που δεν υπήρξαν εφέτος. Αν συνεχιστεί η πολιτική των μεγάλων επενδύσεων, η ψαλίδα θα ανοίξει θεαματικά την επόμενη χρονιά, ειδικά αν δεν εξασφαλισθεί η συμμετοχή στους ομίλους του Τσάμπιονς Λιγκ ή δεν πουληθούν σε συμφέρουσες τιμές παίκτες. Και θα είναι μια χρονιά που θα ξεκινάει με αρκετά βαριά συμβόλαια, χωρίς καν να γίνει η πρώτη μεταγραφή.

Και τον ΟΚΤΩΒΡΙΟ

με κάθε πακέτο NOVA

Δωρεάν*

TV / A

μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2009

& Δωρεάν* εξοπλισμός

**ΠΑΡΑΤΑΞΗ
ΜΕΤΑΓΡΑΦΩΝ
ΣΤΗ ΝΟΒΑ**

*Ισχύει μέχρι 31/10/2009 για νέους συνδρομητές σε οποιαδήποτε πακέτο NOVA με 12μήνη σύμβαση. Υπόκειται σε όρους και κανονισμούς και δεν περιλαμβάνει την εγκατάσταση.

Παράταση προσφοράς μέχρι 31 Οκτωβρίου 2009, για νέους συνδρομητές.

MULTICHOICE
CYPRUS

value pack
€27.00 **€15.50**

cinema
+value
€32.50

sports
+value
€34.50

full pack
€45.70

NOVA
CYPRUS
ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΕΙΝΑΙ ΣΤΟ ΧΕΡΙ ΣΟΥ
22 00 22 00

Ανεμογεννήτριες στα πρότυπα χαρταετού

Πρωτοποριακή τεχνολογία Ιταλών επιστημόνων μπορεί να δώσει ηλεκτρική ενέργεια όση ένας πυρηνικός σταθμός

Του ΚΩΣΤΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

Όσοι έχουν πετάξει χαρταετό ξέρουν ότι, μόλις αυτός κερδίσει κάποιο ύψος, όχι μόνο μπορεί να παραμείνει εύκολα στον αέρα αλλά και συνεχίζει να ανυψώνεται χωρίς καμιά ιδιαίτερη προσπάθεια: συναντώντας ισχυρά ρεύματα αέρα, ο αετός δέχεται μία δύναμη η οποία τον ωθεί όλο και ψηλότερα. Αυτό που ίσως δεν γνωρίζουν είναι ότι το συγκεκριμένο φαινόμενο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή αρκετής ηλεκτρικής ενέργειας ώστε να καλυφθούν οι ενεργειακές ανάγκες χιλιάδων καταναλωτών, χωρίς την παραμικρή εκπομπή καυσαερίων.

Έτσι υποστηρίζει η ιταλική εταιρεία KiteGen, η οποία από το 2000 αναπτύσσει μία τεχνολογία ηλεκτροπαραγωγής που βασίζεται στην ανοδική κίνηση ενός τέτοιου τεράστιου αετού

Η κίλοβατώρα από κάθε «αετό» θα στοιχίζει στο μέλλον λιγότερο από το ρεύμα που προέρχεται από θερμοηλεκτρικά εργοστάσια

— τεχνολογία η οποία το 2006 τιμήθηκε με το βραβείο καινοτομίας του ιδρύματος World Renewable Energy. Πριν από ενάμιση χρόνο, μάλιστα, η εταιρεία δοκίμασε με επιτυχία τη μικρογραφία μιας τέτοιας μονάδας παραγωγής ενέργειας στο αεροδρόμιο Francesco Sgarbi, κοντά στο Τορίνο. Πιο συγκεκριμένα, ένας αετός εμβαδού 19 τετρ. μέτρων, φτιαγμένος από ελαφρύ συνθετικό ύφασμα, δέθηκε με καλώδια υψηλής αντοχής τα οποία ξετυλιγονταν καθώς αυτός κέρδιζε ύψος: η κίνηση των σχοινιών έθετε σε περιστροφή μία ηλεκτρογεννήτρια η οποία παρήγαγε ρεύμα καθ' όλη τη διάρκεια ανύψωσης της υφασμάτινης κατασκευής.

«Ίπτάμενο γιο-γιο»

Μόλις αυτή η κατασκευή έφτανε στο μέγιστο ύψος της, περίπου στα 800 μέτρα, τα καλώδια παραμόρφωναν το σχήμα του αετού ώστε να μειώσουν την αεροδυναμική του αντίσταση και να τον κατεβάσουν μερικές δεκάδες μέτρα από την επιφάνεια της Γης. Εκεί, τα σχοινιά ξανάδιναν στον αετό την αρχική του μορφή ώστε αυτός να αρχίσει και πάλι να ανυψώνεται. Με αυτό τον τρόπο, αυτό το «ιπτάμενο γιο-γιο», όπως περιγράφει η εταιρεία την εναλλαγή ανοδικής και καθοδικής κίνησης του αετού, κατάφερε να παράγει ηλεκτρική ενέργεια η οποία ισοδυναμούσε με την κατανάλωση 120 νοικοκυριών.

Οι Ιταλοί επιστήμονες θεωρούν πως αυτή η τεχνολογία θα συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην απεξάρτηση των σύγχρονων κοινωνιών από τα ορυκτά καύσιμα. Κι αυτό γιατί μία τέ-

Αυτόματος πιλότος αναλαμβάνει τους ελιγμούς που πρέπει να πραγματοποιήσει η υφασμάτινη κατασκευή για να πάρει την κατάλληλη θέση σε σχέση με τη φορά των ανέμων.

Το ιπτάμενο τμήμα της ανεμογεννήτριας αποτελείται από ύφασμα και ο υπόλοιπος μηχανολογικός εξοπλισμός βρίσκεται στη βάση της μονάδας.

τοια υφασμάτινη κατασκευή θα μπορεί να εκμεταλλευτεί το γεγονός ότι, όσο αυξάνεται το υψόμετρο, τόσο πολλαπλασιάζεται και η ένταση των ανέμων: αν σε ύψος 80 μέτρων τα ρεύματα αέρα έχουν κατά μέσο όρο ταχύτητα που φτάνει τα 4,6 m/sec, στα 800 μέτρα η ταχύτητα του ανέμου αυξάνεται κατά μέσο όρο τα 7,2 m/sec. Είναι χαρακτηριστικό ότι μία περιοχική διαμέτρου ενός χιλιομέτρου, σε υψόμετρο από 600 έως 1.000 μέτρα, ο ηλεκτρισμός που θα μπορούσε να παραχθεί από την αιολική ενέργεια είναι περίπου ίσος με το ρεύμα που παράγει ένας πυρηνικός σταθμός μέσου μεγέθους.

Αυτό σημαίνει ότι η συγκεκριμένη τεχνολογία επιλύει ένα σημαντικό μειονέκτημα που έχουν οι συμβατικές ανεμογεννήτριες - οι οποίες συνήθως δεν ξεπερνούν τα 80 μέτρα. Αντίθετα, η μονάδα της KiteGen δίνει τη δυνατότητα να αξιοποιηθεί ένα αιολικό δυναμικό το οποίο, στα 800 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της Γης, είναι τετραπλάσιο από την ενέργεια που μεταφέρουν οι άνεμοι οι οποίοι πνέουν σε υψόμετρο μερικών δεκάδων μέτρων.

Μάλιστα, για την καλύτερη εκμετάλλευση αυτού του αιολικού δυναμικού, η υφασμάτινη κατασκευή της ιταλικής εταιρείας ελέγχεται από ένα αυτόματο πιλότο, ο οποίος αναλαμβάνει

τους ελιγμούς που πρέπει αυτή να πραγματοποιήσει για να πάρει την κατάλληλη θέση σε σχέση με τη φορά των ανέμων.

Σύντομα το πρώτο πάρκο

Ήδη από την περασμένη άνοιξη η ιταλική εταιρεία έχει ξεκινήσει να κατασκευάζει την πρώτη λειτουργική «ιπτάμενη ανεμογεννήτρια», η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2011. Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της AEM, εταιρείας ηλεκτρισμού που εδρεύει στο Τορίνο, η μονάδα αυτή θα διαθέτει έναν αετό εμβαδού 140 τετρ. μέτρων που θα συνδέεται με μία ηλεκτρογεννήτρια 3

Περιορισμένη η οπτική ρύπανση

Οι επιστήμονες της KiteGen δεν είναι οι μόνοι που αναπτύσσουν τεχνικές για την εκμετάλλευση των ισχυρών ανέμων που πνέουν σε μεγάλο υψόμετρο. Το σημαντικό όμως πλεονέκτημα της συγκεκριμένης τεχνολογίας είναι πως το ιπτάμενο τμήμα της αποτελείται απλώς από ένα ελαφρύ ύφασμα, αφού η ηλεκτρογεννήτρια και ο υπόλοιπος μηχανολογικός εξοπλισμός βρίσκεται στη βάση της μονάδας. Αυτό καθ' αρχάς συνεπάγεται πως η οπτική ρύπανση που προκαλεί η KiteGen στο τοπίο είναι μικρή: καθώς ανεβαίνει σε μεγάλο υψόμετρο, ο αετός μόλις που διακρίνεται στον ορίζοντα. Συνεπάγεται επίσης ότι, σε περίπτωση βλάβης, η λειτουργία της μονάδας δεν εκκινεί σε σοβαρούς κινδύνους. Έτσι, για παράδειγμα, αν παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα στον αετό, αυτός θα αρχίσει να χάνει ύψος πολύ αργά, με συνέπεια τα καλώδια να μπορούσαν να τον περισυλλέξουν στη βάση του πολύ πριν φτάσει στο έδαφος. Από την άλλη μεριά, εκεί όπου θα εγκατασταθούν τέτοιες μονάδες θα πρέπει να οριοθετεί μία ζώνη απαγόρευσης πτήσεων, ώστε να εκμηδενιστεί οποιαδήποτε πιθανότητα ατυχήματος για οποιοδήποτε διερχόμενο πολιτικό ή στρατιωτικό αεροσκάφος. Η ζώνη αυτή πάντως, σημειώνουν οι υπεύθυνοι της ιταλικής εταιρείας, δεν θα ξεπερνά μία περιοχή με διάμετρο 1.800 και ύψος τα 1.500 μέτρα.

Mw. Έτσι, θα μπορεί να παράγει ηλεκτρισμό για 9.000 νοικοκυριά τη στιγμή που -καθώς σε τόσο μεγάλο υψόμετρο σπάνια επικρατεί άπνοια- οι κατασκευαστές της υπολογίζουν πως θα βρίσκεται σε λειτουργία περίπου 295 ημέρες το χρόνο.

Γι' αυτό το λόγο οι υπεύθυνοι της KiteGen εκτιμούν ότι σύντομα αυτή η εγκατάσταση θα συμπληρωθεί και από άλλες ανάλογες μονάδες, ώστε να δημιουργηθεί το πρώτο αιολικό πάρκο το οποίο θα αξιοποιεί τους ανέμους που πνέουν σε μεγάλο ύψος. Μάλιστα, επειδή ο αυτόματος πιλότος θα εξασφαλίζει πως κάθε αετός θα πετά μέσα σε μία αυστηρά καθορισμένη πε-

ριοχή, το πάρκο αυτό θα καταλαμβάνει μικρότερη έκταση από ένα πάρκο ανεμογεννητριών ίδιας δυναμικότητας -για εννιά μονάδες KiteGen, ισχύος 270 Mw, δεν θα χρειαζόνταν περισσότερα από 25 στρέμματα. Το πιο σημαντικό, πάντως, είναι ότι η παραγωγή πολλών τέτοιων μονάδων θα οδηγήσει στη μαζική παραγωγή των εξαρτημάτων τους και, κατά συνέπεια, στη μείωση του κόστους τους. Κάτι που σημαίνει ότι, όπως εκτιμούν οι Ιταλοί επιστήμονες, η παραγόμενη κίλοβατώρα από κάθε αετό θα στοιχίζει στο μέλλον λιγότερο από το ρεύμα που προέρχεται από τα θερμοηλεκτρικά εργοστάσια.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: Χωρίς μητρικό γάλα έμεινε ο νεογέννητος ρινόκερος, που γεννήθηκε την περασμένη Κυριακή στον ζωολογικό κήπο της πόλης Μούνστερ της Κάτω Σαξωνίας. Οι υπεύθυνοι του κήπου έκριναν επιβεβλημένο τον περιορισμό του νεογέννητου από τη μάνα του. Κι αυτό διότι η μαμά «Έμι», όπως ονομάζεται, σκότισε δύο από τα παιδιά της, μόλις τα γέννησε.

ΕΛΒΕΤΙΑ: Μοιάζει σαν να προσπαθεί να καταλάβει πού βρίσκεται και πού πάει η μόλις τριών μηνών βασιλικός πηγκουίνος (Aptenodytes patagonicus), στον ζωολογικό κήπο της Ζυρίχης. Οι βασιλικοί πηγκουίνοι, που έχουν ύψος 95 cm και ζυγίζουν περίπου 15 κιλά, κολυμπούν στα παγωμένα νερά, για να βρουν τροφή. Πραγματοποιούν σε διάρκεια 8-15 ωρών από 500 μέχρι και 1.200 καταδύσεις σε βάθος 250 μέτρων.

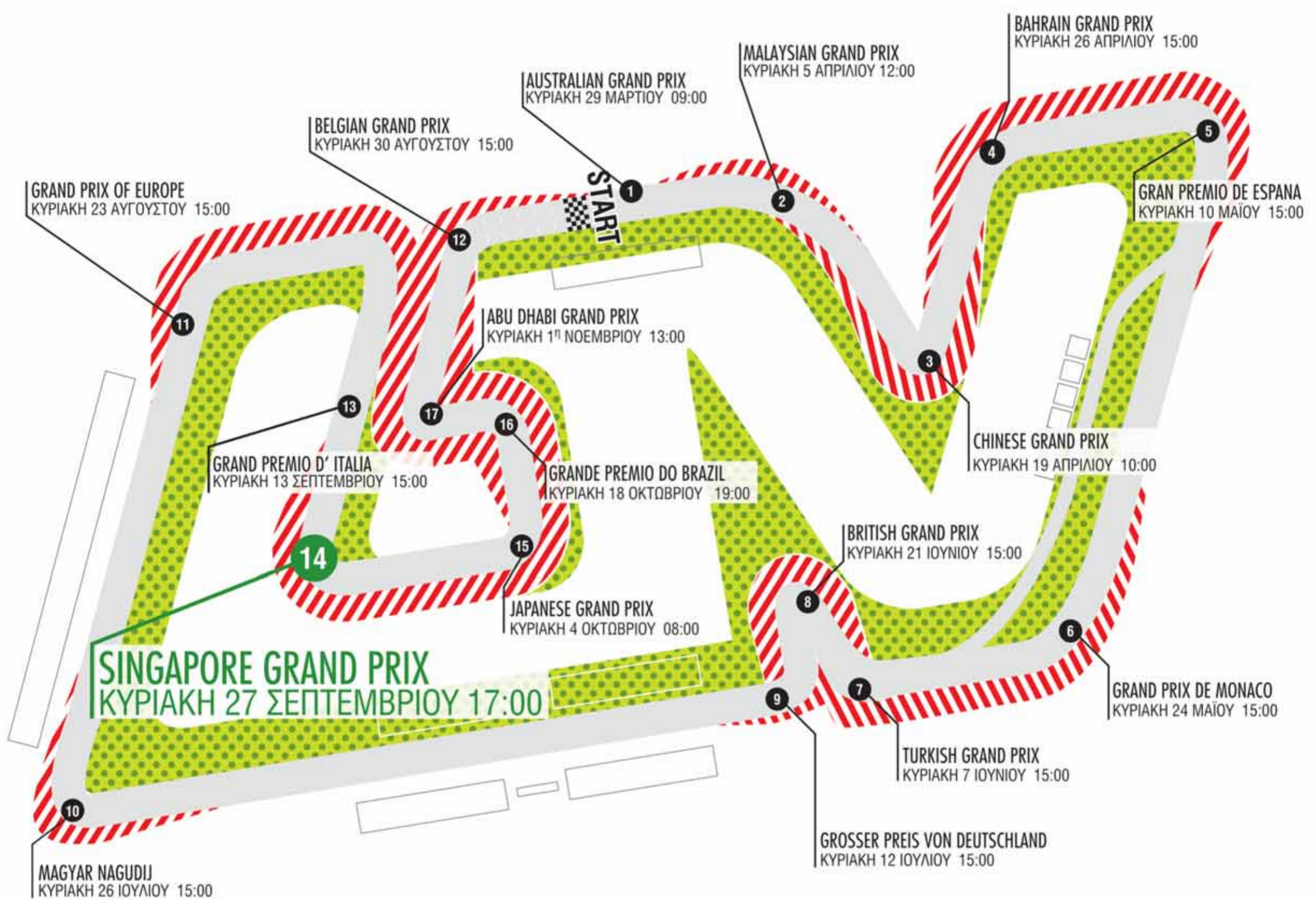

ασφάλεια είναι ένας ζωντανός θλανήτης

EuroLife ΚΟΙΝΟ ΨΥΧΠΡΩΤΟ ΚΩΝ
ασφάλεια

Η Formula 1™ θέλει την πίστα της!

Η Formula 1™ θέλει την πίστα της. Θέλει LTV!

Το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Formula 1™ ζωντανά μόνο στην LTV!

Όλοι οι αγώνες, τα προκριματικά, τα δοκιμαστικά, ενισχυμένα με ειδικές εκπομπές, ένθετα με όλη την προετοιμασία των ομάδων και όλες τις εξελίξεις, τρέχουν μόνο στην LTV!

Γιατί η Formula 1™ θέλει τη δική της πίστα. Την LTV!

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΑ 13:00 LIVE LTVSPORTS1
ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΑ 16:30 LIVE LTVSPORTS1

ΣΑΒΒΑΤΟ 26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΑ 14:00 LIVE LTVSPORTS1
F1 ΕΚΠΟΜΠΗ 16:00 LTV
ΠΡΟΚΡΙΜΑΤΙΚΑ 17:00 LIVE LTV

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
F1 ΕΚΠΟΜΠΗ 14:00 LTV
ΑΓΩΝΑΣ 15:00 LIVE LTV

Τώρα μιλά η Ελληνική!

EXETER CONSULTANTS

Στεγαστικά Δάνεια

Η παράδοση της Ελληνικής Τράπεζας στα στεγαστικά δάνεια δεν είναι τυχαία γιατί ποτέ δεν μείναμε στα λόγια αλλά προχωράμε σε πράξεις.

Ακόμα μια φορά είμαστε δίπλα σας και σας προσφέρουμε **το καλύτερο** για να αποκτήσετε το δικό σας σπίτι.

Μειώσαμε τα επιτόκια:

- **Μείωση Βασικού επιτοκίου** σε στεγαστικά δάνεια με την εισαγωγή του Βασικού Επιτοκίου Στεγαστικών Δανείων
- **Μείωση και στο περιθώριο του επιτοκίου** στα στεγαστικά δάνεια που **θα** συναφθούν

Μηδενίσαμε τα έξοδα για τα πιο πάνω στεγαστικά δάνεια που **θα εγκριθούν μέχρι 31/12/2009:**

- €0 έξοδα παραχώρησης δανείου
- €0 έξοδα νομικών εγγράφων
- €0 ασφάλιστρα κατοικίας (πυρός/σεισμού) τον 1ο χρόνο μέσω της Παγκυπριακής Ασφαλιστικής
- Ευνοϊκά ασφάλιστρα Ζωής & Μ.Ο.Α. με τη Hellenic Alico Life

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η εξέλιξη είναι στη φύση μας

γραμμή εξυπηρέτησης

γραμμή από εξωτερικό

www.hellenicbank.com

8000 9999

+357 22 743843

Σημειώσεις: 1. Απαραίτητη η λήψη ικανοποιητικών για την Ελληνική Τράπεζα εξασφαλίσεων αναλόγως του σχεδίου και σκοπού έκαστου δανείου. 2. Το επιτόκιο και η δόση αποπληρωμής του στεγαστικού δανείου δύνανται να τροποποιούνται από την Τράπεζα από καιρό εις καιρό. Για επιτόκιο παρακαλούμε όπως προμηθευέστε τον Οδηγό Επιτοκίων και Χρεώσεων από οποιοδήποτε κατάστημα της Ελληνικής Τράπεζας, τη Γραμμή Εξυπηρέτησης 8000 9999 ή στο διαδίκτυο www.hellenicbank.com 3. Για περισσότερες πληροφορίες και για τους πλήρεις όρους των σχεδίων των στεγαστικών δανείων παρακαλούμε απευθυνθείτε σε οποιοδήποτε κατάστημα της Ελληνικής Τράπεζας. 4. Η Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Λτδ δύναται κατά την απόλυτη κρίση της να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση σύμφωνα με την εκάστοτε δανειοδοτική πολιτική της. 5. ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Διατρέχετε τον κίνδυνο να χάσετε την ακίνητη ιδιοκτησία σας αν δεν πληρώνετε κανονικά τις δόσεις της υποθήκης ή οποιοδήποτε άλλου δανείου το οποίο είναι εξασφαλισμένο με υποθήκη πάνω στην ακίνητη περιουσία σας.

ΑΝΑΛΥΣΗ από τον **PAUL KRUGMAN**

Πρέπει να αλλάξει το σύστημα των μπόνους, για να αποφύγουμε νέα φούσκα

Την περίοδο μετά την κατάρρευση της Lehman δεν φανταζόμασταν πως τα στελέχη των τραπεζών θα επέστρεφαν λίγους μήνες αργότερα στις μεθόδους που οδήγησαν το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα στα πρόθυρα κατάρρευσης. Περιμέναμε να επιδείξουν κάποια αυτοσυγκράτηση από το φόβο των αντιδράσεων. Τώρα, όμως, απομακρυνθήκαμε από τον γκερέμο χώρο στα τεράστια πακέτα διάσωσης και τα χρήματα των φορολογουμένων. Και ενώ ο υπόλοιπος κόσμος εξακολουθεί να υποφέρει από την άνοδο της ανεργίας και την οικονομική δυσπραγία, οι αμοιβές των στελεχών της Wall Street επιστρέφουν στα προ της κρίσης επίπεδα και ο κλάδος επιστρατεύει την πολιτική του επιρροή για να εμποδίσει και τη μικρότερη μεταρρύθμιση. Το κακό είναι πως ανώτατα στελέχη της κυβέρνησης Ομπάμα και της κεντρικής τράπεζας (Fed) κάνουν την υπομονή τους. Το κακό είναι, όμως, πως δεν γνωρίζουμε αν ο ίδιος ο πρόεδρος είναι έτοιμος να στραφεί κατά των στελεχών τραπεζών. Ωστόσο, η προστασία των καταναλωτών από τις τράπεζες πρέπει να είναι μόνον η αρχή. Για να αποτρέψουμε μια νέα φούσκα στη Wall Street, πρέπει να αλλάξουμε τον τρόπο με τον οποίο πληρώνονται τα στελέχη των τραπεζών. Το πρόβλημα είναι πως αυτά εισπράττουν παχυλές αμοιβές όταν διασφαλίζουν μεγάλα βραχυπρόθεσμα κέρδη, αλλά δεν τιμωρούνται αναλόγως όταν προκαλούν μεγάλες ζημιές. Ενθαρρύνεται, έτσι, η υπερβολική ανάληψη κινδύνου. Η Fed, που ευπνέει από το λήθαργο της περιόδου Γκρίνσπαν, προτείνει να επιβληθούν νέοι κανόνες που θα διέπουν τις αμοιβές στις χρηματοπιστωτικές εταιρείες, υποχρεώνοντας τις τράπεζες να ανακαλύψουν νέους κανόνες που θα διαθέτουν την αρμοδιότητα για κάτι τέτοιο στο πλαίσιο του καθηκόντος της να εποπτεύει την ο-

Σε αντίθεση με τις τράπεζες, οι εταιρείες υψηλής τεχνολογίας δεν συνθλίβουν το παγκόσμιο σύστημα όταν κηρύσσουν πτώχευση και οι ποδοσφαιριστές δεν χρειάζονται δισ. δολάρια για να σωθούν όταν κάνουν πολύ επικίνδυνες πάσες

κοινωνική ευρωστία των τραπεζών. Η βιομηχανία, όμως, που έχει την υποστήριξη σχεδόν όλων των Ρεπουμπλικανών και ορισμένων Δημοκρατικών, θα δώσει μάχη για να μην περάσουν οι αλλαγές. Δεν είναι σαφές αν η κυβέρνηση θα υποστηρίξει τις προτάσεις της Fed. Εξελίχτην προημερών όταν ο κ. Ομπάμα αμφισβήτησε το σκεπτικό των περιορισμών στις αμοιβές των στελεχών του χρηματοπιστωτικού κλάδου: «Γιατί να θέσουμε όρια στις αμοιβές των στελεχών της Wall Street και όχι σε εκείνες των εταιρειών υψηλής τεχνολογίας της Silicon Valley ή των ποδοσφαιριστών της εθνικής ομάδας;» αναρωτήθηκε. Οι εταιρείες υψηλής τεχνολογίας δεν συνθλίβουν το παγκόσμιο σύστημα όταν κηρύσσουν πτώχευση και οι ποδοσφαιριστές δεν χρειάζονται δισ. δολάρια για να σωθούν όταν κάνουν πολύ επικίνδυνες πάσες. Ο τραπεζικός κλάδος αποτελεί ειδι-

κή περίπτωση και ο πρόεδρος είναι αρκετά εξυπνος για να το γνωρίζει. Το μόνο που μπορώ να σκεφτώ είναι πως ο κ. Ομπάμα δεν θέλει να εμπλακεί σε στιβήποτε μπορεί να εκληφθεί ως λαϊκισμός. Πρέπει να το ξεπεράσει. Αφ' ενός ο λαϊκισμός στις αμοιβές των στελεχών τραπεζών είναι καλή πολιτική θέση: η κυβέρνηση έχει πληγεί επειδή ο κόσμος τη βλέπει να δίνει χρήματα των φορολογουμένων στη Wall Street. Στην περίπτωση αυτή, όμως, ο λαϊκισμός αποτελεί και καλή οικονομική πολιτική. Μπορεί κανείς να υποστηρίξει πως η αλλαγή των κανόνων που διέπουν τις αμοιβές των στελεχών τραπεζών επιβλάληται για να αποτρέψουμε μια άλλη κρίση στο μέλλον. Είναι καιρός να αντιληφθεί ο πρόεδρος ότι ορισμένες φορές ο λαϊκισμός που εξοργίζει τα στελέχη των τραπεζών, είναι ακριβώς αυτό που χρειάζεται η οικονομία.

THE NEW YORK TIMES

ΑΝΑΛΥΣΗ από τη **ZEZA ZHKOU**

«Ε, πρόεδρε!»*... είσαι γυμνός

Όταν η Αμερική του Ομπάμα υπέκυψε στην αναδυόμενη υπερδύναμη του G20, στη διάσκεψη κορυφής του Πίτσμπουργκ

οικεψη του G20, εδραιώθηκε η διαπίστωση ότι η Αμερική του Ομπάμα εγκαταλείπει τη γραμμή του μονομερούς ηγεμονισμού. Είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον ότι εγκαταλείφθηκε κακόν-κακός το δόγμα Μπους της «ανατρεπτικής» στρατηγικής των Αμερικανών νεοσυντηρητικών, που τους είχε διαφοροποιήσει ριζικά έναντι της εποχικής Κλίντον. Ενα δόγμα που βασιζόταν στην επιστράτευση της πολιτικής βίας για τη ρύθμιση των παγκόσμιων οικονομικών προβλημάτων. Οι πόλεμοι στο Αφγανιστάν και στο Ιράκ, με στόχο (πλιν των άλλων) τον έλεγχο των κυριότερων ενεργειακών αποθεμάτων στον πλανήτη, ήταν ένα πρώτο, αποφασιστικό αλλά και ολέθριο βήμα.

Αν υπάρχει μια γενική αρχή που ενώνει όλους τους ρεαλιστικά σκεπτόμενους αναλυτές, από νεοφιλελεύθερους μέχρι μαρξιστές, είναι ότι η συστηματική προσφυγή στην πολιτική και στρατιωτική βία καταλήγει στα αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα όταν δεν στηρίζεται σε στέρεα ο-

νομικά θεμέλια. Προφανώς, επίσης, η παγκοσμιοποίηση είναι ένα οικονομικό φαινόμενο που έχει θρυμματίσει και αυτό την οικονομική αλαζονεία των ΗΠΑ. Όμως μεγεθύνεται και από την οικτρή αποτυχία του προέδρου Μπους, του υπουργού Οικονομικών Χένρι Πόλσον και του προέδρου της FED Μπεν Μπερνάνκι, να κατανοήσουν και να εξεγίνουν εγκαίρως τις απαιτητές επενδύσεις των αμερικανικών τραπεζών και την πιστωτική κρίση.

Το Πίτσμπουργκ από τώρα και στο εξής θα μείνει στην ιστορία ως σύμβολο της νέας τάξης πραγμάτων με την κατάργηση του G7/G8 και την ανάδειξη του ρόλου του G20 από τον Αμερικανό πρόεδρο. Βεβαίως, το G8 έχει πάψει από καιρό να αποτελεί το αδιαμφισβήτητο «κέντρο» της παγκόσμιας οικονομίας, με τα υπόλοιπα έθνη σε ρόλο υποτελών «περιφέρειας». Στην πραγματικότητα, βεβαίως, επρόκειτο για την επιβεβαίωση της ισχύος και της παγκόσμιας επιρροής των νέων αναδυόμενων βιομηχανικών δυνάμεων

της Κίνας, της Ινδίας, της Βραζιλίας κ.α. Εκοντας ήδη κατακτήσει μεγάλο ειδικό βάρος στην παγκόσμια οικονομία, διεκδικούν επιθετικά νέους ρόλους - όπως έδειξε η πρότασή τους για ένα νέο, παγκόσμιο νόμισμα συναλλαγματικών αποθεμάτων.

Το G20, που δημιουργήθηκε το 1999 μετά την κρίση του 1997/98 που διέλυσε την Ασία, περιλαμβάνει τις επτά οικονομικά ισχυρές χώρες του κόσμου (ΗΠΑ, Ιαπωνία, Γερμανία, Βρετανία, Γαλλία, Ιταλία και Καναδάς), που έγιναν οκτώ στη συνέχεια με τη Ρωσία, μαζί με τις ένδεκα αναδυόμενες οικονομίες της Κίνας, Ινδίας, Βραζιλίας, Αργεντινής, Μεξικού, Αυστραλίας, Νότιας Αφρικής, Νότιας Κορέας, Ινδονησίας, Σαουδικής Αραβίας, της Τουρκίας και την Ευρωπαϊκή Ένωση!

As επιχειρήσουμε μια μικρή αναδρομή στο παρελθόν. Το G8 οφείλει την ύπαρξή του στον Βαλερί Ζισκάρ ντ' Εστέν ο οποίος εν μέσω μιας ταρμονής περιόδου εξαιτίας της επιθετικής νομισματικής πολιτικής που ακολουθούσαν οι ΗΠΑ είχε την ιδέα να θεσμοθετήσει το 1975 μια ανεπίσημη τακτική συνάντηση των ηγετών των μεγαλύτερων οικονομιών του κόσμου, προκειμένου να εξυπηρεθεί μια βράση συνεννόησης. Αρχικά είχαν προσκληθεί οι ΗΠΑ, η Γαλλία, η Βρετανία, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και η Ιαπωνία και στη συνέχεια προστέθηκαν η Ιταλία και ο Καναδάς. Το 1991 ο Μπιλ Κλίντον πήρε την πρωτοβουλία να καλέσει τη Ρωσία του Μπόρις Γιέλτσιν και έτσι από το 1997 και έπειτα η ομάδα των ισχυρών ονομάστηκε G8.

*...«Ε, πρόεδρε!»: Είναι ο τίτλος του νέου συναρπαστικού επίκαιρου και πολιτικά σπουδαίου βιβλίου του Μιμή Ανδρουλάκη. Οι επιστημονικές του αγγίζουν όλους τους σημαντικούς ηγέτες και φυσικά τον Γιώργο Παπανδρέου. (Ευχές, για πρώτη στην Β' Αθηνών με το ΠΑΣΟΚ).

Τα SUNFRESH bakery παρουσιάζουν

Τετάρτη 7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2009 8:30μμ

ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΠΥΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ Λεμεσός

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ

Χορηγοί:

E&S Υπεραγορές **KARANTOKIS GROUP** **MECON** **2D.ZAVOS GROUP**

Υποστηρικτές:

ΛΟΥΞ **Goody's** **Φιλοξενία GrandResort**

Χορηγοί Επικοινωνίας:

must **NICHE OUTDOOR MEDIA**

Στηρίζει:

Pokka Coffee

TOGETHER THROUGH SUMMER

Long HOT 2009 TOUR

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΒΑΝΔΗ

+ GOIN' THROUGH

ΘΗΡΟ • ΜΑΞΙΜΟΣ

OXI στη μουσική ΝΑΙ στη μουσική ΝΑΙ στη ζωή

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΠΡΟΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΑ SUNFRESH 96507272

ΚΥΠΡΟΣ (ΧΑΚ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 25/9, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 25/9, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 25/9, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Global Capital logo and text: Global Capital Securities and Financial Services Limited. Includes contact information and a list of top performers.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 25/9, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 25/9, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 25/9, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 25/9, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 25/9, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 25/9, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Boxed text: Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας. 18/09/09 - 25/09/09. Includes a table of top gainers and losers.

alphatrust logo and contact information: alphatrust, 3, 114, 102, 102, 210, 6999000, www.alphatrust.gr

